

Studie

Het B2B betaalgedrag van de Belgische Ondernemingen

21 oktober 2011

(driemaandelijkse publicatie)

Overname en gebruik van gegevens uit dit onderzoek wordt aangemoedigd mits uitdrukkelijke bronvermelding:
"Graydon Belgium NV - www.graydon.be".

*Deze studie is louter ter informatie opgesteld.
De gegevens zijn ontwikkeld op basis van de rapportage van vele duizenden aging listings uit het Belgische bedrijfsleven. Toch beschouwt men ze best als het resultaat van -zij het een uitgebreide set- steekproeven.
Uitgever, informatieverstrekker noch auteur kunnen aansprakelijk gesteld worden voor mogelijke onnauwkeurigheden. De uiteindelijke interpretatie van de gegevens is voor rekening van de lezer*

Gelieve als bron "Graydon Belgium" te vermelden

Graydon Belgium nv
Uitbreidingstraat 84-b1
2600 Berchem
www.graydon.be

contact: Eric Van den Broele
tel: 03 280 88 55
mob:0495 71 02 36

Graydon Betaalindex verbetert, maar toont blijvend zwak betaalgedrag

24,8% meer wanbetalingen t.o.v. het derde kwartaal 2010.

1 op 8 bedrijfsfacturen leidt tot wanbetaling

Graydon Belgium nv verzamelt systematisch en dagelijks aging listings: vele duizenden bedrijven geven door op welke wijze (correct volgens de gemaakte afspraken of buiten termijn en in welke mate buiten termijn) ze door hun zakenpartners worden betaald. De Graydoncomputers linken die informatie terug aan de individuele onderneming, waardoor op accurate wijze het betalingsgedrag van elke actieve onderneming, vzw of overheidsinstantie wordt gemeten. Dergelijke vinger-aan-de-polsgegevens, die wij sedert 1984 systematisch verzamelen, vullen de elementen uit bijvoorbeeld de jaarrekening (per definitie minstens zeven maanden oud, nu zelfs in vele gevallen 16 maanden oud) uitstekend aan: de verwerking ervan toont de betalingsevolutie van elke onderneming en geeft direct inzicht op de korte termijn liquiditeitsevolutie en cashpositie ervan. Steeds meer bewijst de betaalindex zich als een uitstekende korte termijn graadmeter met betrekking tot de conjunctuurevoluties.

SAMENVATTING VAN DE STUDIE

Reeds met betrekking tot het eerste trimester van dit jaar rapporteerden we een beduidend verslechterende betalingsmoraal vanuit de Belgische ondernemingen (de wijze waarop bedrijven onderling hun betalingsafspraken wel of niet nakomen). Gedurende het tweede trimester noteerden we ter zake een absoluut dieptepunt. Weliswaar mogen we met betrekking tot het derde trimester een gevoelige verbetering noteren, toch blijven de Belgische ondernemingen mekaar op een ronduit bedroevende wijze betalen.

Bij het afsluiten van het derde kwartaal 2011 blijkt dat 64,97% van de facturen die de Belgische bedrijven elkaar toezenden tijdig worden betaald: ten opzichte van het eerste kwartaal 2011 (63,14%) en zeker ten opzichte van het tweede (61,41%) is dit een gevoelige verbetering.

Anderzijds bevestigt het Belgische bedrijfsleven ons blijvend hoge aantallen facturen die veel te laat (dit is: meer dan 90 dagen na vervaldatum) of niet meer worden betaald. Met betrekking tot het derde trimester 2011 stellen we vast dat 12,07% van alle facturen binnen het Belgische bedrijfsleven met meer dan 90 dagen vertraging of zelfs niet meer wordt gehonoreerd.

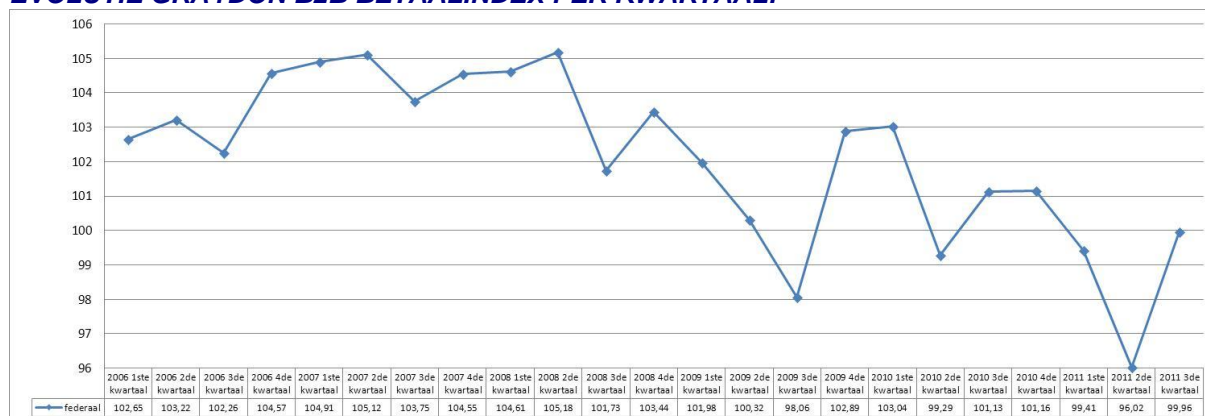
Hoewel ook dit laatste cijfer ten opzichte van het tweede trimester wijst op een verbeterde situatie betekent dit dat nog steeds één factuur per acht wordt wanbetaald. In vergelijking met het derde trimester 2010 betekent dit een stijging met +2,4 procentpunt wat betekent dat er nu 24,8% méér facturen dan toen véél te laat worden gehonoreerd. Enkel tijdens het derde kwartaal van

2009 noteerden we ter zake een nog slechter cijfer (toen werden 12,43% van de facturen meer dan 90 dagen te laat of niet meer betaald).

De organisatoren van allerhande congressen en beurzen houden de knip angstvallig op de beurs. De betaalkwaliteit van de voornoemde sectoren glijdt af naar de situatie die we in volle crisis kenden. Ook de visserijsector en de industrie die leren koffers en schoeisel vervaardigt, heeft het lastig...

De Graydon-Betaalindex stijgt nu en evolueert van 101,16 tijdens het vierde kwartaal 2010 over 99,41 tijdens het eerste trimester 2011 naar 96,02 punten op het einde van het tweede trimester en 99,96 tijdens het derde trimester. **Het betaalgedrag van de Belgische bedrijven verbetert, maar is nog altijd slechter dan in 2002 (ijkpunt voor de index) en blijft dus uiterst alarmerend.**

EVOLUTIE GRAYDON B2B BETAALINDEX PER KWARTAAL:

Deze recente tendens geldt voor 's lands drie gewesten.

Tijdens het derde kwartaal van 2011 betalen de bedrijven met zetel binnen het Vlaamse Gewest hun facturen in 65,97% van de gevallen binnen de afgesproken vervalttermijn: een verbetering ten opzichte van het vorige kwartaal met +2,7 procentpunt en zelfs het beste cijfer sedert het begin van de subprime-crisis in 2008.

Het blijft onrustwekkend vast te stellen dat tijdens het tweede kwartaal 2011 maar liefst 11,44 procent (tijdens het eerste kwartaal 2011 was dat nog 11,11% en tijdens het tweede 13,64%) van de facturen meer dan 90 dagen na vervaldatum of zelfs niet meer worden betaald. Ten opzichte van het tweede kwartaal 2011 een verbetering -2,2 procentpunt (wat betekent dat er ten opzichte van het tweede kwartaal 2011 -16,13% minder wanbetalingen worden geregistreerd) maar ten opzichte van het derde kwartaal 2010 een toename met +1,81 procentpunt (wat betekent dat we nu ten opzichte van het derde kwartaal 2010 geconfronteerd worden met +18,8% meer wanbetalingen). De Graydon Betaalindex voor bedrijven gevestigd in het Vlaamse gewest evolueert zodoende van 101,82 punten in het vierde kwartaal 2010 over 99,75 punten tijdens het eerste kwartaal 2011 naar 97,49 punten het tweede trimester 2011, en naar 100,92 punten gedurende het derde trimester.

De Graydon Betaalindex voor bedrijven met zetel in het Waalse Gewest stijgt eveneens en evolueert van 97,25 punten in het vierde kwartaal 2010 over 94,31 punten tijdens het eerste kwartaal 2011 en 91,4 het tweede trimester 2011 naar 95,04 tijdens het derde trimester van dit jaar.

Het afgelopen kwartaal betaalden de in Wallonië gevestigde bedrijven hun facturen in 60,81% van de gevallen binnen de afgesproken termijnen. Ten opzichte van vorig kwartaal gaat het om een verbetering met +3,09 procentpunt en maar om een verslechtering met -1,65 procentpunt ten opzichte van het derde kwartaal 2010.

Het aantal facturen dat veel te laat (meer dan 90 dagen na vervaldatum) of niet meer wordt betaald, daalt ten opzichte van het vorige trimester maar ligt nog altijd op een ontstellende 15,47% van de gevallen. Concreet betekent dit dat iets minder dan 1 per 6 facturen kan benoemd worden als 'wanbetaling'. Vergelijken we het cijfer met de toestand tijdens het derde kwartaal 2010 dan spreken we over een toename met maar liefst +28,7%.

De bedrijven met zetel in het Brusselse Gewest scoren het beste op de Graydon Betaalindex. Ook nu noteren we ten opzichte van het tweede trimester een enigszins gunstige evolutie: van 104,44 punten in het vierde kwartaal 2010 over 103,78 punten tijdens het eerste kwartaal 2011 naar 98,88 punten in het tweede trimester naar 101,6 punten tijdens het derde trimester van dit jaar. . De Brusselse bedrijven betalen 66,82% van de aan hen geadresseerde facturen binnen de afgesproken termijnen: ten opzichte van het tweede kwartaal 2011 is dit, een gevoelige verbetering met +2,68 procentpunt. Echter, ten opzichte van het derde kwartaal 2010 worden nog steeds iets minder facturen correct betaald (negatief verschil met -0,08 procentpunt).

Daartegenover staat echter ook in Brussel een blijvend belangrijk aantal wanbetalingen vaststellen: van 6,95% der facturen tijdens het vierde kwartaal 2010 over 8,33% van de facturen tijdens het eerste kwartaal 2011 en 12,51% tijdens het tweede trimester 2011 naar 11,08% gedurende het derde kwartaal van dit jaar. Ten opzichte van het derde kwartaal 2010 noteren we een stijging van het aantal wanbetalingen met +2,52 procentpunt (wat staat voor een toename van het aantal wanbetalingen met +29,4%).

(zie de volledige studie: hoofdstuk "Tendensen op regionaal niveau").

Na een ontgoochelende want zeer beperkte verbetering van het betaalgedrag in het vierde kwartaal 2010 konden de twee trimesters met opeenvolgende dalingen zelfs als een verrassing overkomen. Inderdaad leek de daling haaks te staan op de vele elementen die gedurende het eerste trimester van dit jaar duiden op een economische revival waarbij met de regelmaat van de klok een vernieuwde productie en betere verkoopcijfers werden gemeld. Gedurende het tweede trimester werd –ook internationaal- steeds vaker gewag gemaakt van stagnerende verkoopcijfers en tanende resultaten.

Reeds in het eerste trimester bleek nochtans uit onze vele gesprekken met financieel verantwoordelijken en creditmanagers dat de betalingsmoraal de toen nog opwaartse economische trend niet volgde. De verdere en spectaculaire neergang gedurende het tweede trimester toonde aan dat enerzijds vele bedrijven weinig vertrouwen in de toekomst hebben en daarom de knip op de beurs houden terwijl een andere, beperkte maar groeiende groep ondernemingen met acute cashproblemen wordt geconfronteerd. Hoewel de cijfers met betrekking tot het derde trimester beterschap tonen, blijven de resultaten ronduit zwak.

Dit kent verschillende oorzaken:

- Nog steeds zorgen de (post)crisiseffecten voor een tweedeling tussen de vele bedrijven die over voldoende reserves beschikken om snel en efficiënt te betalen en de nu snel aangroeiende groep ondernemingen die

op droog zaad zitten. Reeds eerder meldden we dat de liquide reserves van heel wat KMO-ondernemingen in ons land een uitputtingsniveau bereikten. De nieuwe vernieuwde crisiselementen die sedert enige weken opduiken zullen de reserves van de bedrijven verder uitputten.

- De blijvende onzekerheid over de verdere evolutie van de Europese economie, de in het tweede trimester nog mogelijke (en ondertussen bevestigde) escalatie van de schulden crisis in het bijzonder, zorgt er voor dat heel wat bedrijven de knip op de beurs houden.
- Binnen onze KMO-wereld worden de productie- en verkoopvolumes van voor de crisis nog niet gehaald terwijl de kostenniveaus in vele gevallen niet in verhouding zijn aangepast.
- De inflatieopstoot die zich in het bijzonder begin dit jaar liet gevoelen op niveau van de grondstoffen kan niet of te weinig worden doorgerekend: inflatie blijkt in eerste instantie een importproduct. De voorraden die de afgelopen maanden terug werden opgebouwd renderen niet. Bovendien viert de consument, die sedert enkele maanden wordt geconfronteerd met scherpe stijgingen van de prijzen van consumptiegoederen en energie, slechts zeer langzaam de teugels. Ook hier zal de op dit ogenblik hevig opflakkerende schulden crisis geen goed doen.

Ondanks enkele markante vertragingen blijven de meeste FOD's ook tijdens het derde kwartaal 2011 verdere inspanningen leveren om de aan die administraties gerichte facturen correct te betalen. Globaal betalen de verschillende diensten van de federale overheid nu 81% van de facturen op tijd terwijl slechts 3% van de aan de verschillende federale overheidsdiensten gerichte facturen op meer dan 90 dagen na vervaldatum worden betaald. De wijd verspreide opinie waarbij de overheid steevast als slechte betaler wordt gebrandmerkt blijkt, althans met betrekking tot de federale overheid, steeds meer een mythe.

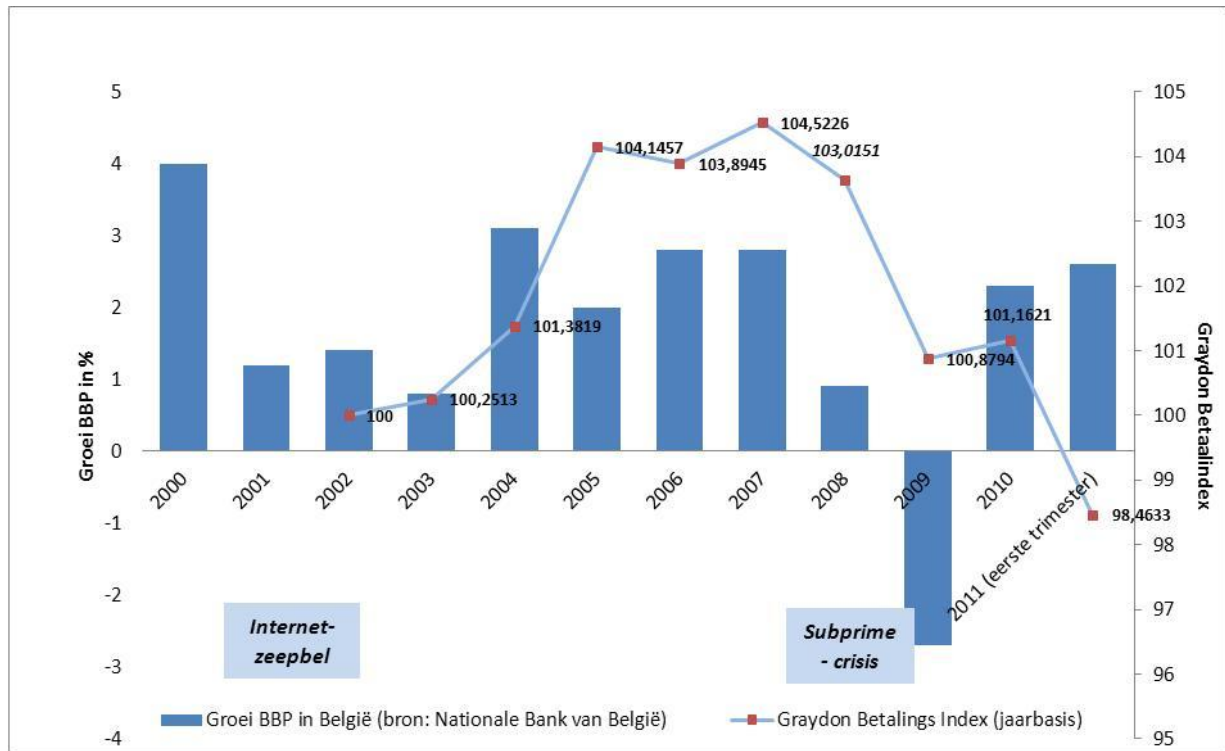
De verschillende gemeenschappen en gewesten betaalden in het derde trimester 2011 65% van hun facturen binnen de contractueel afgesproken termijnen en 10% meer dan 90 dagen na vervaldatum. Deze waarnemingen vallen, in vergelijking tot die van het tweede trimester, behoorlijk zwak uit.

Daartegenover staan de provinciale overheden: die behoren tot de aller slechtste betalers met slechts 55% van de aan hen gerichte facturen die tijdig worden gehonoreerd en maar liefst 33% die meer dan 90 dagen na vervaldatum wordt betaald. Dit is weinig beter dan wat binnen de wereld van cafés en drinkgelegenheden wordt vastgesteld. (zie hiervoor het onderdeel 'tendensen binnen individuele sectoren')

BETAALINDEX: ACHTERGROND en ALGEMENE WAARNEMINGEN

Op basis van alle betalingen, ook diegene die niet of te laat worden uitgevoerd, berekenen we een globale **Graydon Bedrijven Betaalindex**. Hierbij worden 'goede betalingen' beloond, terwijl betalingen na afspraak zwaarder worden afgestraft naarmate ze langer na de vervaldatum worden betaald. De bekomen score wordt omgezet in een indexwaarde waarbij de resultaten van het jaar 2002 gelden als ijk (waarde 100). Hoe hoger de index, hoe beter het betaalgedrag.

EVOLUTIE GRAYDON BETAALINDEX OP JAARBASIS:

Betaalgedrag vertoont een cyclisch verloop. Vergelijkingspunten en evoluties moeten worden waargenomen op dezelfde tijdstippen. De evolutie van het betaalgedrag binnen het derde kwartaal 2011 moet dus in principe best vergeleken worden met het betaalgedrag van derde kwartalen de jaren voordien. Toch is, gezien de uitzonderlijke omstandigheden, ook de vergelijking met de meer recentere trimesters relevant.

Sedert 2003, als gevolg van de toen pas gestemde wetgeving ter bestrijding van de betalingsachterstand én gestuwd door de opwaartse conjunctuur, toonden onze systemen duidelijk aan dat het cliënteel van in België gevestigde ondernemingen de factuurvoorwaarden die werden afgesproken of opgelegd, steeds beter nakwam. Daar waar in 2003 nog net geen 40% van de facturen te laat of niet werden betaald, verminderde dit in 2005 tot 35%. Inderdaad werd in die periode in veel bedrijven het kredietmanagement versterkt. De wetgeving, die de duidelijke bedoeling had de liquiditeits- en cashpositie van de ondernemingen te versterken, gaf het noodzakelijke duwtje in de rug.

Midden 2006 stagneerde de curve van het betalingsgedrag tijdelijk. Dit werd deels beïnvloed door seizoensinvloeden, maar tevens versterkt door de betalingsvertragingen vanwege de overheid. Vanaf einde 2006 verbeterde het betaalgedrag op zeer systematische wijze. Deze trend zette zich door tot het derde kwartaal van 2007.

Echter, reeds toen werd het crisiseffect (de verminderde koopkracht van de consument) duidelijk: na de gebruikelijke betalingsvertraging in het derde kwartaal, werd het hoge niveau van de jaren voordien pas in het tweede kwartaal van 2008 geëvenaard.

Reeds in het derde kwartaal 2008 betaalden plots beduidend meer bedrijven hun facturen pas na de afgesproken vervaldag. De normale vakantiedip was veel dieper dan gebruikelijk, terwijl de even traditionele remonte van het vierde kwartaal de schade hoogstens beperkte. Het derde kwartaal 2008 kenmerkte zich door een scherpe daling van het betaalgedrag onder bedrijven. Hoewel elk derde kwartaal systematisch lager scoort – de invloed van de vakantieperiode is hier essentieel – toonde de Graydon Bedrijven Betaalindex, met een duik naar 101,73 punten, een duidelijk versterkt negatief verloop. Het vierde trimester 2008 werd de zeer nefaste vakantieperiode weliswaar scherp gecorrigeerd, echter geenszins werd het niveau van het vierde kwartaal 2007 of 2006 gehaald.

Al in het eerste trimester 2009 liep het betaalgedrag van de Belgische ondernemingen opnieuw averij op. **De drie daaropvolgende trimesters 2009 toonden systematisch een verder uitdiepen van deze situatie.** De trend bleef duidelijk neerwaarts gericht.

Op het einde van het derde kwartaal 2009 daalde de Graydon Betaalindex ten opzichte van het tweede trimester 2009 met -2,25 procentpunt tot 98,0627 punten. De gebruikelijke vakantiedip binnen het derde kwartaal 2009 was beduidend sterker dan normaal en diepte de betalingsproblematiek nog verder uit. **We noteerden toen waarden onder die van 2002**, de periode vóór de wetgeving op de betaalachterstand. Ten opzichte van het derde kwartaal 2008, dat toen al een zware dip liet noteren, was er zelfs een daling met -3,61 procentpunt.

Naarmate het vierde kwartaal 2009 vorderde, verbeterde ook de betaalkwaliteit. Vooral in december werd die ommekeer benadrukt. 67,73% van de facturen die bedrijven elkaar toesturen werd toen tijdig betaald (62,86% in het derde trimester 2009, 66,48% in het vierde kwartaal 2008 en 67,13% in het vierde kwartaal 2007). We moesten al naar het tweede kwartaal 2008 terug om betere cijfers te vinden.

Het eerste kwartaal van 2010 kenmerkte zich door een consolidatie van deze beweging. Toch bleven de cijfers onder de waarden die de vorige jaren werden genoteerd. 65,22% van de facturen die bedrijven elkaar toesturen werd tijdig betaald (tegen 65,65% het eerste trimester 2009, 67,82% het eerste trimester 2008 en 67,53% het eerste trimester 2007).

Het tweede kwartaal 2010 toonde opnieuw een gevoelige verslechtering van de betaalmoraal. Opnieuw dook de index onder de waarden die in 2002 werden genoteerd. **Slechts 61,72% van de facturen binnen de Belgische B2B wereld werd tijdig betaald: het slechtste cijfer van de afgelopen jaren.** Bovendien steeg het aandeel van het aantal facturen dat veel te laat of niet meer werd betaald in vergelijking met het trimester voordien met 2,16 procentpunt: **een stijging van het aantal wanbetaalde facturen met 26,9%.** Toen kon dus één op tien B2B facturen worden gecatalogeerd onder de noemer 'wanbetalingen'.

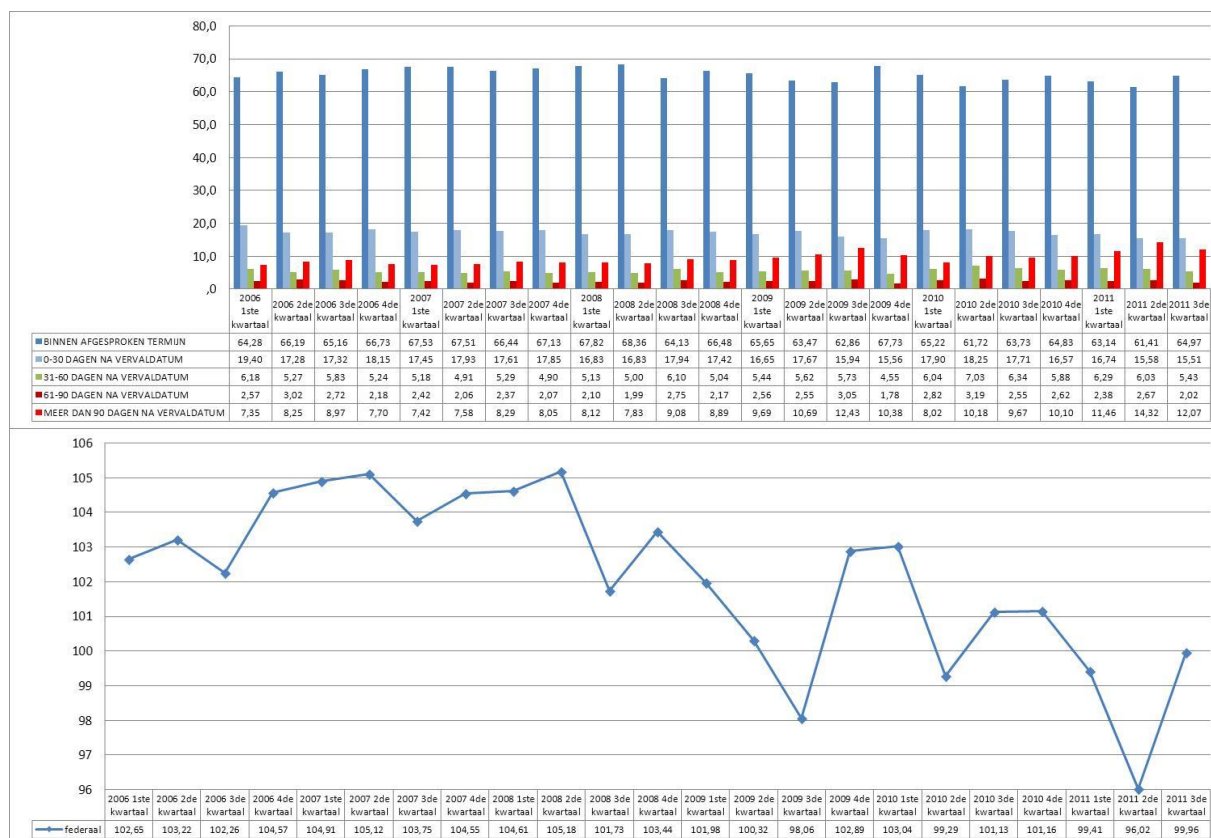
Ook in het **derde en vierde kwartaal 2010** bleef deze laatste vaststelling overeind. Het eerste kwartaal 2010 noteert opnieuw waarden die liggen onder die van 2002.

De nieuwe daling van de betalingsmoraal tijdens het **eerste kwartaal 2011** wekte op het eerste zicht verwondering: de trend leek haaks te staan op de economische revival en de door vele bedrijven gerapporteerde betere verkoopcijfers. Toch bleek toen bij wie op de markt van het creditmanagement thuis was dat de betere verkoopcijfers niet door de betere betalingen werden gevolgd.

Tijdens het **tweede trimester 2011** werd steeds vaker gewag gemaakt van stagnerende verkoopcijfers en bleken heel wat resultaten ondermaats. De vrees voor een mogelijk opflakkerende schulden crisis (ondertussen door de feiten bevestigd) werd versterkt. Bovendien werd de inflatie steeds sterker door de consument gevoeld.

Het **derde trimester 2011** toont ten opzichte van het tweede weliswaar een correctie in positieve zin; toch blijft het globale betaalgedrag bijzonder zwak. Hierbij valt vooral het hoge aantal zeer zwak betaalde facturen op.

Elk bedrijf moet beschikken over geldmiddelen voor het dagelijkse beheer ervan. Een factuur die niet volgens de afspraken wordt gehonoreerd, zal per definitie liquiditeitsbeperkingen en zelfs -tekorten veroorzaken. Deze tekorten moeten dan noodzakelijkerwijs aangevuld worden met (dure) kredieten of een instroom van extra - op dit ogenblik nog steeds moeilijk te vinden - kapitalen: voor een bedrijf eveneens een kostenfactor. Een bedrijf met kleinere winstmarges zal vaststellen dat reeds bij een beperkte vertraging van de betalingen door haar cliënteel, de transacties verlieslatend worden.

Bovendien blijft binnen de KMO-wereld meestal de commerciële relatie primeren: vaak worden daarom geen nalatigheidintresten verhaald en ziet de leverancier zich dus niet vergoed voor de schade.

Eerdere Graydon-studies toonden aan dat ruim 25% van alle faillissementen wordt veroorzaakt door wanbetalingen.

Verder fnuikt de vertraagde betaling de investerings- en innovatiecapaciteit van de leverancier.

Op 21 oktober 2010 jongstleden keurde het Europese parlement, met betrekking tot het betalingsverkeer tussen bedrijven, een richtlijn inzake een maximale betalingstermijn goed. Die richtlijn voorziet in een standaard betalingstermijn van 30 dagen en wil een maximale betalingstermijn van 60 dagen invoeren. Voor de overheid zou dan, op enkele uitzonderingen na, een maximale betalingstermijn van slechts 30 dagen gelden.

Deze richtlijn moet binnen de 2 jaar, t.t.z. voor 13 maart 2013 in nationale wetgeving worden omgezet.

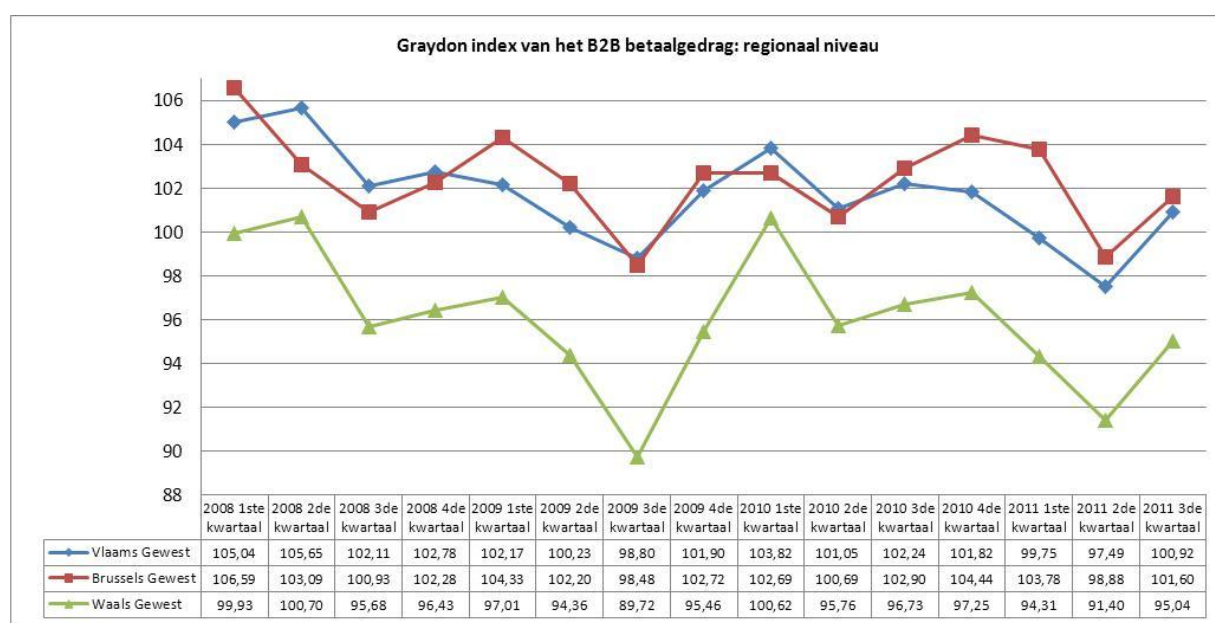
Frankrijk en Spanje hebben die richtlijn niet afgewacht: de effecten van de verstrengde wetgeving ter zake zijn er duidelijk voelbaar en worden zelfs reeds deels geëxporteerd.

De betaaltrend die wij op dit ogenblik in België vaststellen doet hopen dat de richtlijn ook in ons land versneld in wetgeving wordt omgezet.

TENDENSEN OP REGIONAAL NIVEAU

Om de betaalevolutie per regio weer te geven delen wij de betalingservaringen van alle economisch actieve entiteiten-inclusief overheidsinstellingen- op in **tijdscategorieën voor of na vervaldatum**. In de **grafieken "Evolutie van het betaal gedrag binnen de regio"** worden de percentages weergegeven van facturen die binnen de tijdscategorie (bijvoorbeeld: tussen 31 en 60 dagen) worden betaald.

Deze worden naderhand omgezet in een **sectorscore** die evolueert tussen 0 en 10. De hoogste score (10) staat voor een perfecte betalingsmoraliteit binnen de regio, de 0-score voor een desastreuze betalingsmoraal. Net zoals bij de globale Graydon Betaalindex worden **betalingen door middel van weging meer afgestraft naarmate ze later worden betaald**. De evolutie van die score wordt weergegeven in de eerst onderstaande grafiek.

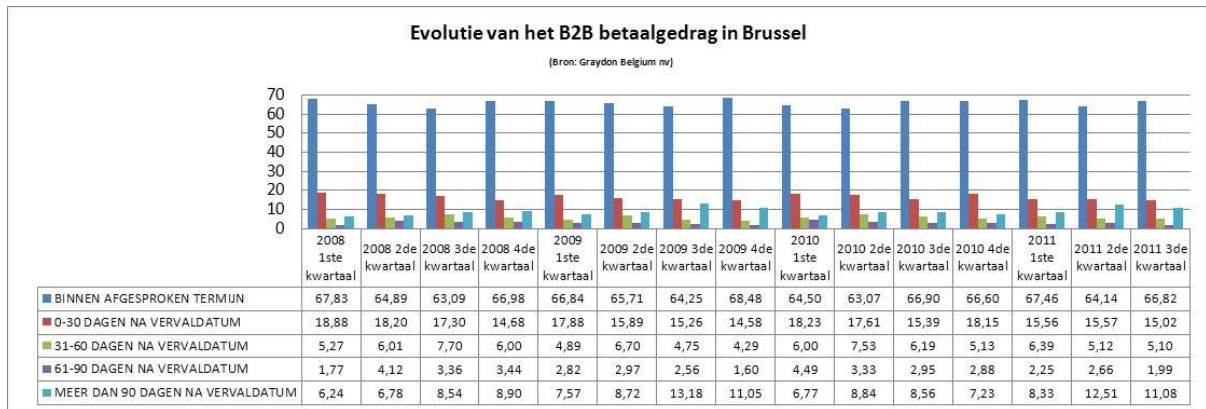
Traditioneel worden facturen die bedrijven mekaar onderling aanrekenen correcter betaald binnen het Vlaamse- en het Brusselse Gewest. Bedrijven binnen het Waalse gewest betalen hun facturen gebruikelijk iets meer na vervaldatum.

Het Belgische bedrijfsleven rapporteert ons, na een absoluut nefast tweede trimester, een gevoelige verbetering van het aantal wanbetalingen in de drie gewesten. Toch blijft het eindresultaat stagneren op een crisisniveau.

De bedrijven met zetel in het Brusselse Gewest scoren het beste op de Graydon Betaalindex. Ook nu noteren we ten opzichte van het tweede trimester een enigszins gunstige evolutie: van 104,44 punten in het vierde kwartaal 2010 over 103,78 punten tijdens het eerste kwartaal 2011 naar 98,88 punten in het tweede trimester naar 101,6 punten tijdens het derde trimester van dit jaar. De Brusselse bedrijven betalen 66,82% van de aan hen geadresseerde facturen binnen de afgesproken termijnen: ten opzichte van het tweede kwartaal 2011 is dit, een gevoelige verbetering met +2,68 procentpunt. Echter, ten opzichte van het derde kwartaal 2010 worden nog steeds iets minder facturen correct betaald (negatief verschil met -0,08 procentpunt).

Deze, in vergelijking met andere gewesten, betere score is het directe gevolg van een grotere concentratie grote en internationaal gerichte ondernemingen binnen het gewest:

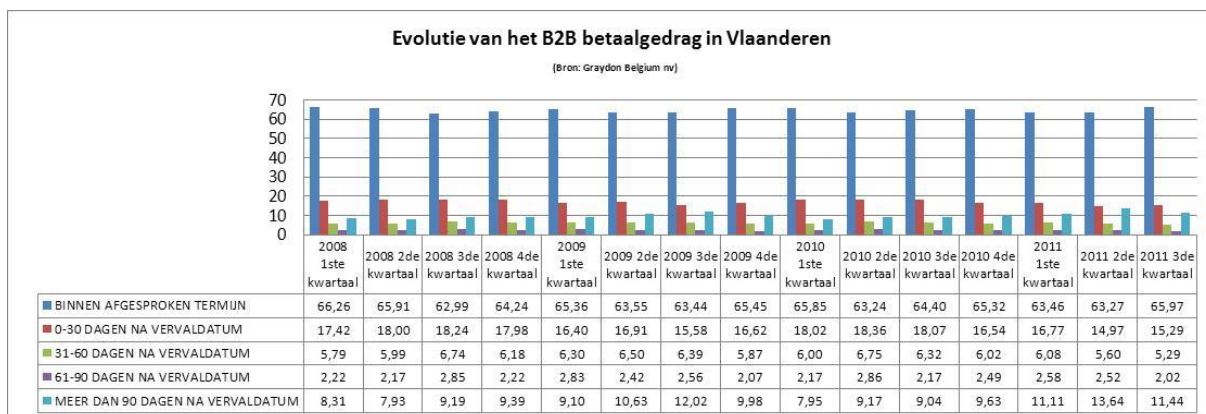
door hun aard voelen ze sneller de gevolgen van de internationale economische ontwikkelingen en reageren ze navenant.

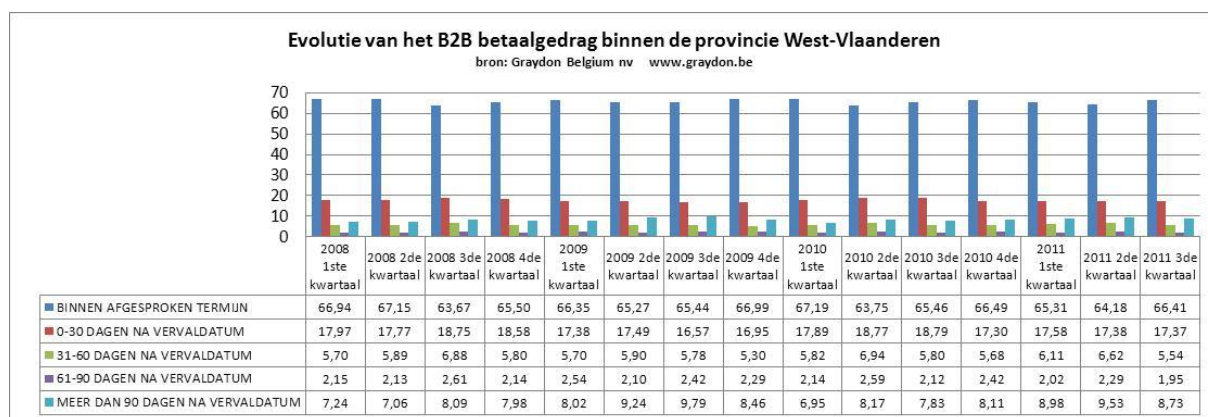
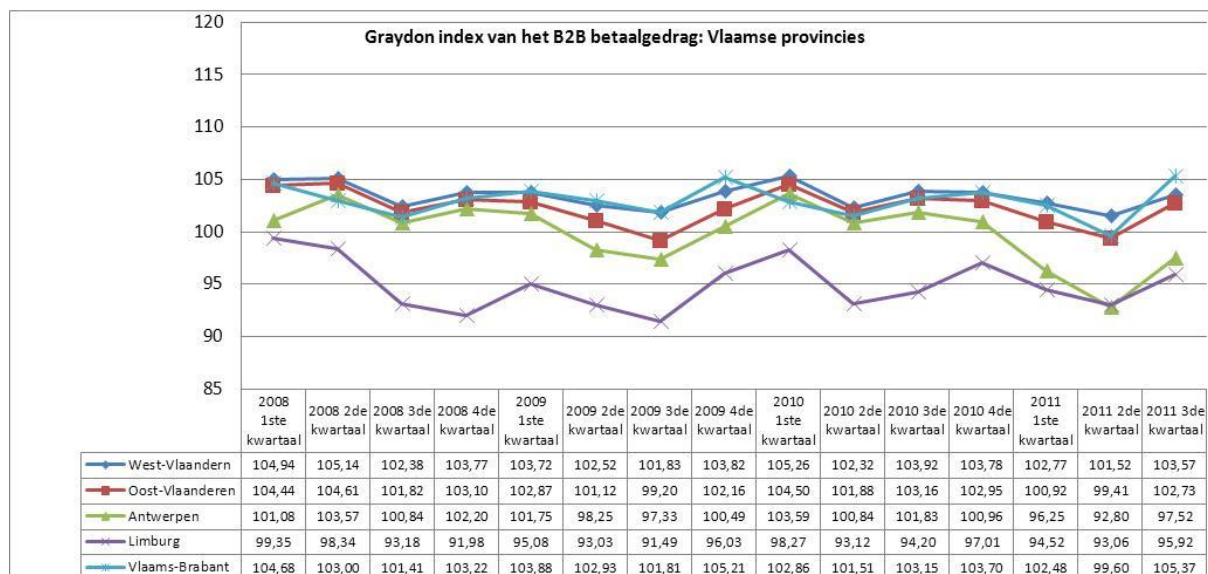
Daartegenover staat echter ook in Brussel een stijgende tendens van het aantal wanbetalingen van 6,95% der facturen tijdens het vierde kwartaal 2010 over 8,33% van de facturen tijdens het eerste kwartaal 2011 naar 12,51% tijdens het tweede trimester 2011 en nog steeds 11,08% tijdens het derde trimester van dit jaar. Ten opzichte van het tweede derde 2010 noteren we een stijging van het aantal wanbetalingen met +2,52 procentpunt (wat staat voor een toename van het aantal wanbetalingen met +29,43%).

Tijdens het derde kwartaal van 2011 betalen de **bedrijven met zetel binnen het Vlaamse Gewest** hun facturen in 65,97% van de gevallen binnen de afgesproken vervalttermijn: een verbetering ten opzichte van het vorige kwartaal met +2,7 procentpunt en zelfs het beste cijfer sedert het begin van de subprime-crisis in 2008.

Het blijft onrustwekkend vast te stellen dat tijdens het tweede kwartaal 2011 maar liefst 11,44 procent (tijdens het eerste kwartaal 2011 was dat nog 11,11% en tijdens het tweede 13,64%) van de facturen meer dan 90 dagen na vervaldatum of zelfs niet meer worden betaald. Ten opzichte van het tweede kwartaal 2011 een verbetering -2,2 procentpunt (wat betekent dat er ten opzichte van het tweede kwartaal 2011 -16,13% minder wanbetalingen worden geregistreerd) maar ten opzichte van het derde kwartaal 2010 een toename met +1,81 procentpunt (wat betekent dat we nu ten opzichte van het derde kwartaal 2010 geconfronteerd worden met +18,8% meer wanbetalingen). De Graydon Betaalindex voor bedrijven gevestigd in het Vlaamse gewest evolueert zodoende van 101,82 punten in het vierde kwartaal 2010 over 99,75 punten tijdens het eerste kwartaal 2011 naar 97,49 punten het tweede trimester 2011, en naar 100,92 punten gedurende het derde trimester.

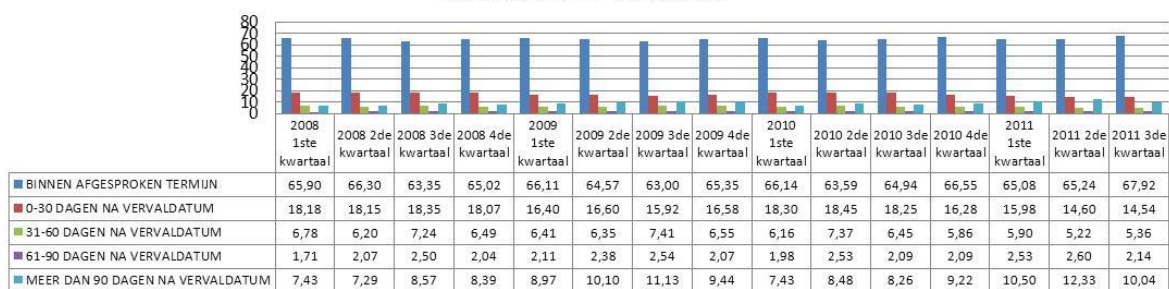
Een ontleding van het betaalgedrag van de ondernemingen per Vlaamse provincie toont slechts kleine verschillen. De bedrijven gevestigd binnen Vlaams-Brabant behoren tot de betere betalers. De betalingstypologie van die ondernemingen vertoont sterke gelijkenissen met die met vestiging in het Brusselse Gewest. Bedrijven binnen de regio Limburg komen hun betalingsafspraken minder vlot na. De opvallendste daling noteerden we vorig trimester voor de bedrijven gevestigd binnen de Antwerpse provincie, dit trimester wordt deze daling enigszins gecorrigeerd.

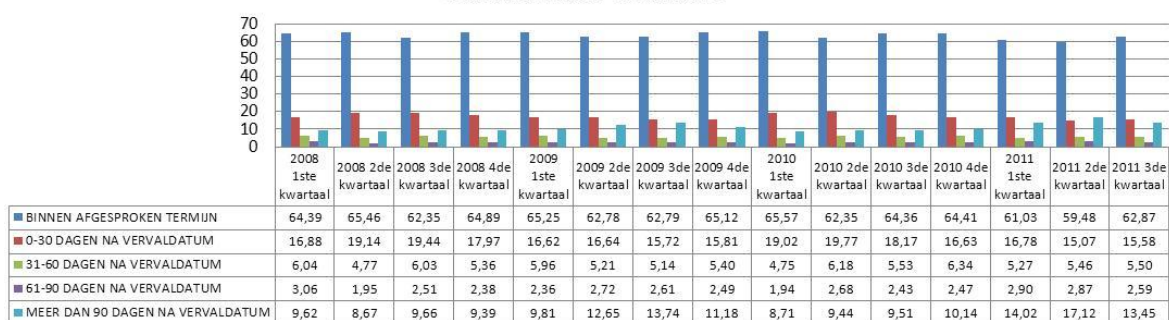
Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie Oost-Vlaanderen

bron: Graydon Belgium nv www.graydon.be

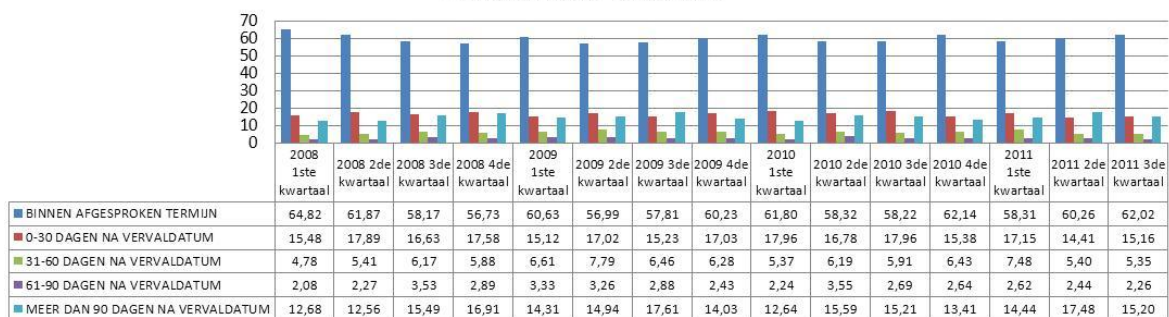
Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie Antwerpen

bron: Graydon Belgium nv www.graydon.be

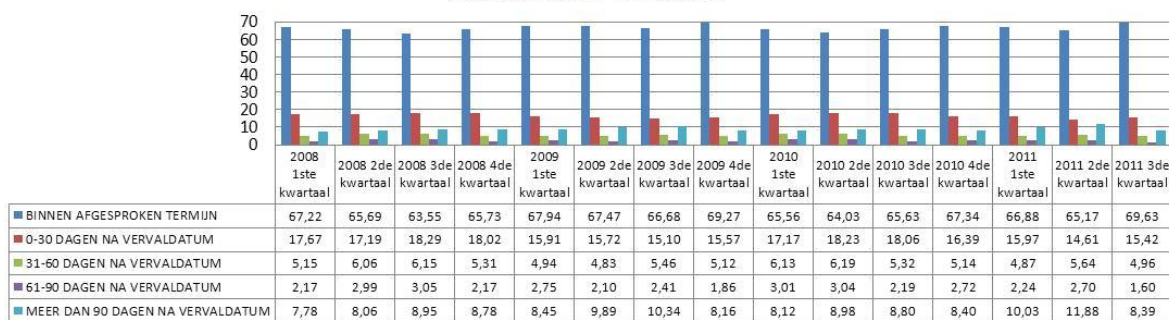
Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Limburg

bron: Graydon Belgium nv www.graydon.be

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Vlaams Brabant

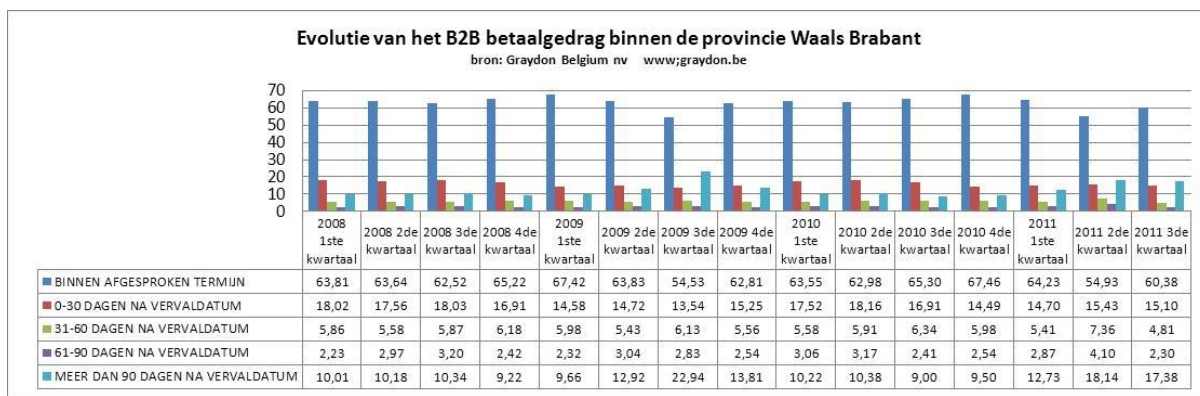
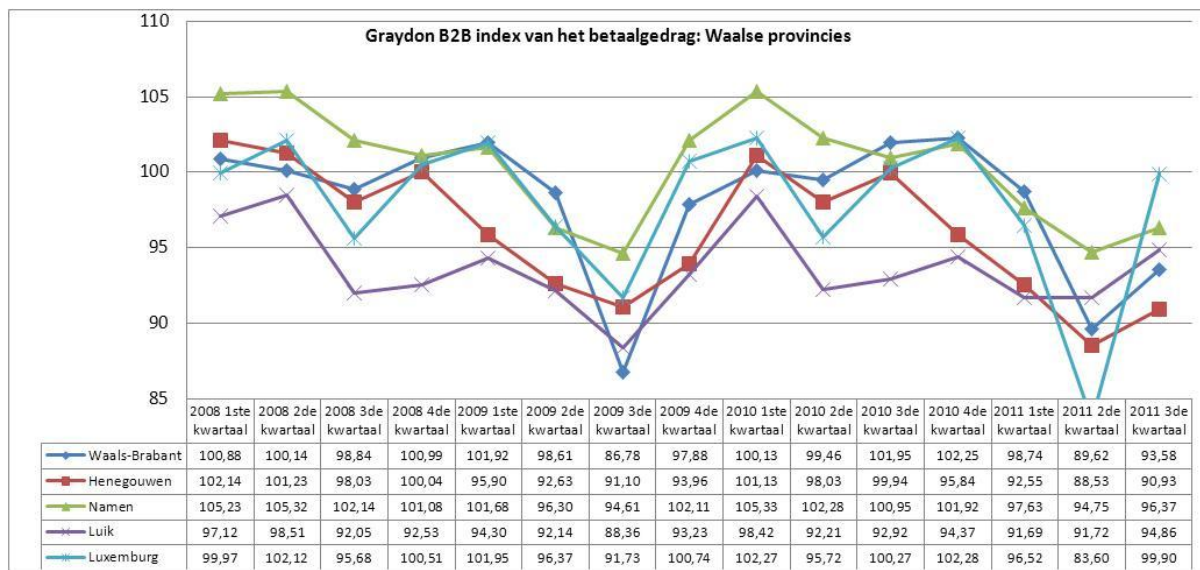
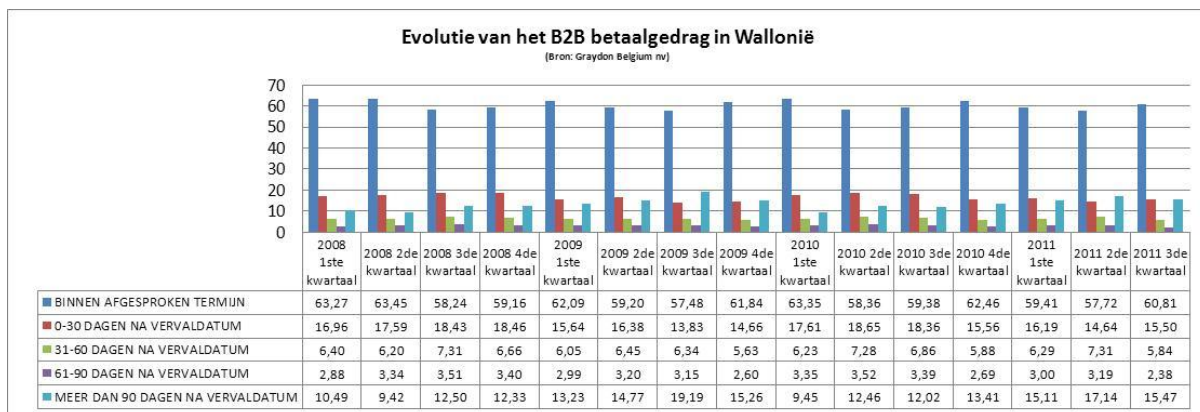
bron: Graydon Belgium nv www.graydon.be

De Graydon Betaalindex voor **bedrijven met zetel in het Waalse Gewest** stijgt eveneens en evolueert van 97,25 punten in het vierde kwartaal 2010 over 94,31 punten tijdens het eerste kwartaal 2011 en 91,4 het tweede trimester 2011 naar 95,04 tijdens het derde trimester van dit jaar.

Het afgelopen kwartaal betaalden de in Wallonië gevestigde bedrijven hun facturen in 60,81% van de gevallen binnen de afgesproken termijnen. Ten opzichte van vorig kwartaal gaat het om een verbetering met +3,09 procentpunt en maar om een verslechtering met -1,65 procentpunt ten opzichte van het derde kwartaal 2010.

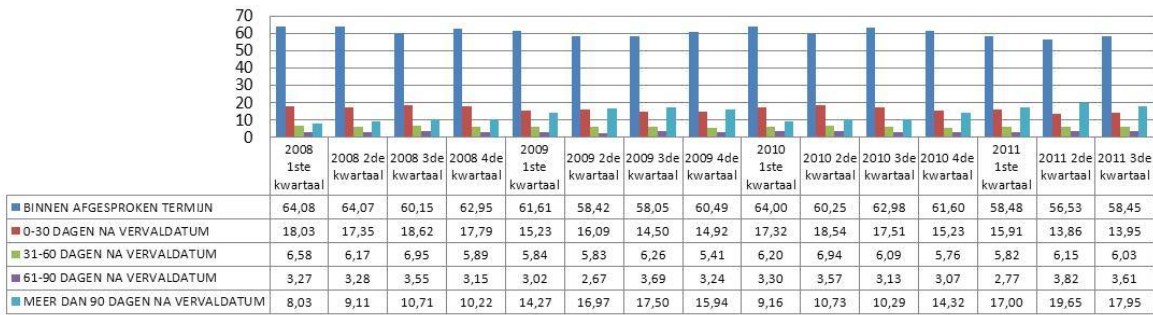
Het aantal facturen dat veel te laat (meer dan 90 dagen na vervaldatum) of niet meer wordt betaald, daalt ten opzichte van het vorige trimester maar ligt nog altijd op een ontstellende 15,47% van de gevallen. Concreet betekent dit dat iets minder dan 1 per 6 facturen kan benoemd worden als 'wanbetaling'. Vergelijken we het cijfer met de toestand tijdens het derde kwartaal 2010 dan spreken we over een toename met maar liefst +28,7%.

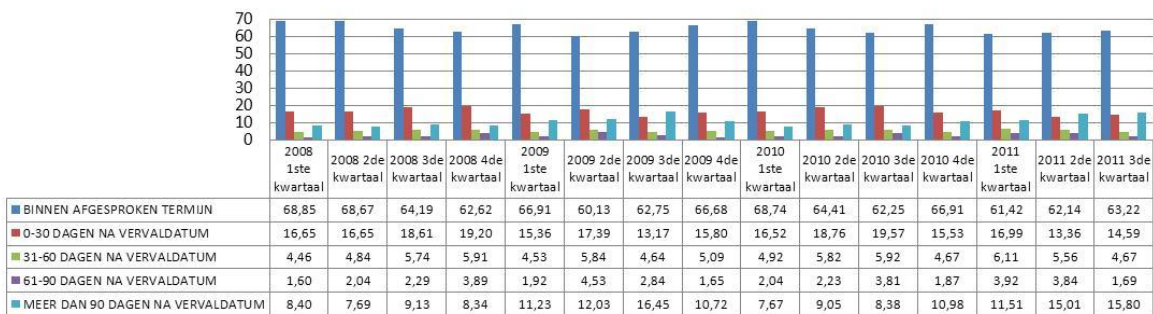
Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Henegouwen

bron: Graydon Belgium nv www.graydon.be

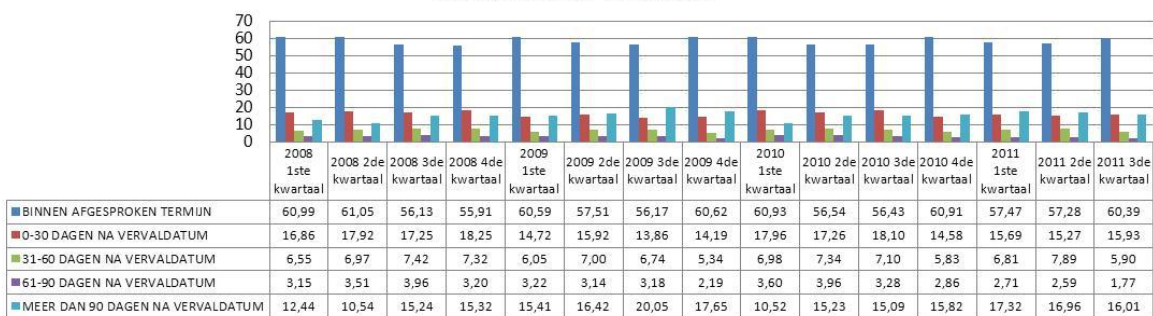
Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Namen

bron: Graydon Belgium nv www.graydon.be

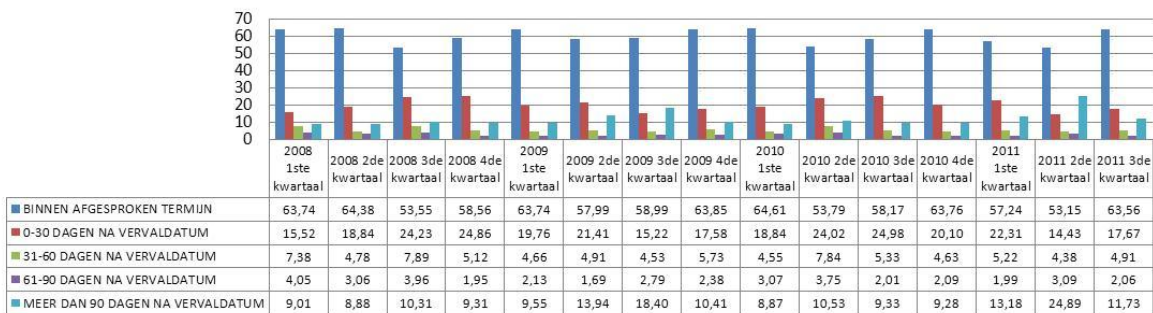
Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Luik

bron: Graydon Belgium nv www.graydon.be

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Luxemburg

bron: Graydon Belgium nv www.graydon.be

TENDENSEN BINNEN DE INDIVIDUELE SECTOREN

Om de betaalevolutie per sector weer te geven delen wij de betalingservaringen op in **tijdscategorieën voor of na vervaldatum**. In de **grafiek "betalingsgedrag binnen de sector"** worden de percentages weergegeven van facturen die binnen de tijdscategorie (bijvoorbeeld: tussen 31 en 60 dagen) worden betaald.

Deze worden naderhand omgezet in een **sectorscore** die evolueert tussen 0 en 10. De hoogste score (10) staat voor een perfecte betalingsmoraliteit binnen de sector, de 0-score voor een desastreuze betalingsmoraal. Net zoals bij de globale Graydon Betaalindex worden **betalingen door middel van weging meer afgestraft naarmate ze later worden betaald**. De evolutie van die score wordt weergegeven in de **grafiek "Score van de betalingsmoraliteit binnen de sector"**

Met betrekking tot de overheden pasten we dezelfde scorebenadering toe per bestudeerde deeleenheid.

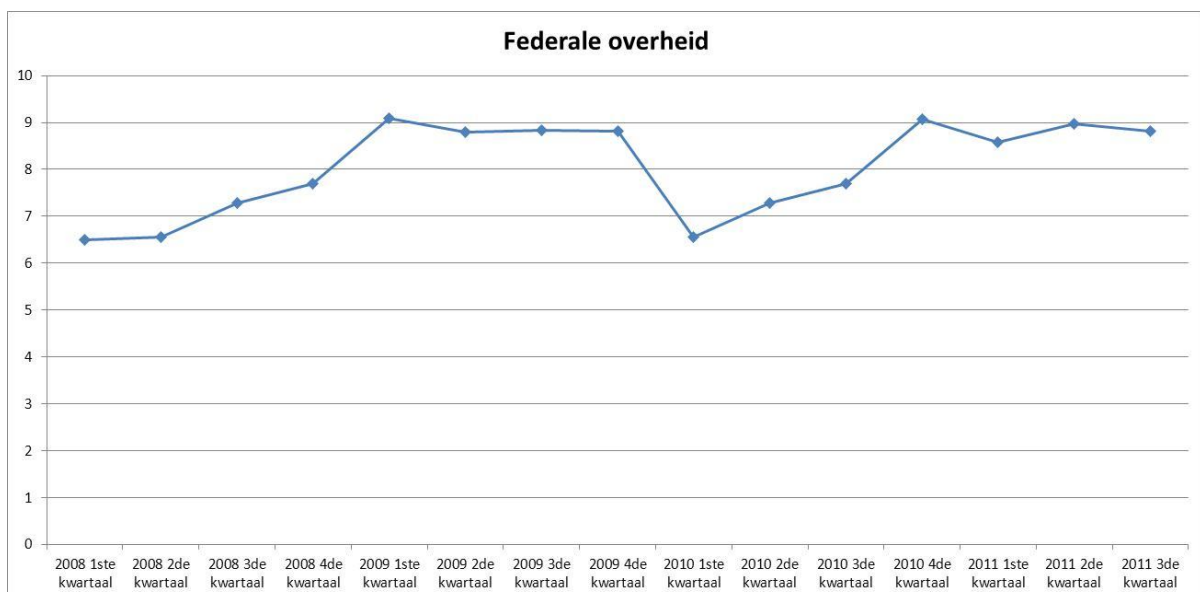
Bij analyse van de verandering van het betalingsgedrag binnen de verschillende sectoren, onderscheidt de lezer snel een aantal bijzonder duidelijke tendensen.

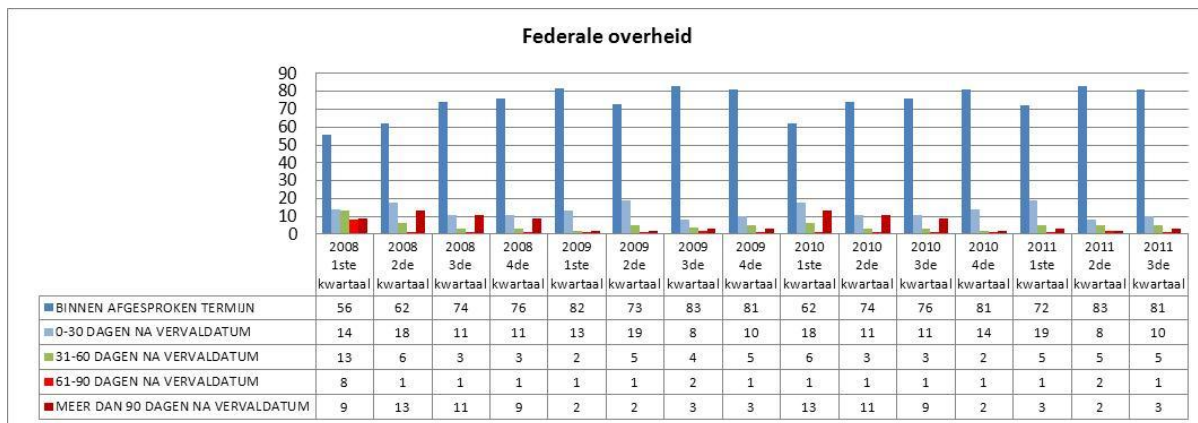
DE FEDERALE EN REGIONALE OPENBARE BESTUREN, de CENTRUMSTEDEN

In tegenstelling tot de situatie binnen het bedrijfsleven, en ondanks enkele markante vertragingen blijven de meeste **FOD's** ook tijdens het **derde kwartaal 2011** verdere inspanningen leveren om de aan die administraties gerichte facturen steeds beter te betalen. Ook het afgelopen 3de trimester werden ter zake, hoewel iets minder dan tijdens het tweede trimester, degelijke prestaties neergezet.

Globaal betalen de verschillende diensten van de federale overheid nu 81% van de facturen op tijd terwijl slechts 3% van de aan de verschillende federale overheidsdiensten gerichte facturen op meer dan 90 dagen na vervaldatum worden betaald.

De Graydon Betaalscore voor de federale overheid vertoont een fundamenteel stagnerende trend op een zeer aanvaardbaar niveau. Ze daalde van 9,06 in het vierde kwartaal 2010 naar een nog steeds goede 8,59 in het eerste trimester 2011. Het 2de kwartaal steeg die index voor de federale overheid terug naar 8,98 en tijdens het derde kwartaal noteerden we een lichte daling naar 8,81.

Tijdens het eerste trimester van vorig jaar werden slechts 62% van de facturen overgemaakt aan de federale overheid (Nacecode 81111) tijdig betaald terwijl 13% van de facturen veel te laat werd gehonoreerd. **Het tweede kwartaal verbeterde de betalingsmoraal van de federale overheden opnieuw aanzienlijk.** 74% van de aan de Staat gerichte facturen werden tijdig betaald, echter, nog steeds werden 11% van de facturen overdreven laat betaald. **Het derde trimester toonde een verdere verbetering.** 76% van de door de Belgische ondernemingen aan de federale overheid bezorgde facturen wordt binnen de afgesproken termijnen betaald, terwijl 9% ervan overdreven te laat betaald worden.

Bij het afsluiten van het **vierde kwartaal 2010** stelden we vast dat de topscores die het eerste kwartaal 2009 werden behaald, werden geëvenaard. Het aansluiten van een aantal ministeries (**Buitenlandse zaken, Mobiliteit en Financiën**) op het FEDCOM systeem zorgde tijdens het eerste kwartaal 2011 voor enkele vertragingen. Dit probleem blijkt op basis van de waarnemingen tijdens het tweede en derde trimester opgelost, behalve voor wat betreft de FOD Financiën.

Op basis van de waarnemingen die het Belgische bedrijfsleven ons aanreiken stellen we vast dat de **Federale overheidsdienst Sociale zaken** zo goed als al haar facturen binnen de afgesproken termijnen honoreert: 93% van de facturen wordt tijdig betaald terwijl de andere 7% van de vanuit het Belgische bedrijfsleven aan de FOD gerichte facturen kort, d.w.z. binnen de maand, na vervaldag is betaald. Hiermee is deze FOD koploper inzake goed betaalgedrag. De betaalscore van de FOD geeft een mooie 9,83.

Op basis van de waarnemingen die ons door het Belgische bedrijfsleven worden doorgestuurd stellen we vast dat de **Diensten van de Eerste Minister**, na een serieuze dip gedurende het tweede trimester, terug aansluit bij de categorie van best betalende FOD's. Het Belgische bedrijfsleven rapporteert ons dat 88% van de aan die administratie gerichte facturen correct volgens de afgesproken termijnen wordt betaald, 12% iets te laat (minder dan één maand na vervaldatum). Hiermee haalt de dienst een betaalscore van 9,7.

De Graydon betaalscore van 9,55 zet de **FOD Financiën** op een derde plaats. Net zoals bij het Ministerie van Justitie rapporteert het Belgische bedrijfsleven ons dat de FOD afgelopen kwartaal 91% van de aan haar gerichte facturen tijdig en dus voor de afgesproken vervaldatum betaalt. 6% van de facturen wordt binnen de dertig dagen na vervaldatum gestort, 2% tussen de maand en de twee maanden na vervaldatum en 1%, op meer dan 90 dagen na vervaldatum: gezien de hoeveelheid naar alle waarschijnlijkheid litigekwesties.

De **FOD Justitie** stond met een betaalscore van 9,51 gedurende het derde trimester op een vierde plaats. 91% van de aan de FOD gerichte facturen wordt correct betaald. 6 % ervan wordt binnen de dertig dagen na vervaldatum gehonoreerd, 2% wordt tussen 60 en 90 dagen na vervaldatum vergoed. Het laatste procent wordt op meer dan 90 dagen na vervaldatum uitbetaald.

De vijfde, nog steeds uitstekende, positie wordt ingenomen door de **FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie**. Die betaalde het afgelopen trimester 77% (in vergelijking met het tweede trimester toch 10% minder facturen die tijdig werden betaald) van de aan de FOD gerichte facturen binnen de afgesproken termijn. 22% van de facturen werd tussen 1 en 30 dagen na vervaldag betaald, 1% tussen 31 en 60 dagen. We berekenen hier een Graydon betaalscore van 9,4.

De **FOD Buitenlandse zaken** haalt een Graydon betaalscore van 8,66. 69% van de aan die FOD gerichte facturen wordt binnen termijn betaald, 25% binnen de maand na vervaldatum.

De Graydon betaalscore voor **FOD Informatie- en Communicatietechnologie** zakt (van 10 in het eerste trimester over 9,49 in het tweede naar 8,6 in het derde trimester). Het afgelopen 3de trimester werd 93% van de facturen binnen de afgesproken vervalttermijnen betaald. Anderzijds: 7% facturen werd op meer dan 90 dagen gehonoreerd.

Die FOD wordt, met betrekking tot de kwaliteit van het betaalgedrag, onmiddellijk gevolgd **FOD Werkgelegenheid, arbeid en tewerkstelling** (8,34) en de **FOD Mobiliteit en transport** (7,98)

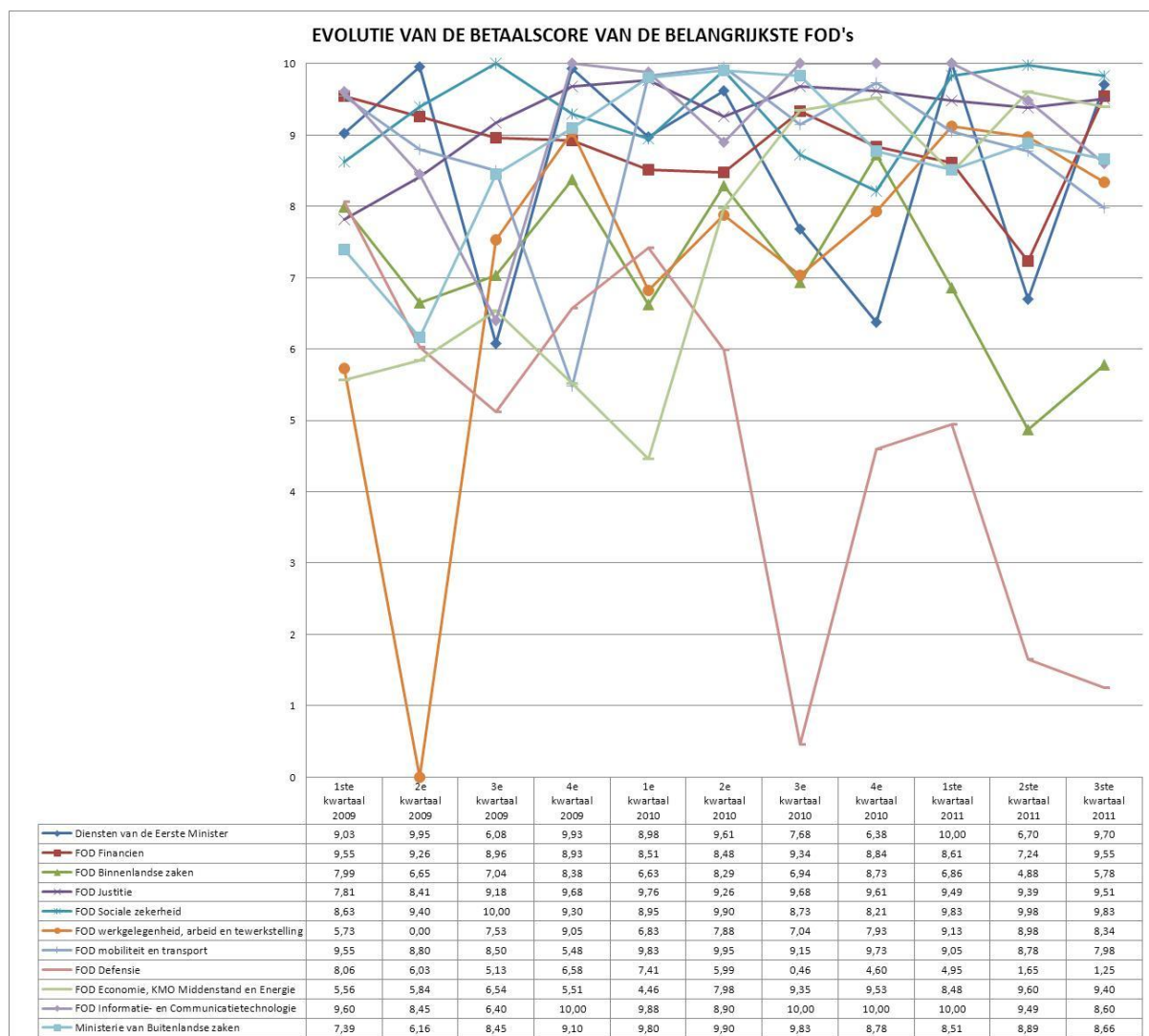
Ondanks de globale verbetering van het betaalgedrag op niveau van de federale overheid noteren we enkele Ministeries met belangrijke vertragingen.

Op de **FOD Binnenlandse zaken**, die gedurende het 4de kwartaal 2010 ter zake nog topprestaties liet noteren, kende gedurende de eerste twee opeenvolgende trimesters van dit jaar een spectaculaire daling van het waargenomen betaalgedrag. De waarnemingen met betrekking tot het tweede trimester 2011 toonden zo aan dat slechts 51% van de aan de FOD gerichte facturen tijdig werden betaald, 16% tussen 1 en 30 dagen na vervaldag, 5% tussen 31 en 60 dagen, 10% tussen 61 en 90 dagen en maar liefst 18% meer dan 90 dagen na vervaldag. De Graydon betaalscore zakte hiermee naar een povere 4,88: voor de FOD Binnenlandse zaken de slechtste prestatie van de afgelopen jaren. Nu stellen we een eerder matige verbetering vast: 59% wordt tijdig betaald, 15% binnen de maand na vervaldag, 9% tussen 31 en 60 dagen na vervaldag, en 17% op meer dan 90 dagen na vervaldag.

Traditioneel profileert zich, nu overigens nog meer dan ooit tevoren, de **FOD defensie** als de zwakke leerling van de klas. Op basis van de aan ons gerapporteerde waarnemingen vanuit het bedrijfsleven betaalde deze FOD het afgelopen 3de trimester slechts 35% van de aan haar gerichte facturen binnen de afgesproken termijnen. 11% werd tussen 1 en 30 dagen na vervaldag betaald, 8% tussen 31 en 60 dagen na vervaldag, 10% tussen 61 en 90 dagen na vervaldag. Maar liefst 36% (in het tweede trimester nog 30%) van de aan de FOD defensie gerichte facturen werd meer dan 90 dagen na vervaldag betaald. De Graydon Betaalscore zakt hiermee van een lamenteuze 1,65 naar een afschuwelijke 1,25.

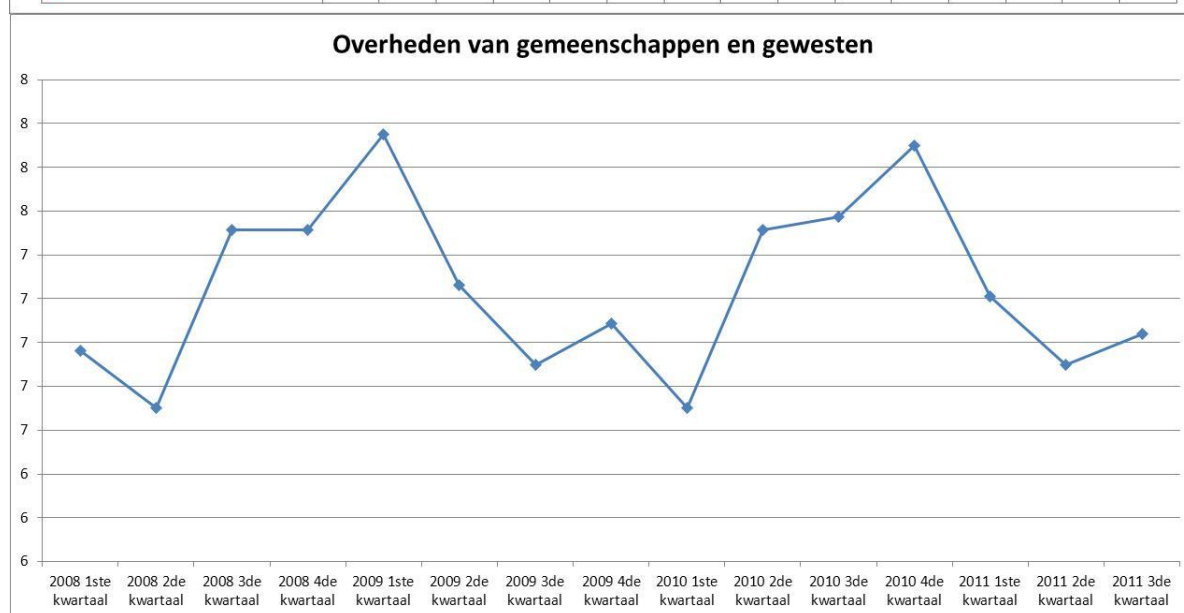
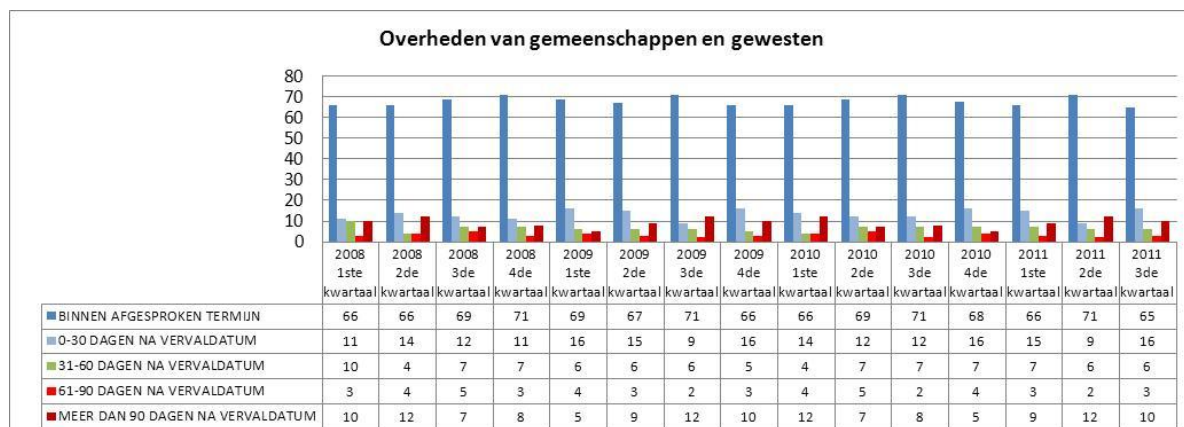
De zwakke betalingsmoraal van die FOD is geen nieuw gegeven De **FOD Defensie** volhardt als slechte leerling. Hoewel we met betrekking tot het vierde kwartaal 2010 en het eerste van 2011 gedurende twee opeenvolgende trimesters konden gewag maken

van een duidelijke verbetering bleef het Ministerie ver achterop hinken. De daling die we nu waarnemen blijft ronduit alarmerend.

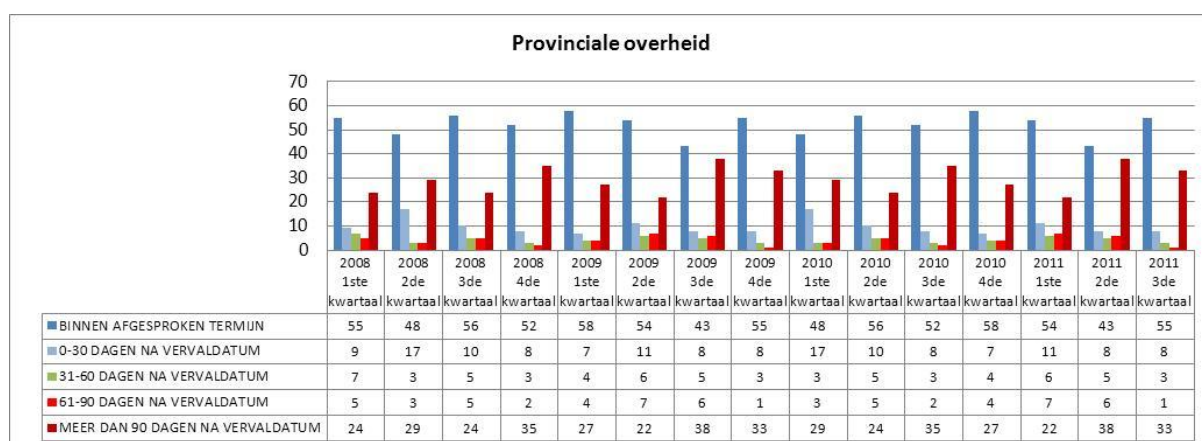

De verschillende gemeenschappen en gewesten betaalden in het derde trimester 2011 65% (tijdens het tweede trimester nog 71%) van hun facturen binnen de contractueel afgesproken termijnen en 10% (een verbetering) meer dan 90 dagen na vervaldatum.

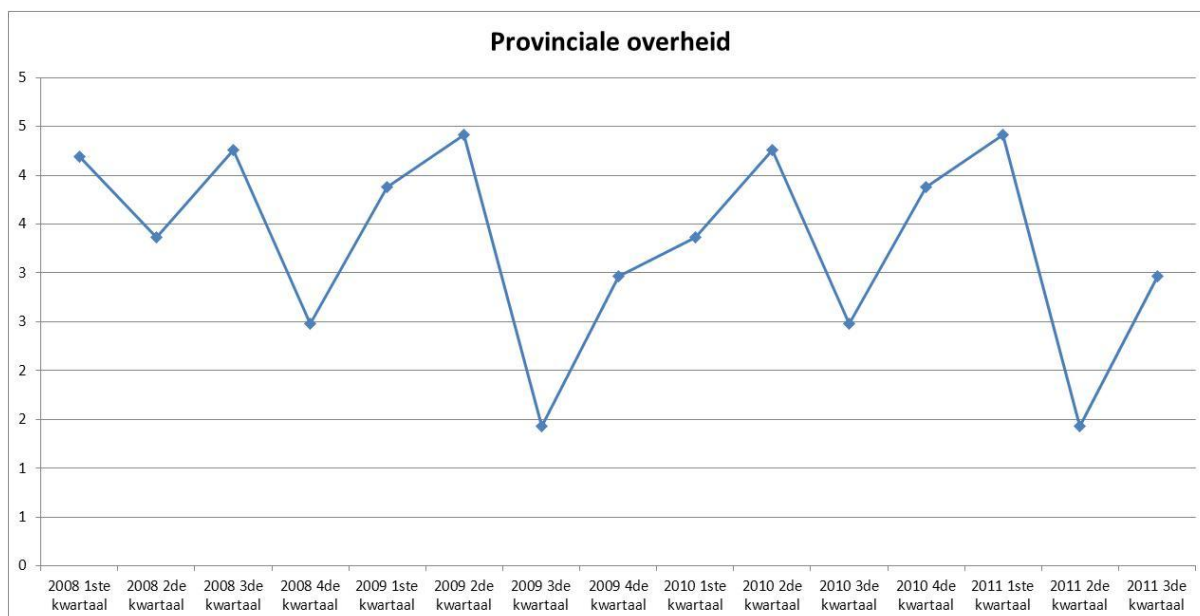
Op basis van de ons door het bedrijfsleven verstrekte gegevens, betaalt het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op dit ogenblik 68% (in het derde kwartaal 2010 zelfs 85%) van haar facturen volgens de afgesproken termijnen, 7% binnen de 30 dagen na vervaldatum, 10% tussen de 31 en 60 dagen na vervaldatum, 6% tussen 31 en 90 dagen na vervaldatum en 9% meer dan 90 dagen na vervaldatum. De Graydon Betaalindex daalt er en evolueert van 8,19 in het vierde kwartaal 2010 over 8,98 in het eerste kwartaal 2011 en 8,75 in het tweede kwartaal naar 7 in het derde kwartaal.

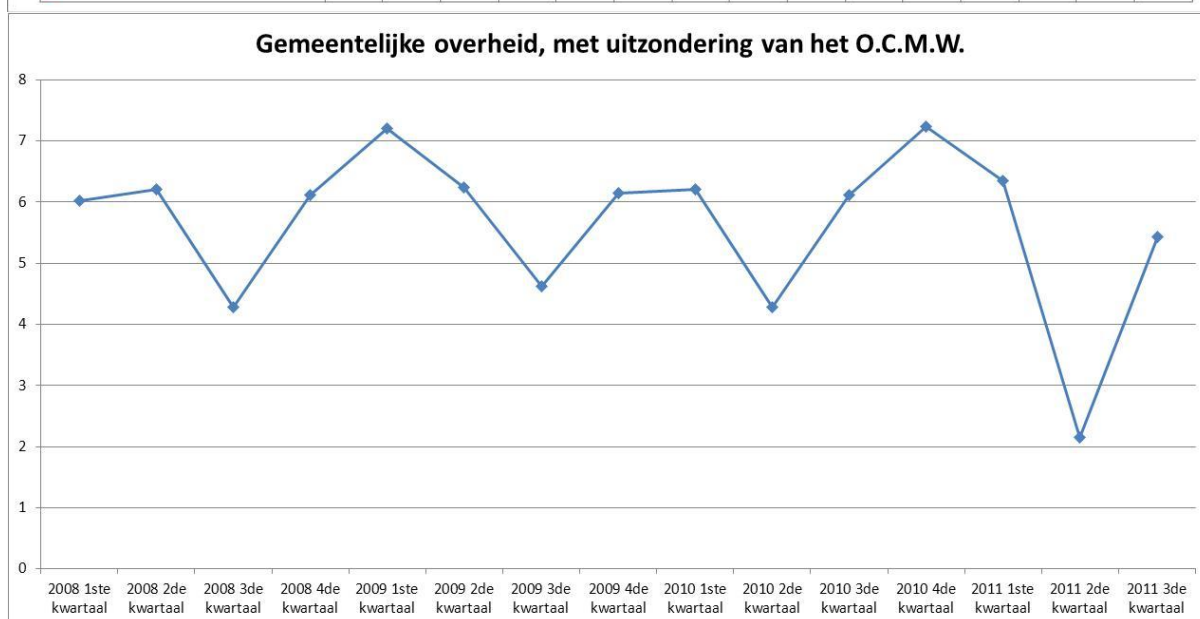
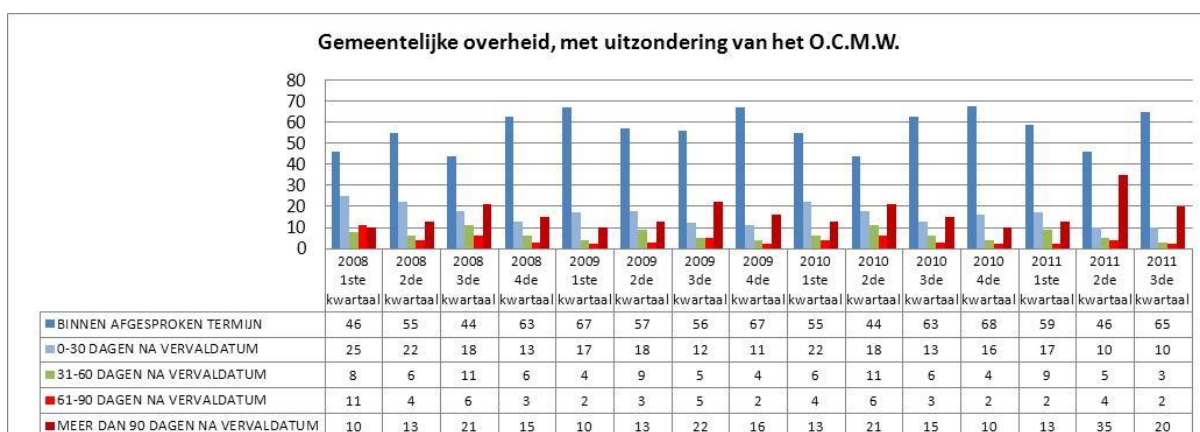
De **provinciale overheden** behoren tot de aller slechtste betalende: ondanks de golfbeweging die afgelopen trimester beter stuwde, blijft de trend dalend en de algemene betaalkwaliteit bedroevend laag. Met slechts 55% van de aan hen gerichte facturen die tijdig worden gehonoreerd en maar liefst 33% die meer dan 90 dagen na vervaldatum wordt betaald. Met een beetje zin voor cynisme zou men kunnen stellen dat binnen het bedrijfsleven men het enkel binnen het Ministerie van defensie én de horeca zo bruin bakt....

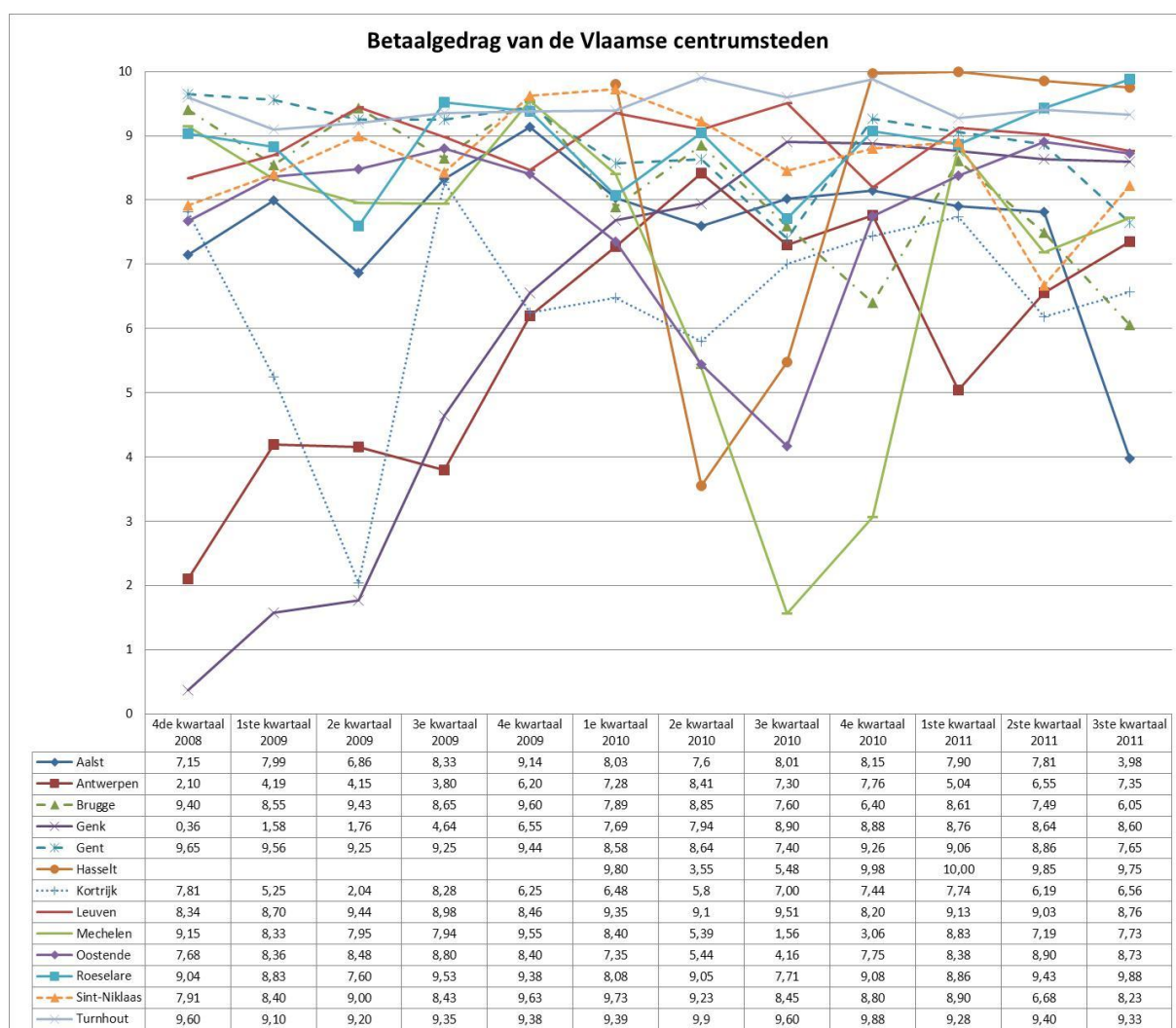

De **gemeentelijke overheden** scoren, hoewel we ook hier verbeteringen noteren, eveneens zwak met slechts 65% tijdig betaalde facturen en 20% van het totaal aantal aan hen gerichte facturen die meer dan 90 dagen na vervaldatum worden betaald.

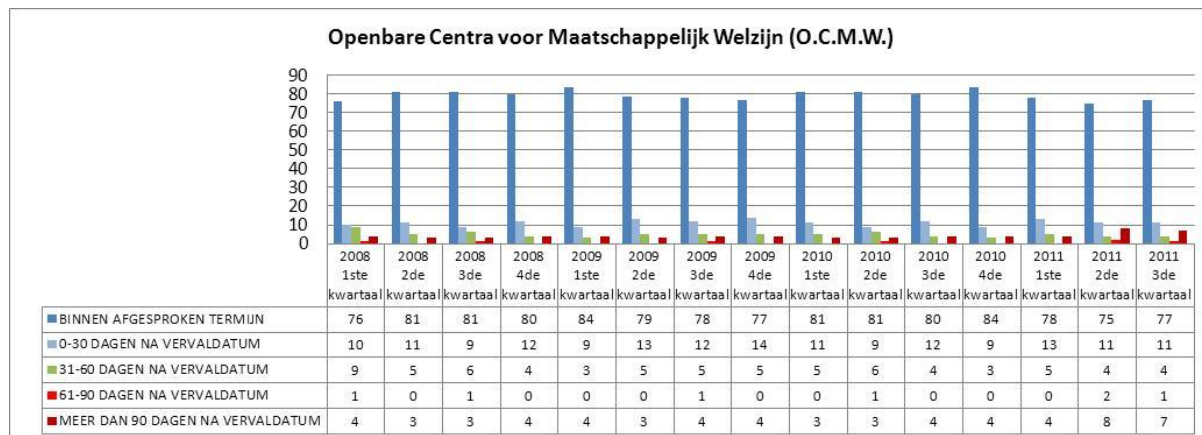

Met betrekking tot de **Vlaamse centrumsteden** kunnen wij enkel maar vaststellen dat, op een beperkt aantal uitzonderingen na, het betaalgedrag van die steden met betrekking tot hun bedrijven-leveranciers systematisch verbetert of op hoog niveau stagneert. In de meeste steden waarvan het Belgische bedrijfsleven ons in het verleden ernstige tekortkomingen rapporteerde, blijkt de betalingsmoraal gevoelig te verbeteren. Dit kan het gevolg zijn van een werkelijk verbeterde betalingsmoraal of van het wegnemen van misverstanden over de betalingscondities tussen klant en leveranciers. De cijfers met betrekking tot het derde trimester 2011 tonen voor alle centrumsteden een meer uniforme en vooral meer aanvaardbare tot uitstekende betalingsactiviteit. De terugval van Antwerpen, die het vorige trimester tot uiting kwam, is nu gestopt. We stellen neerwaartse bewegingen vast binnen de steden Brugge en Gent en met betrekking tot het derde trimester een duidelijke neergang van het betaalgedrag van de stad Aalst.

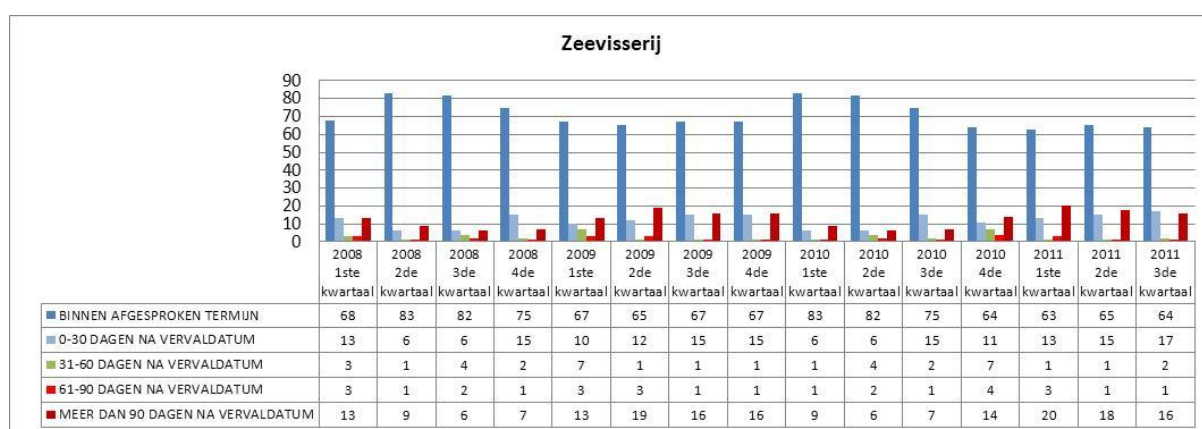
Daartegenover staan de **Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn** die zich nog steeds profileren als eerder goede betalende: gedurende het derde trimester 2011 werden door de verschillende O.C.M.W.'s te lande 77% van de aan hen gerichte facturen correct betaald, 11% tussen 1 en 30 dagen na vervalddag, 4% tussen 31 en 60 dagen na vervalddag, 1% tussen 61 en 90 dagen na vervalddag en 7% op meer dan 90 dagen na vervalddag.

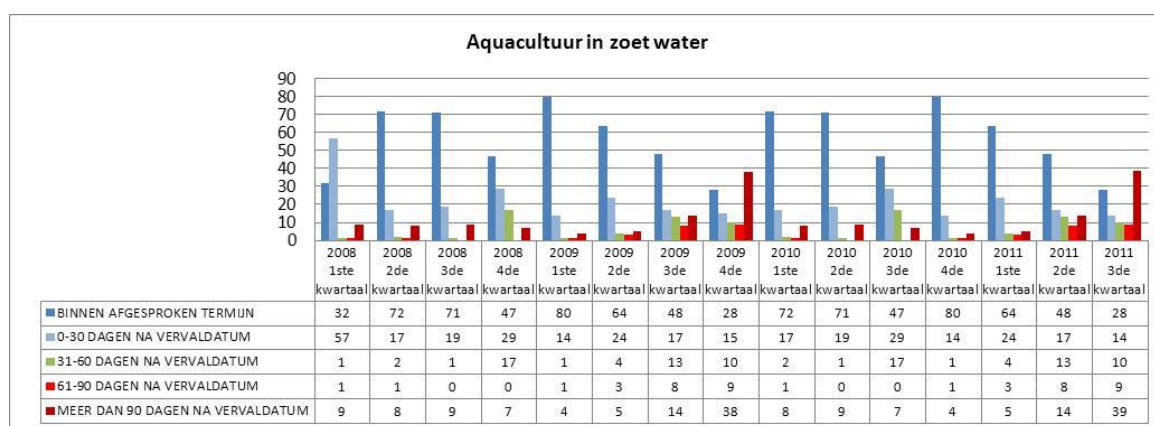
BEDRIJFSLEVEN: COMMENTAAR op enkele sectoren met opvallende uitschieters

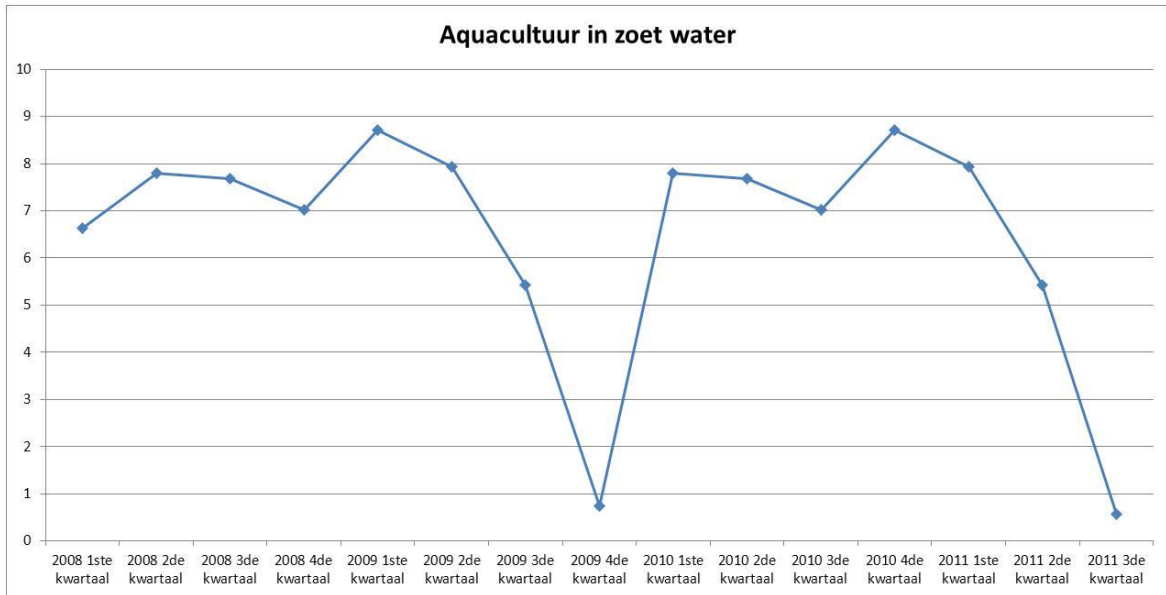
In deze rubriek worden enkele sectoren (basis: NACE-code 2008) toegelicht die het afgelopen kwartaal opmerkelijke evoluties inzake betaalgedrag lieten noteren. Voor cijfers en grafieken met betrekking tot elke individuele sector verwijzen we naar het hoofdstuk "ANDER BEDRIJFSLEVEN, HANDEL, INDUSTRIE, GESUBSIDIEERDE ORGANISATIES" dat in de volledige studie is opgenomen.

Over de volledige **visserijsector** zien we een duidelijke achteruitgang in het betaalgedrag (zie verder) waar afgelopen trimester 37% van de facturen met meer dan 90 dagen vertraging werd betaald. Nadere analyse situeert de problematiek vooral binnen de deelsector van de zoetwater-aquacultuur, veel minder binnen de 289 bedrijven die binnen de deelsector 'zeevisserij' vallen. Binnen deze deelsector werden afgelopen trimester 16% van de facturen met meer dan 90 dagen na vervaldatum betaald, 64% van de facturen werden tijdig gehonoreerd.

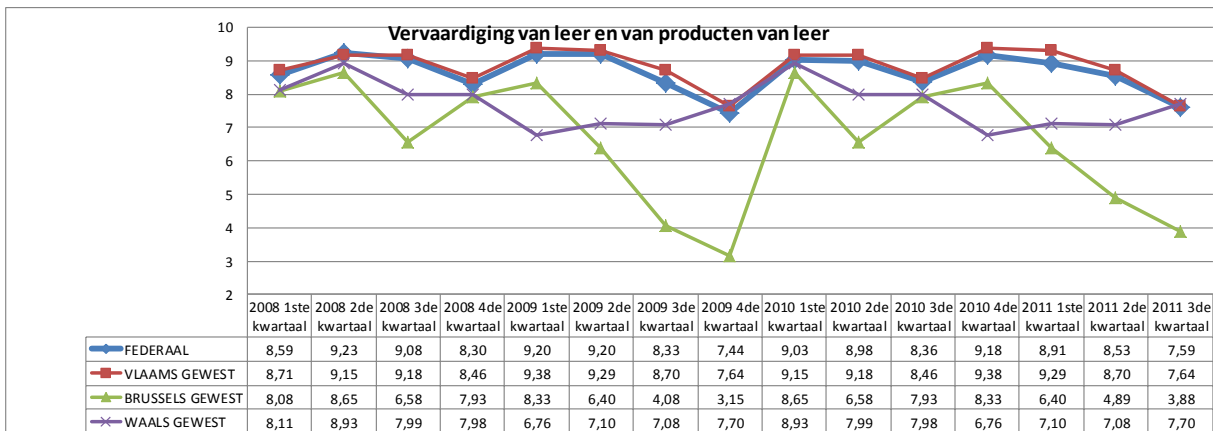

In België zijn er 257 actieve ondernemingen bekend onder de Nacecode 3220: "**aquacultuur in zoet water**". De afgelopen twee trimesters tonen een nefaste evolutie inzake de mate waarin de sector de facturen van hun leveranciers betalen: op dit ogenblik wordt 39% van de facturen meer dan 90 dagen na vervaldatum betaald. De Europese zoetwater aquacultuursector, die de consument een uitgesproken luxeproduct levert, ziet de groeiende concurrentie van landen met lagere productiekosten onder ogen. Bovendien stelt Europa heel wat eisen inzake productkwaliteit en traceerbaarheid.

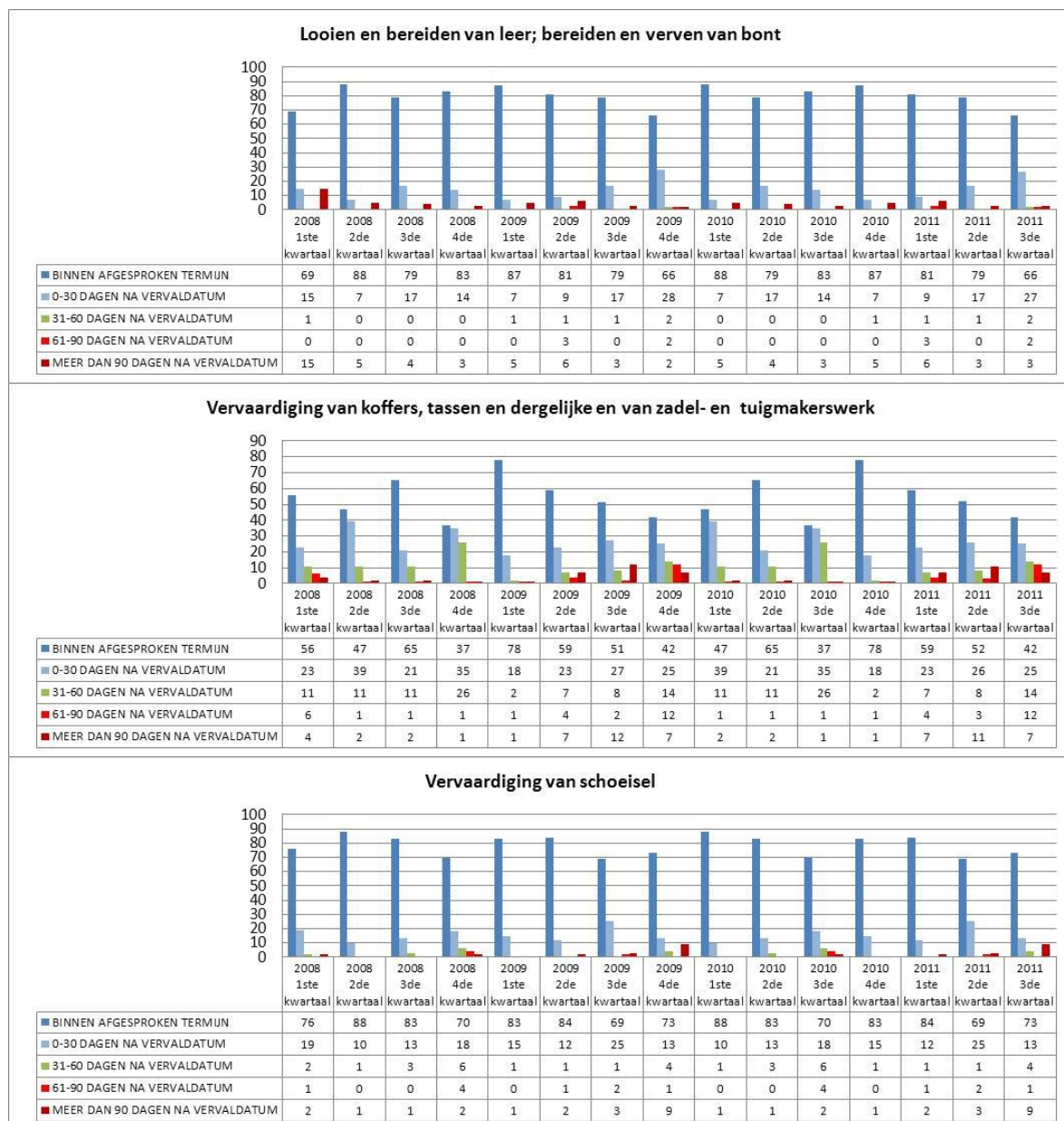

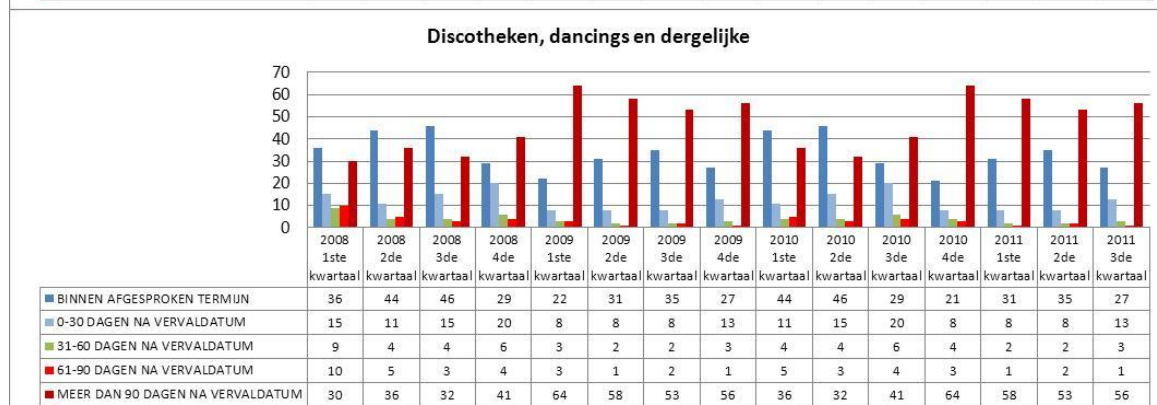
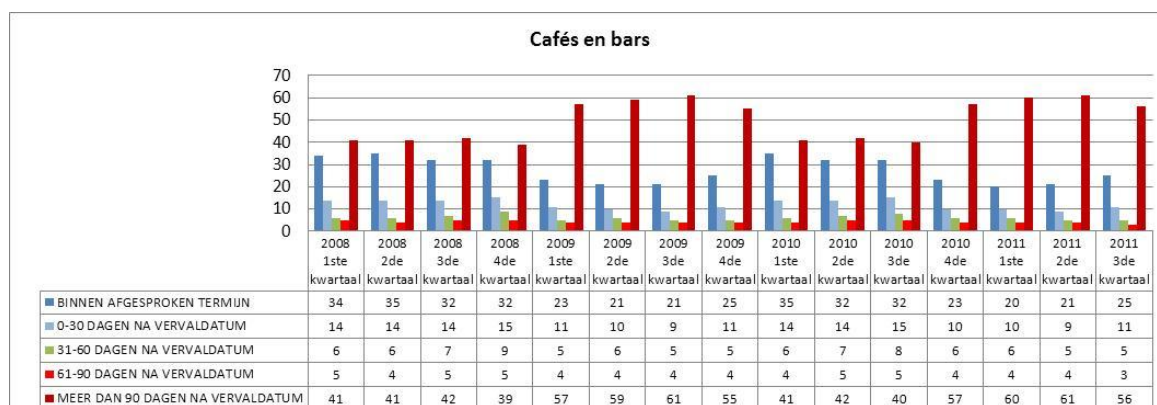
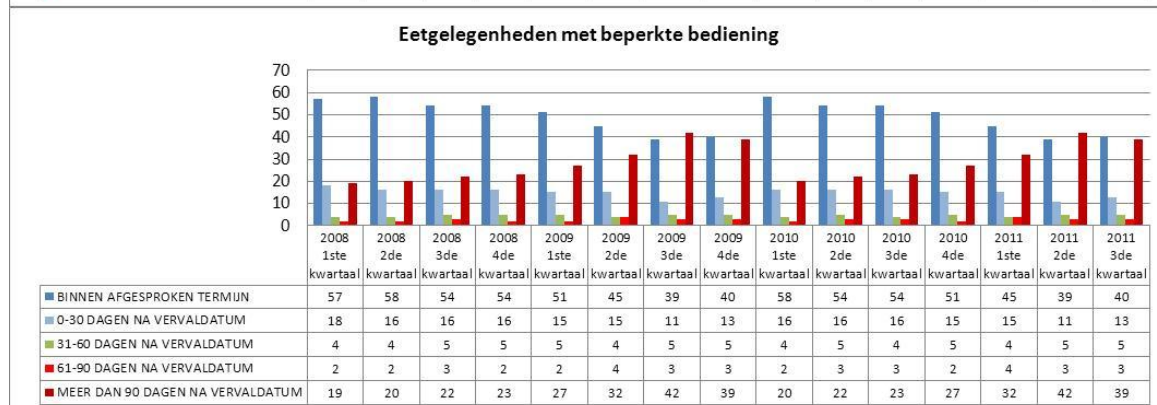
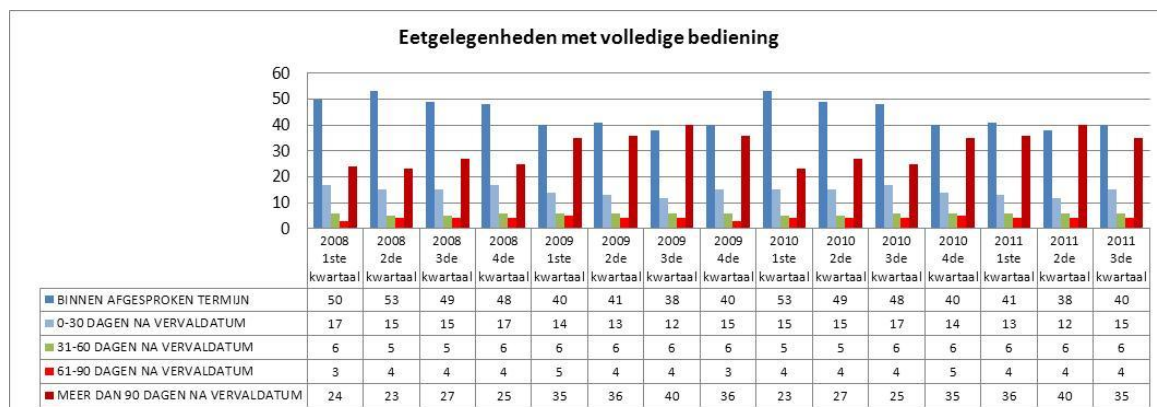
Binnen de meer industriële sectoren wordt traditioneel correcter betaald. Des te meer valt de vertraging op die we binnen de sector van de **'vervaardiging van leer en van producten van leer'** moeten noteren. Binnen deze sector, die in totaal 1065 bedrijven telt stellen we nu het tweede trimester op rij een langzame vertraging vast die zich vooral doorzet binnen die bedrijven die in het Vlaams of in het Brusselse gewest hun zetel hebben.

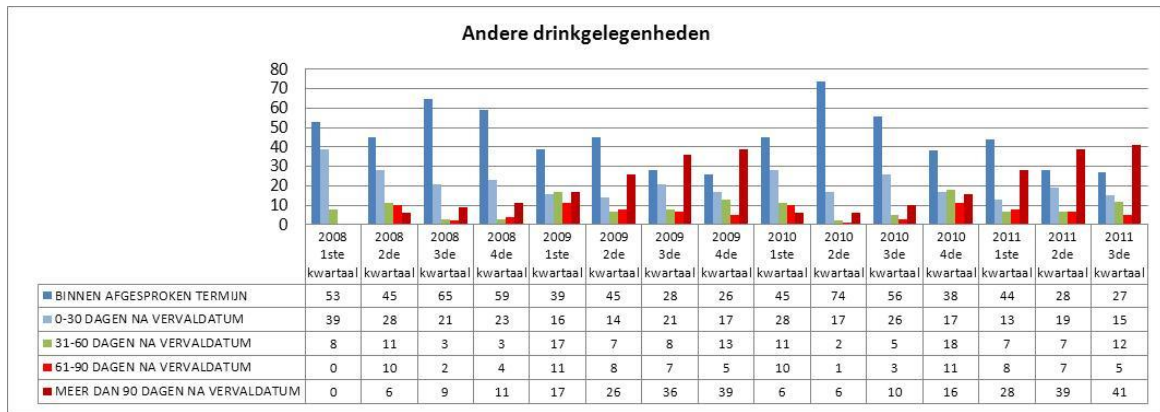
Nadere ontleding leert dat hierbij vooral de **producenten van koffers, tassen en dergelijke** geleidelijk aan meer last hebben hun facturen te honoreren.

Traditioneel profileert de sector van de **eet-en drinkgelegenheden** zich als dé sector bij uitstek waar al te late betalingen schering en inslag zijn. Ondanks enige remonte gedurende het derde kwartaal blijft de volledige sector 32% van de aan haar gerichte facturen met meer dan 90 dagen na afgesproken vervaldatum betalen. Dit probleem doet zich voor in alle types cafés, bars, discotheken en restaurants. Binnen de sector van bars, cafés en discotheken stellen we vast dat tot 56% van de aan de bedrijven binnen de deelsector gerichte facturen meer dan 90 dagen te laat of zelfs niet meer wordt betaald.

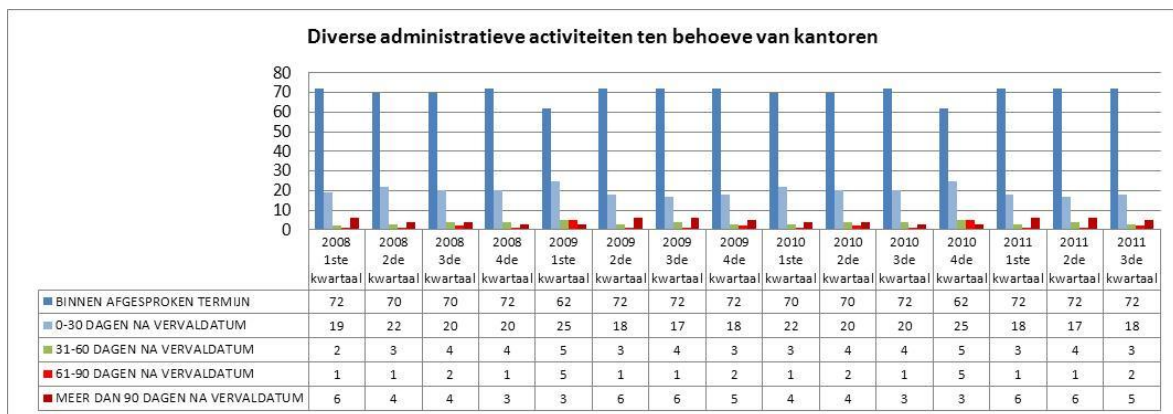
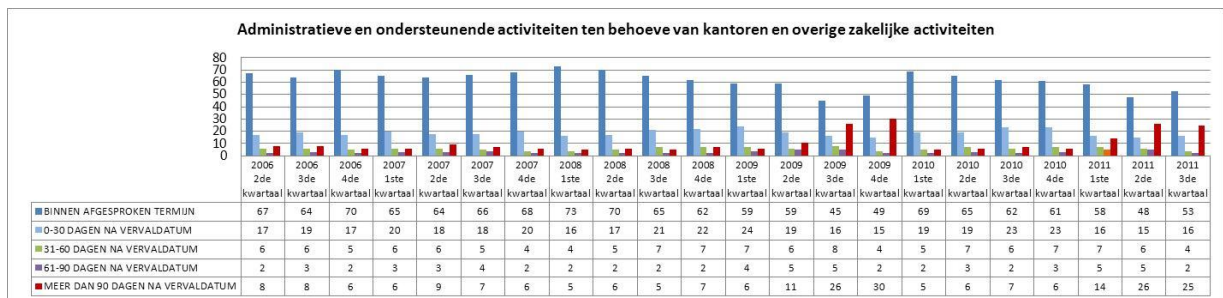

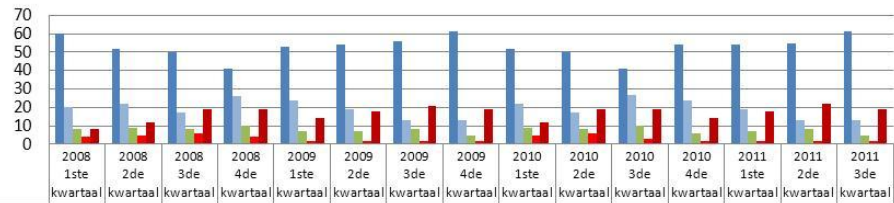

De sector van de **“Administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten”** komt uit een diep dal. Hoewel ook hier het derde trimester een remonte toont van het betaalgedrag blijven de cijfers bedroevend. De sector betaalt 25% van de aan haar gerichte facturen met meer dan 90 dagen vertraging.

Een verdere detaillering leert ons dat vooral de deelsectoren **“organisatie van congressen en beurzen”** het bijzonder lastig heeft: maar liefst 67% van de aan de sector gerichte facturen wordt met meer dan 90 dagen vertraging betaald.

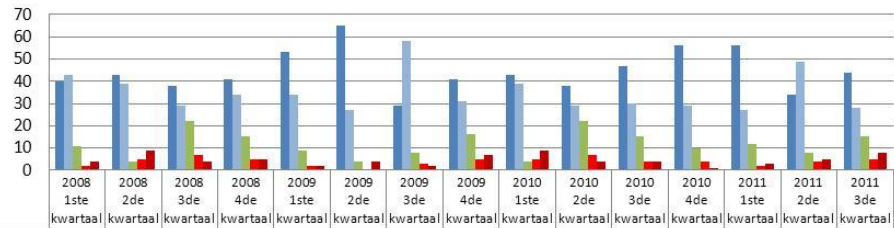

Fotokopiëren, documentvoorbereiding en andere gespecialiseerde ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren

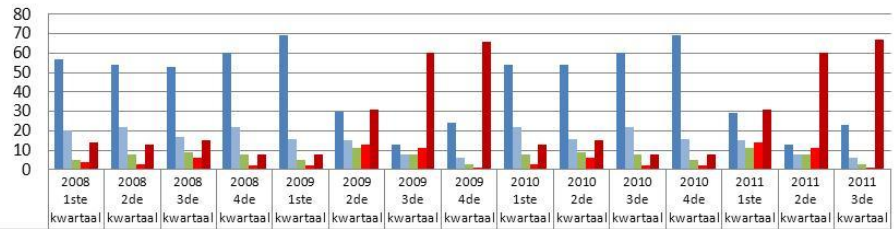
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	60	52	50	41	53	54	56	61	52	50	41	54	54	55	61
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	20	22	17	26	24	19	13	13	22	17	27	24	19	13	13
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	8	9	8	10	7	7	8	5	9	8	10	6	7	8	5
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	4	5	6	4	2	2	2	2	5	6	3	2	2	2	2
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	8	12	19	19	14	18	21	19	12	19	19	14	18	22	19

Callcenters

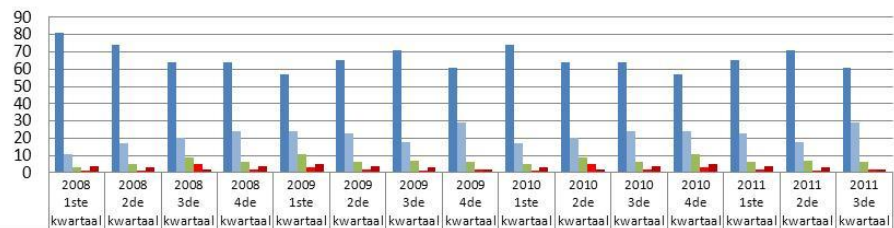
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	40	43	38	41	53	65	29	41	43	38	47	56	56	34	44
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	43	39	29	34	34	27	58	31	39	29	30	29	27	49	28
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	11	4	22	15	9	4	8	16	4	22	15	10	12	8	15
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	2	5	7	5	2	0	3	5	5	7	4	4	2	4	5
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	4	9	4	5	2	4	2	7	9	4	4	1	3	5	8

Organisatie van congressen en beurzen

BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	57	54	53	60	69	30	13	24	54	54	60	69	29	13	23
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	20	22	17	22	16	15	8	6	22	16	22	16	15	8	6
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	5	8	9	8	5	11	8	3	8	9	8	5	11	8	3
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	4	3	6	2	2	13	11	1	3	6	2	2	14	11	1
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	14	13	15	8	8	31	60	66	13	15	8	8	31	60	67

Incasso- en kredietbureaus

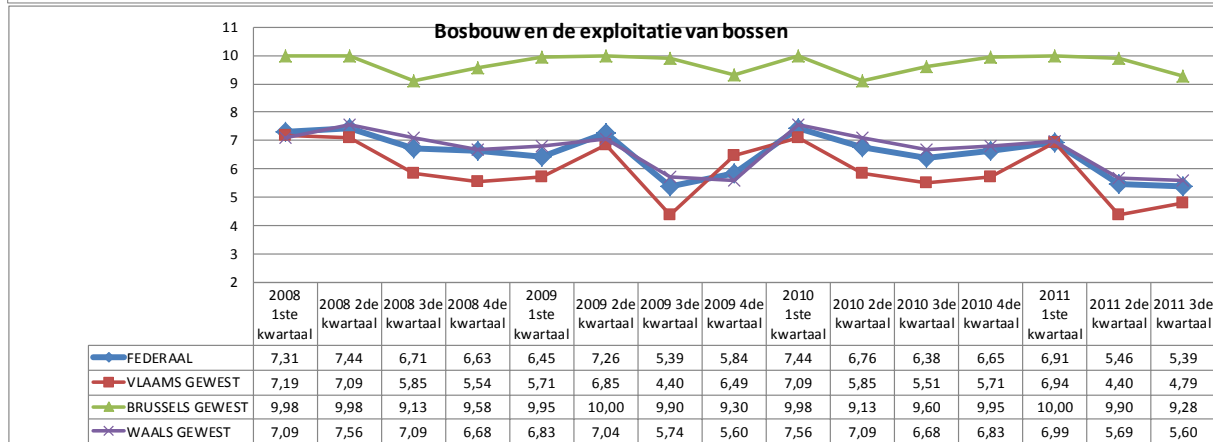
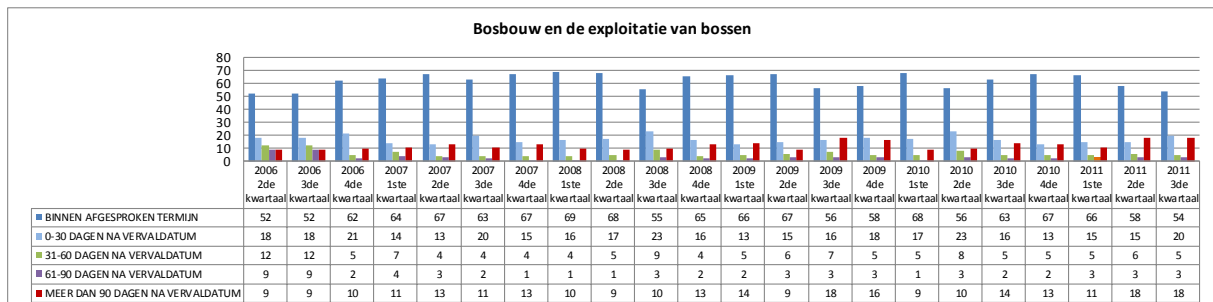
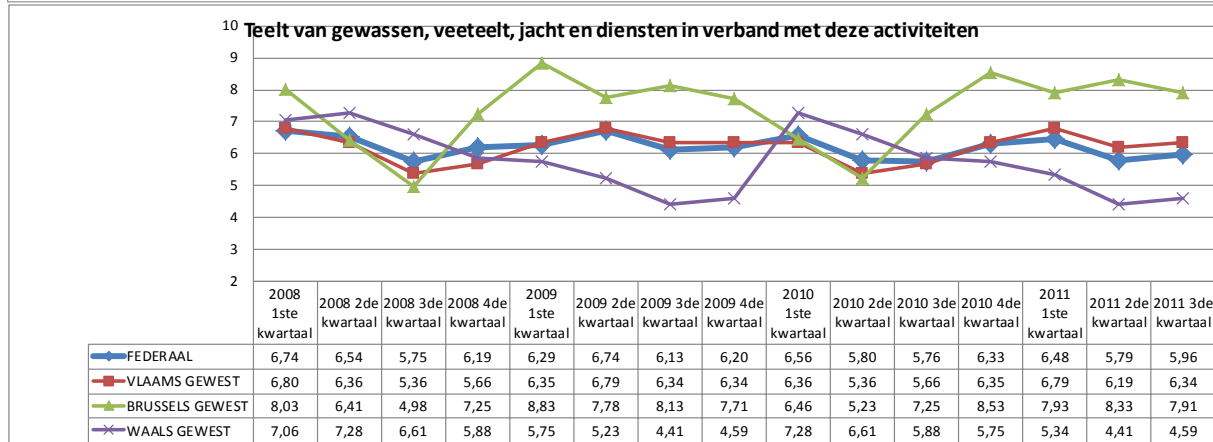
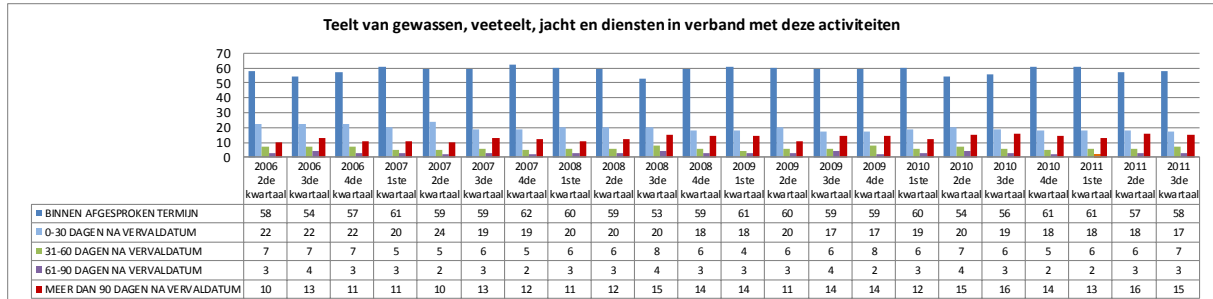

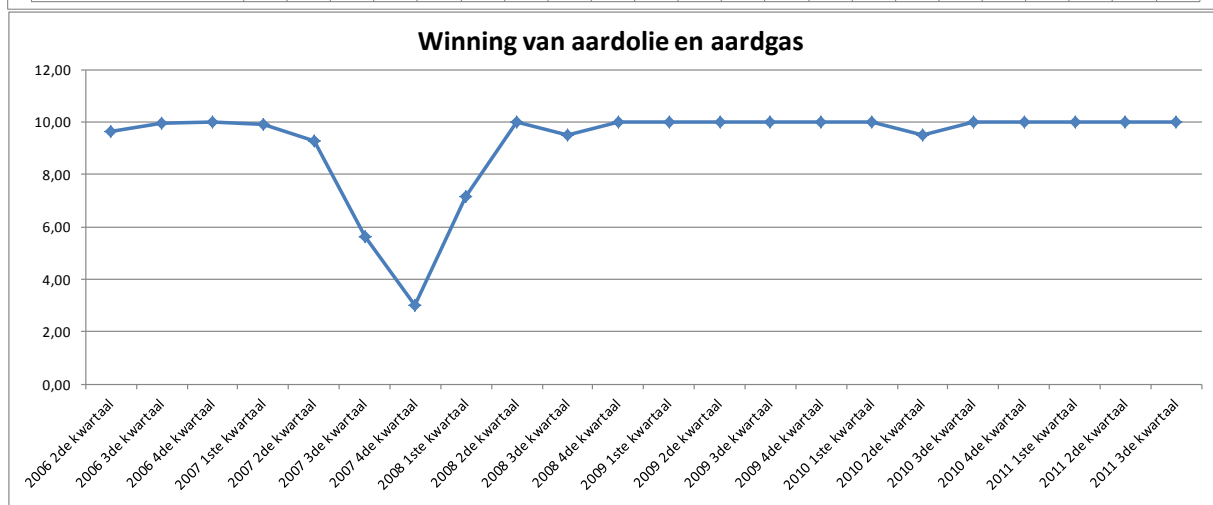
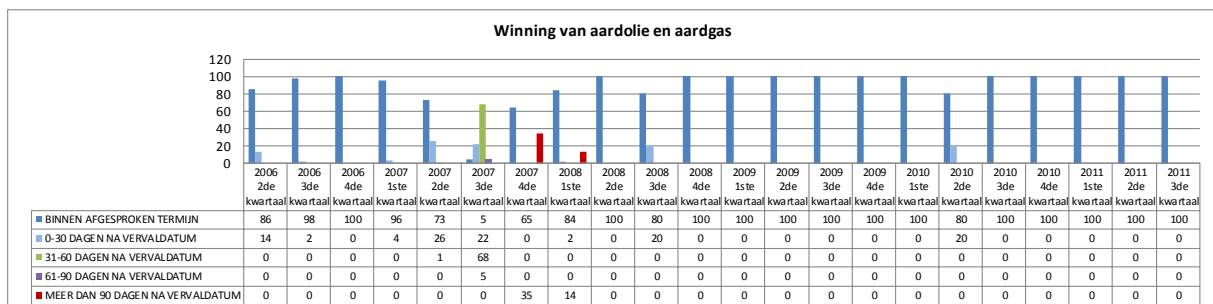
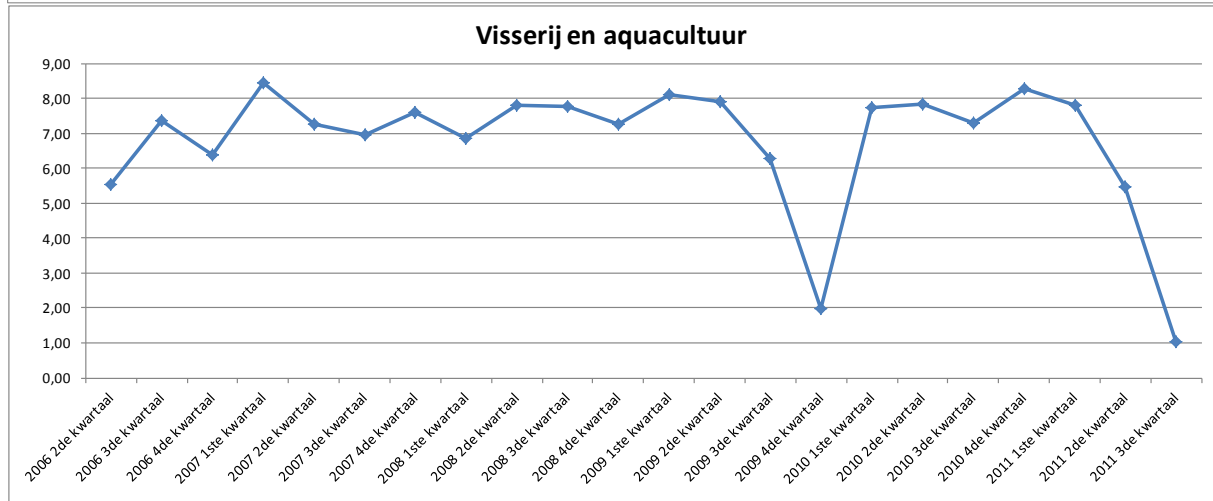
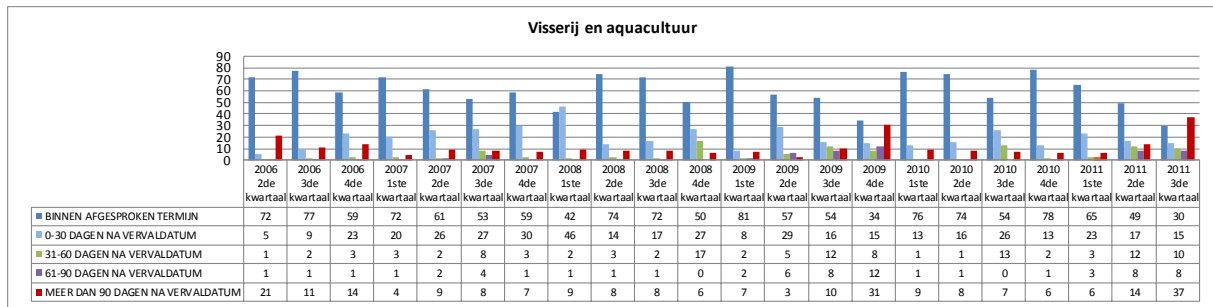
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	81	74	64	64	57	65	71	61	74	64	64	57	65	71	61
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	11	17	20	24	24	23	18	29	17	20	24	24	23	18	29
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	3	5	9	6	11	6	7	6	5	9	6	11	6	7	6
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	1	1	5	2	3	2	1	2	1	5	2	3	2	1	2
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	4	3	2	4	5	4	3	2	3	2	4	5	4	3	2

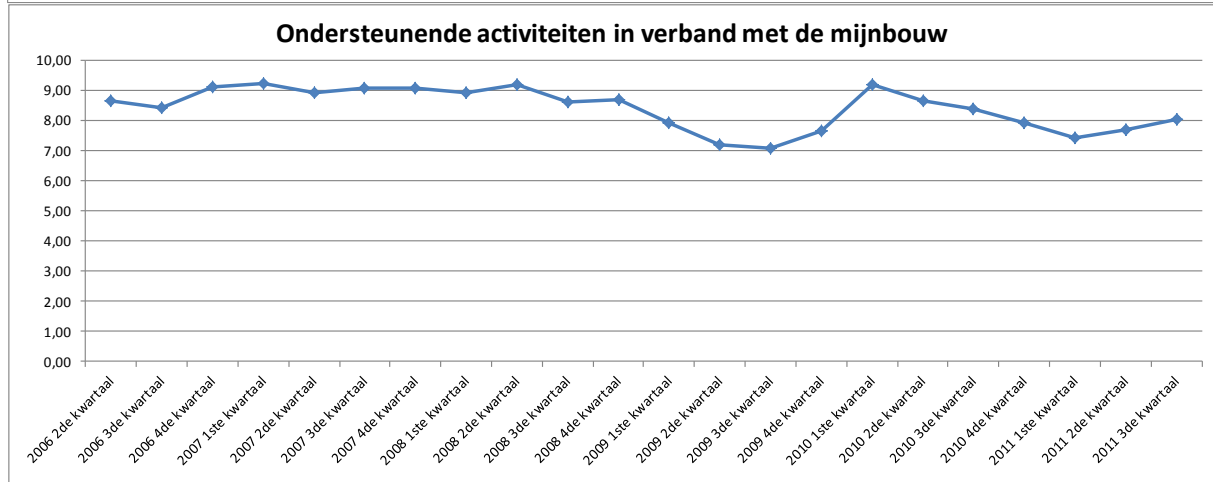
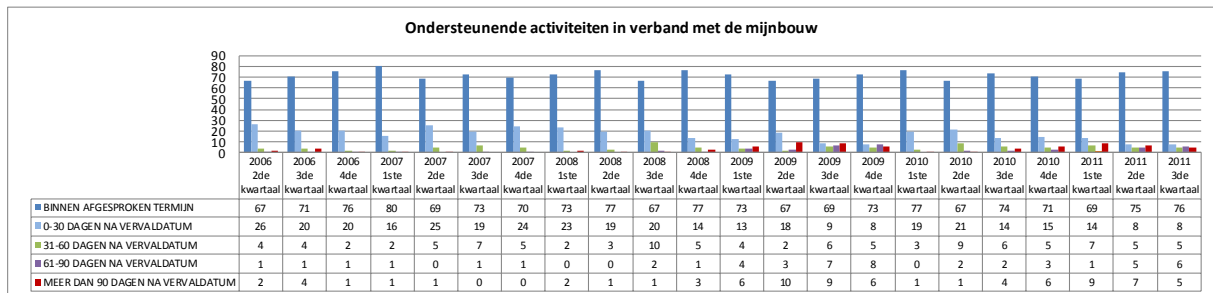
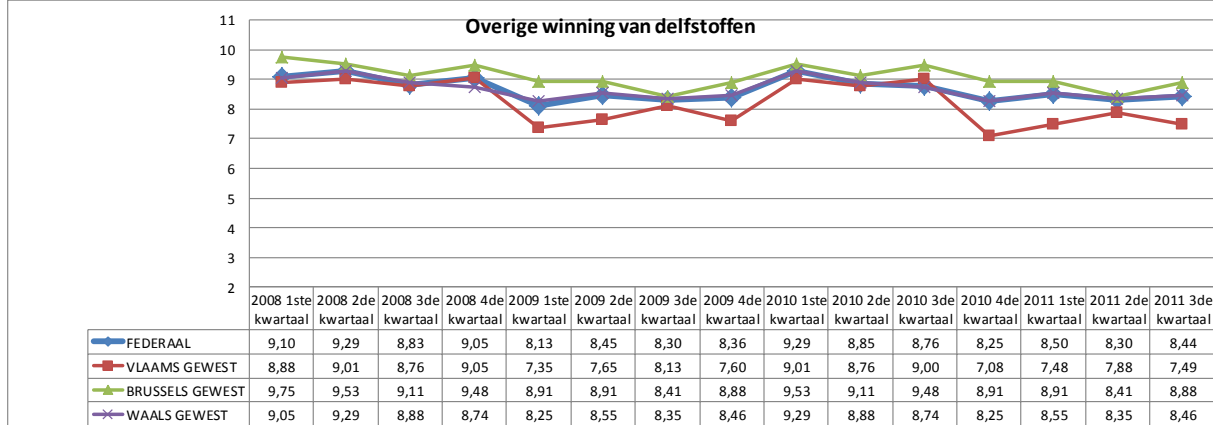
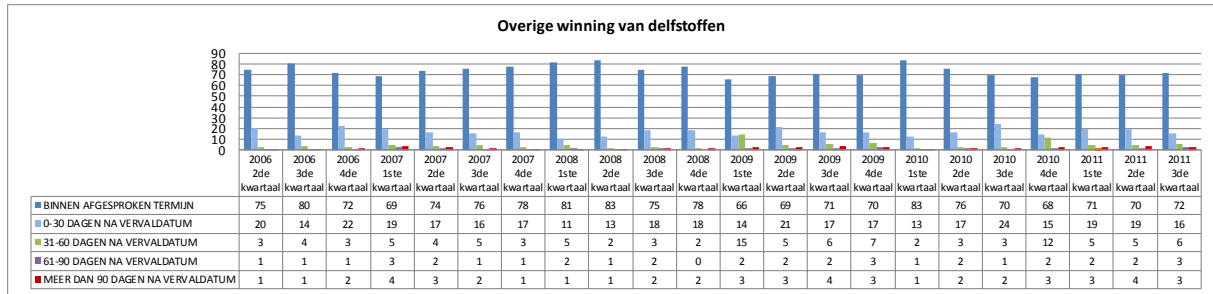

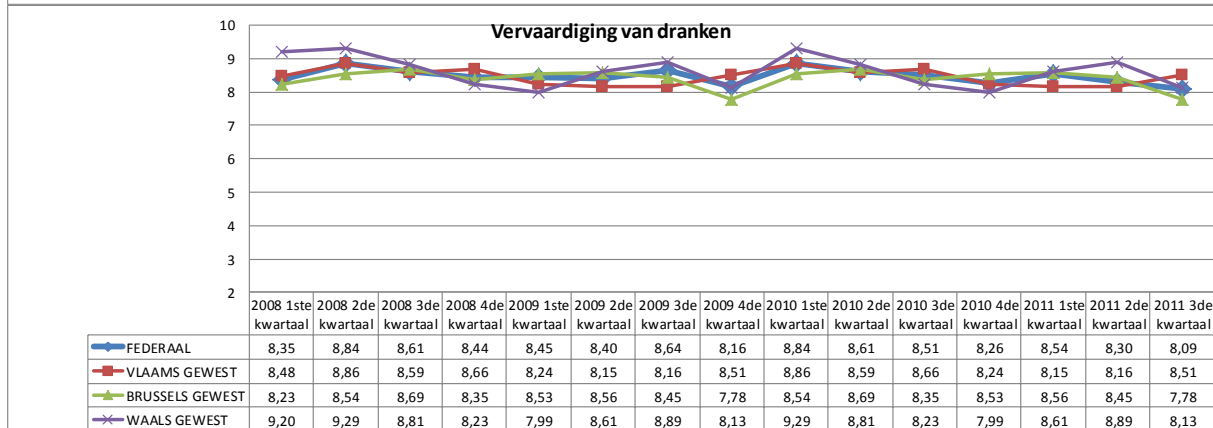
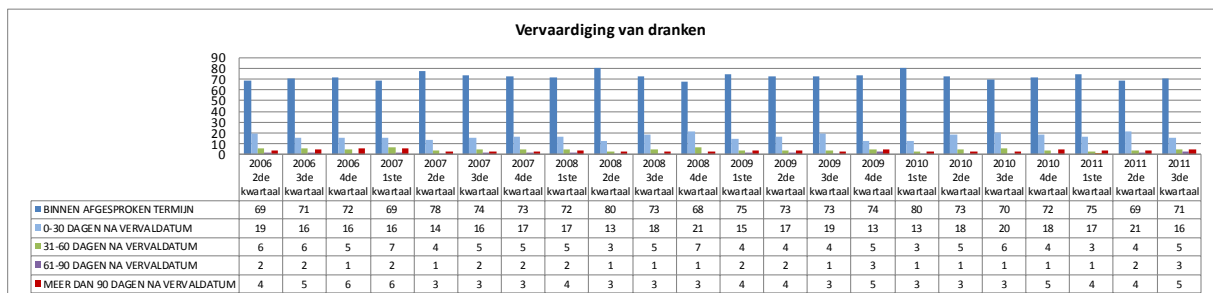
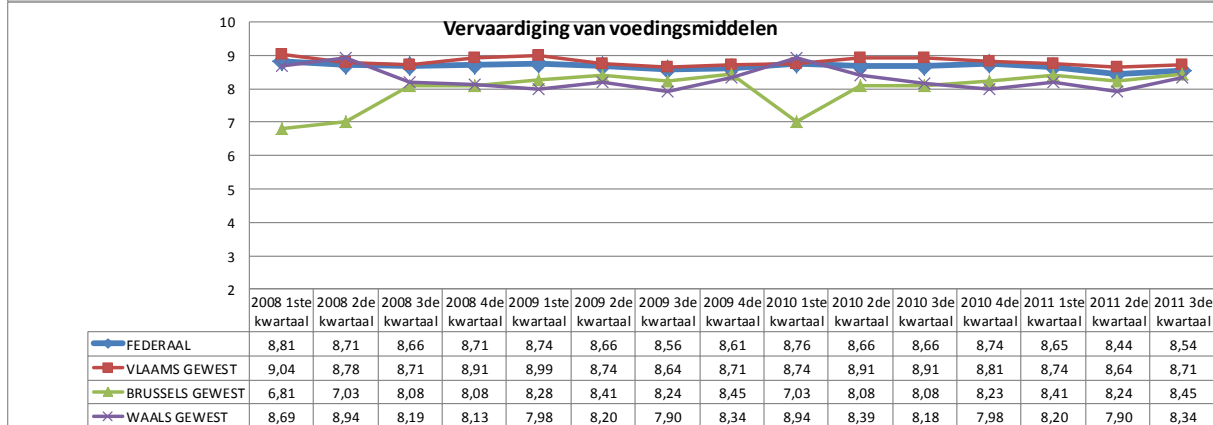
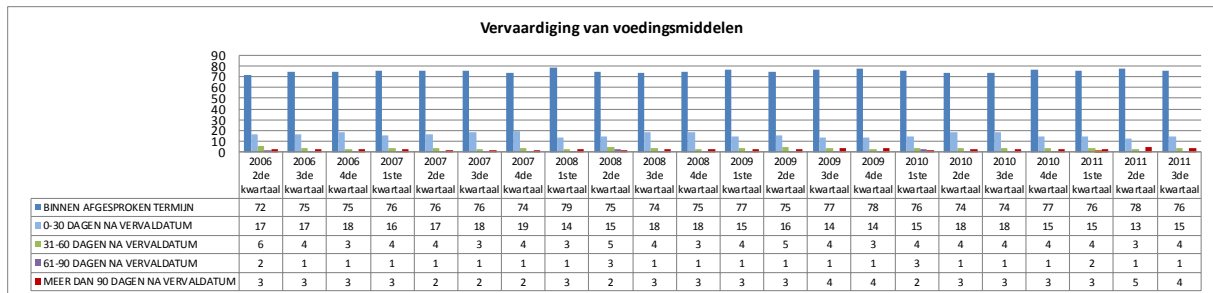

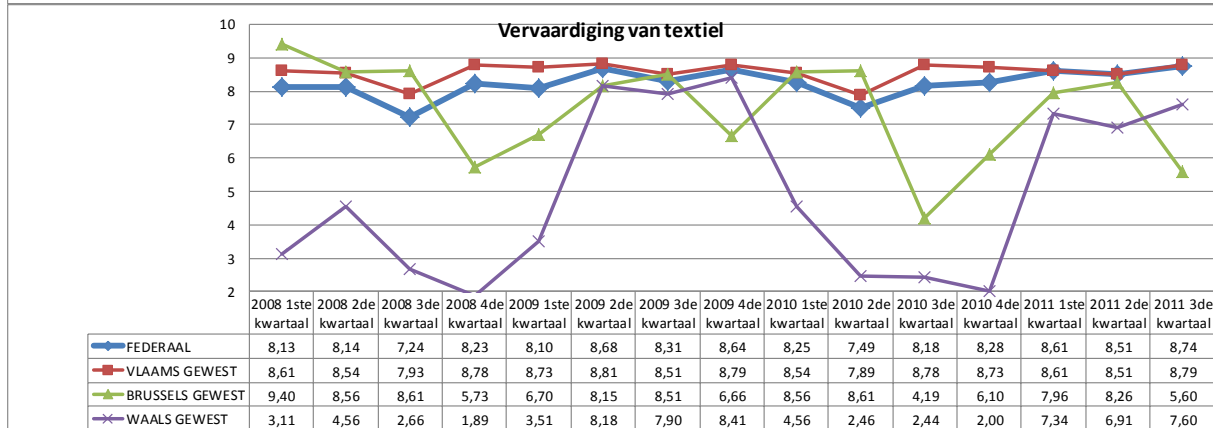
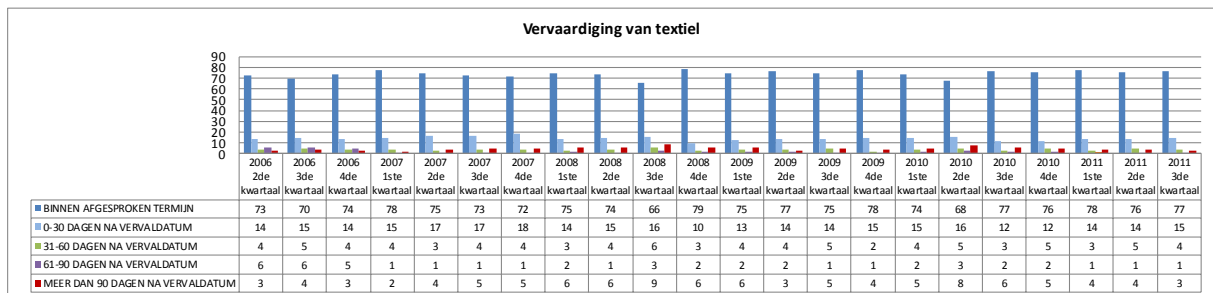
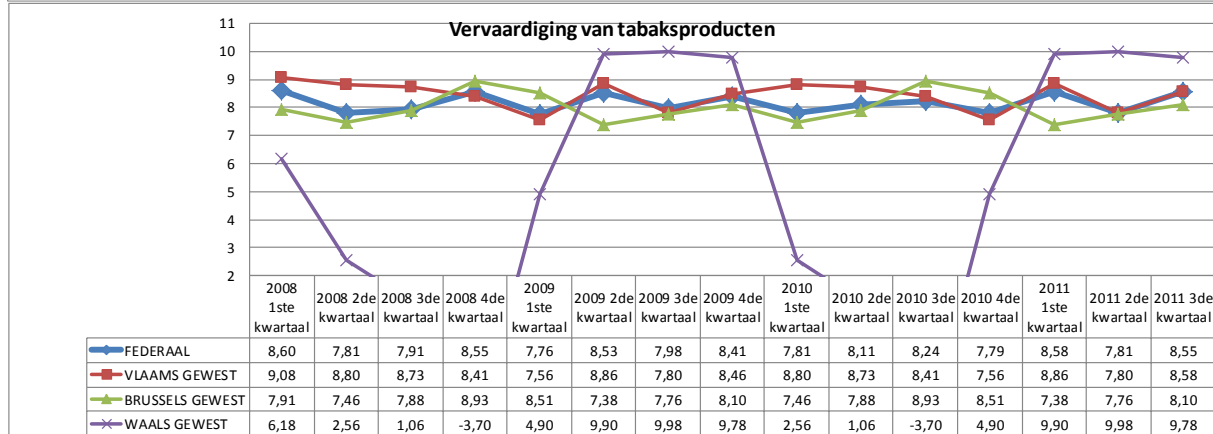
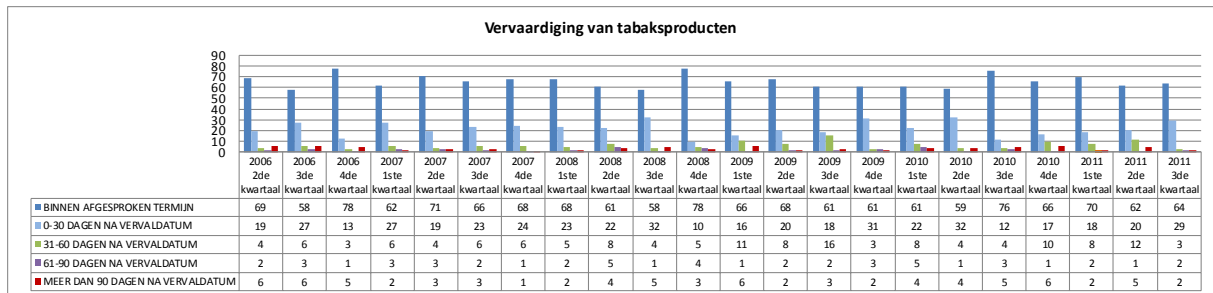
ANDER BEDRIJFSLEVEN, HANDEL, INDUSTRIE, GESUBSIDIEERDE ORGANISATIES

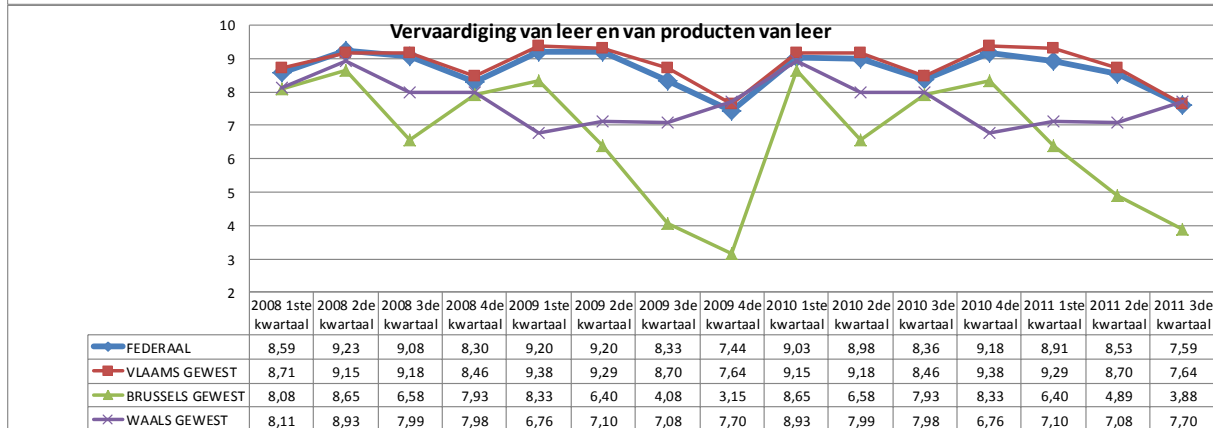
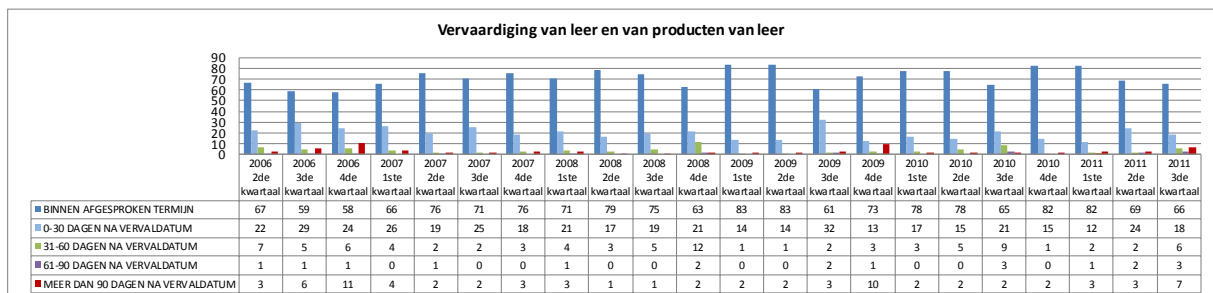
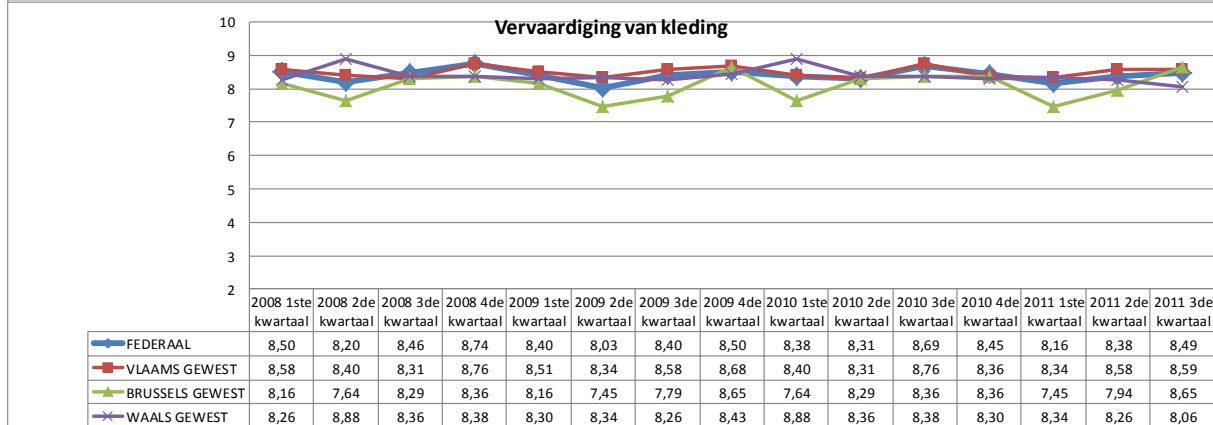
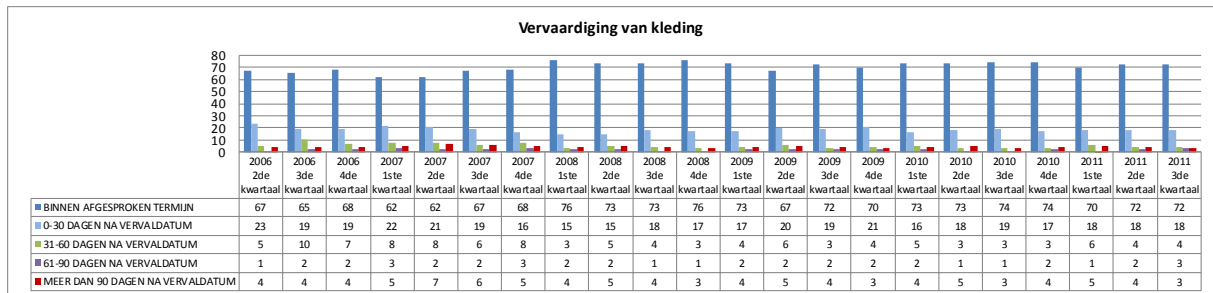

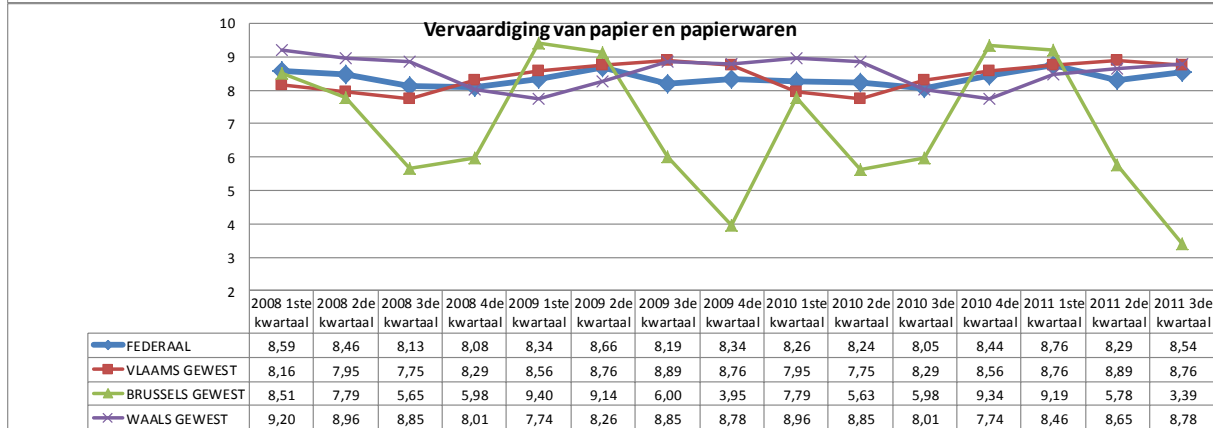
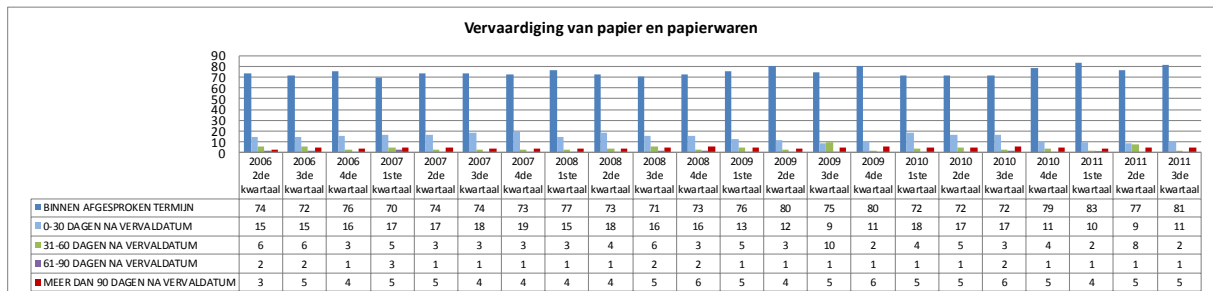
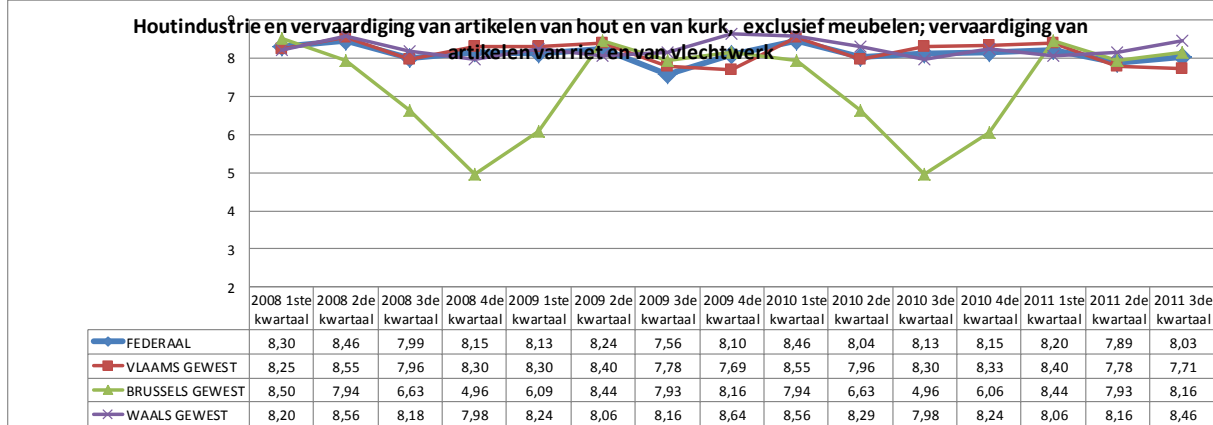
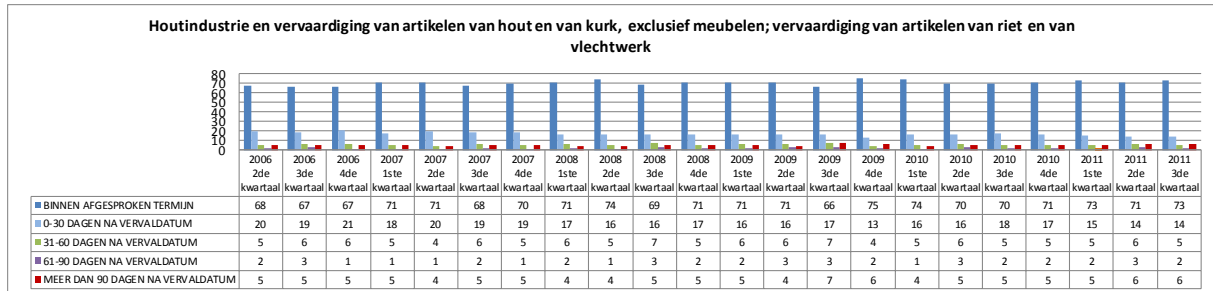

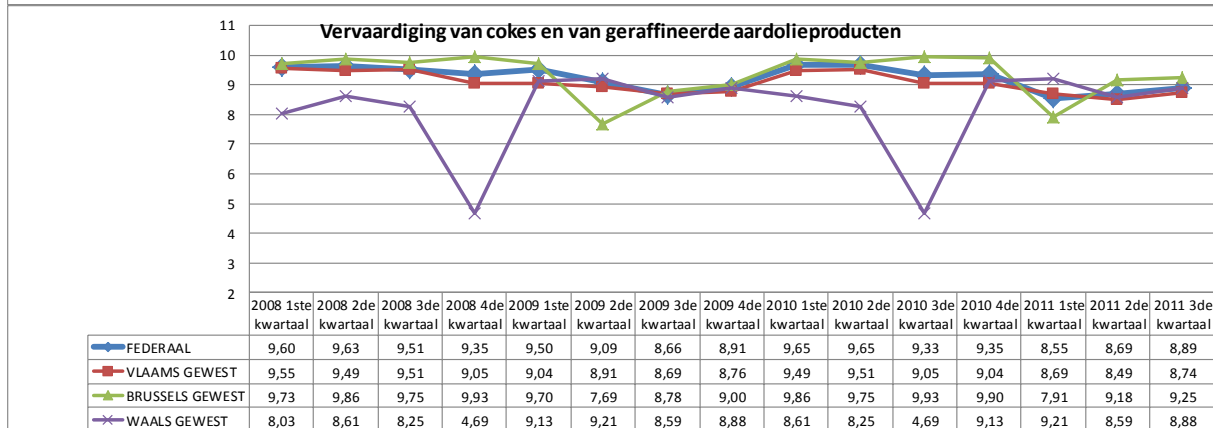
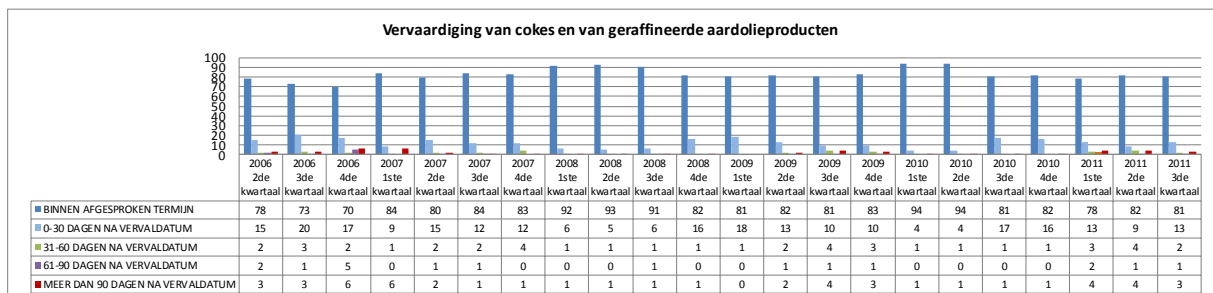
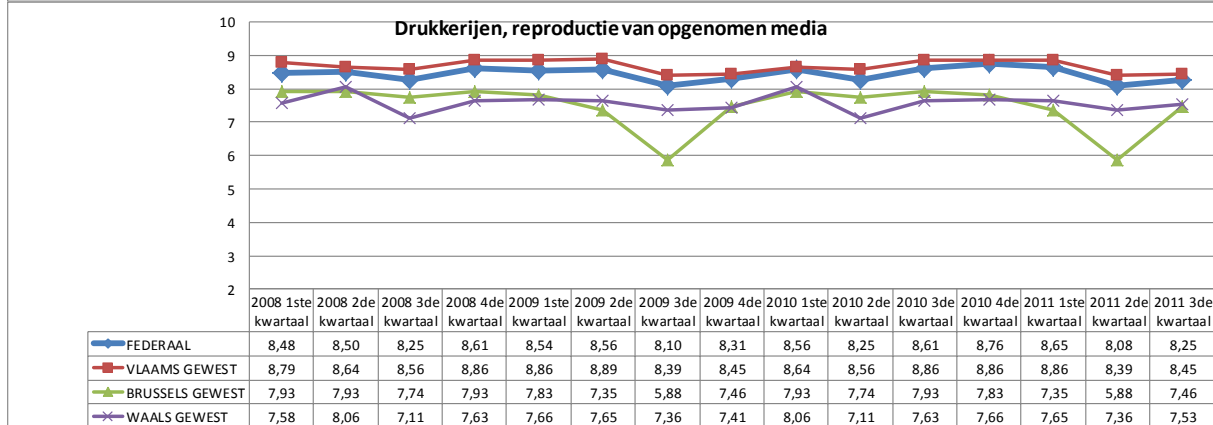
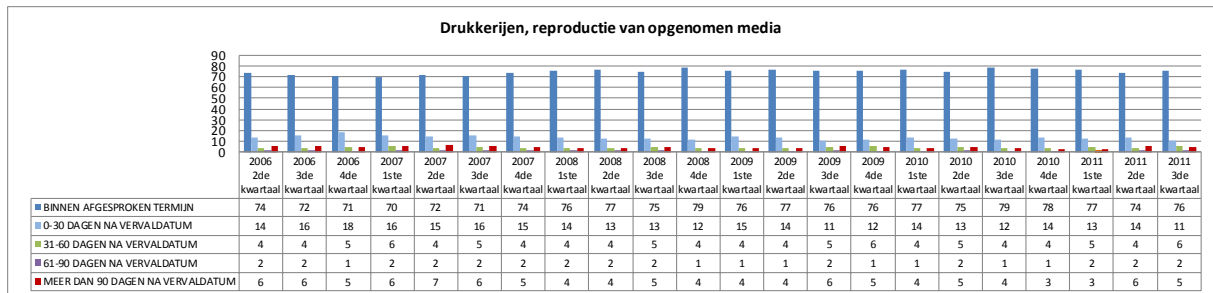

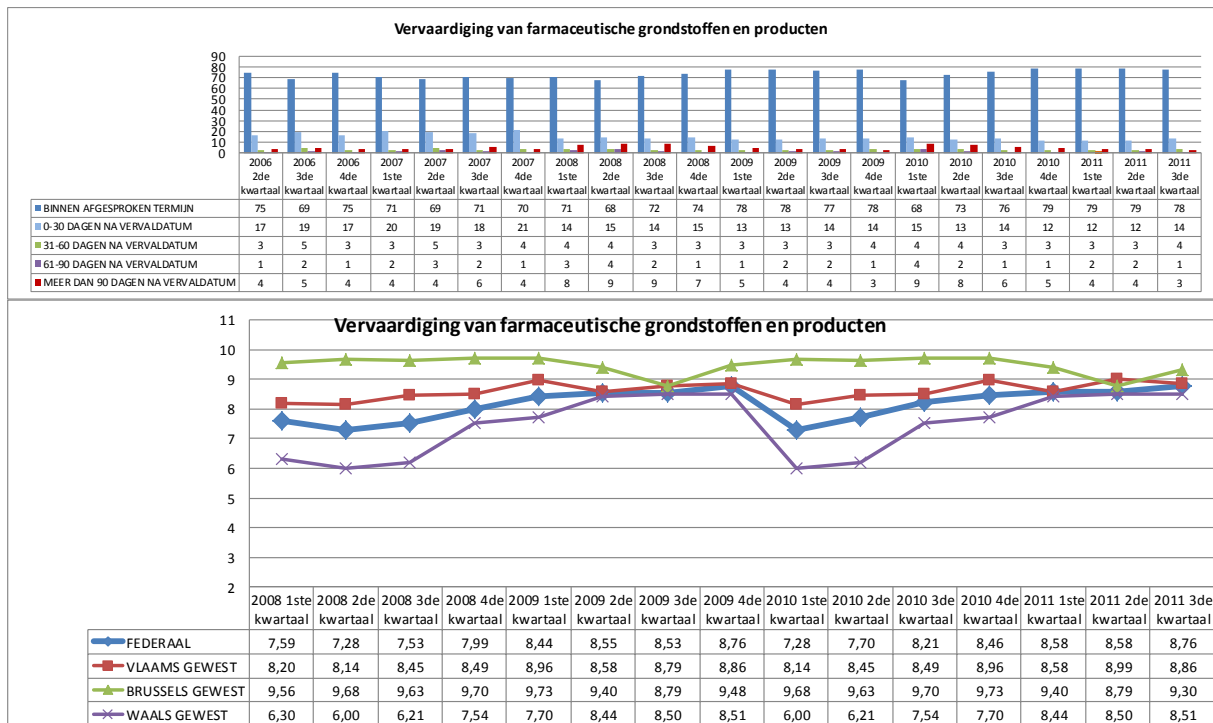
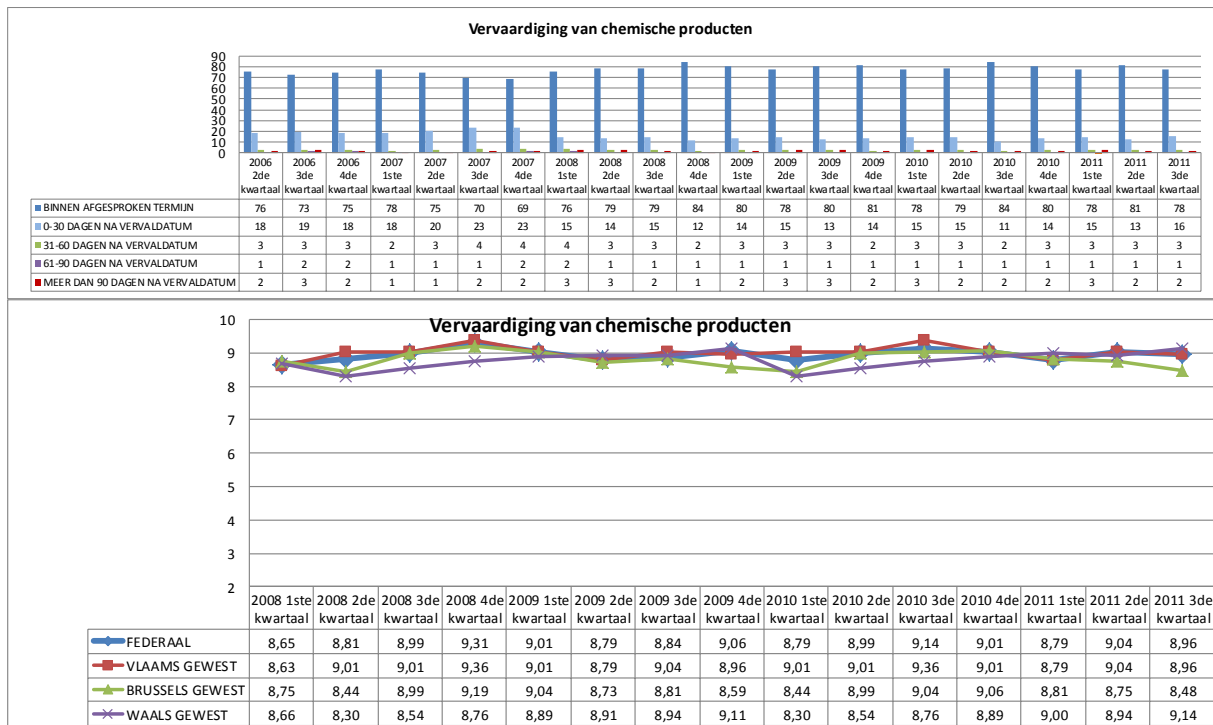

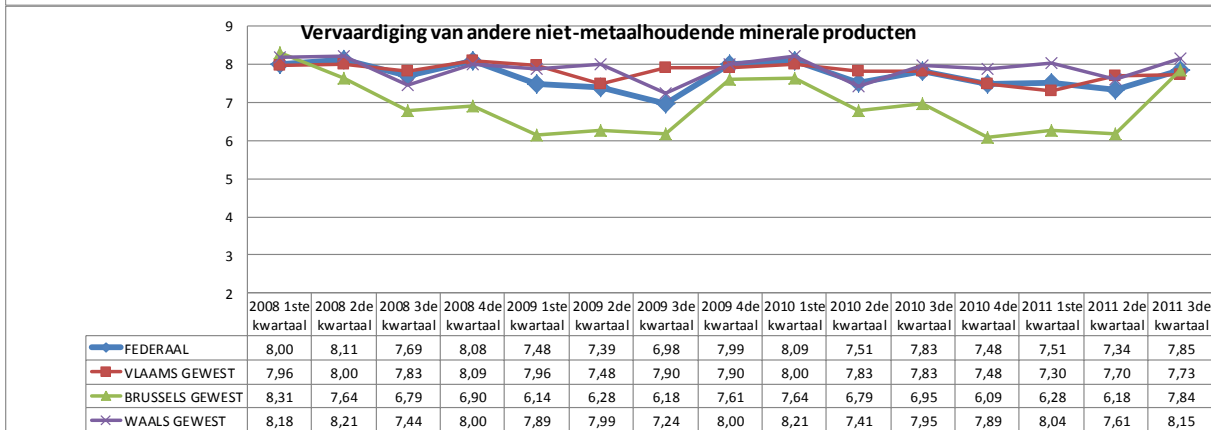
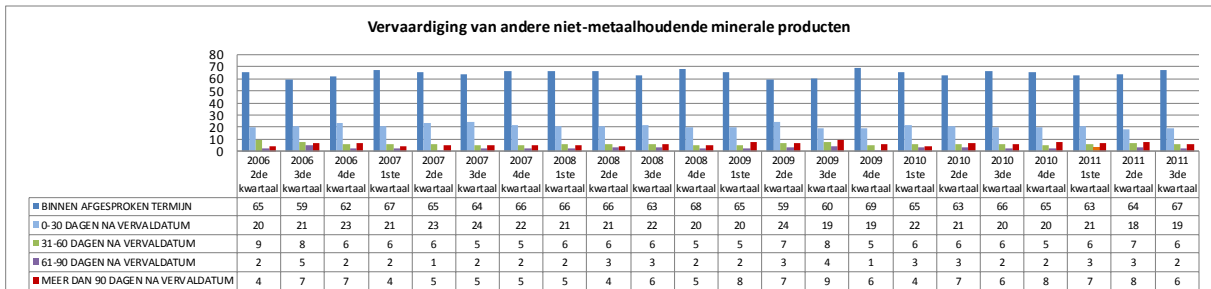
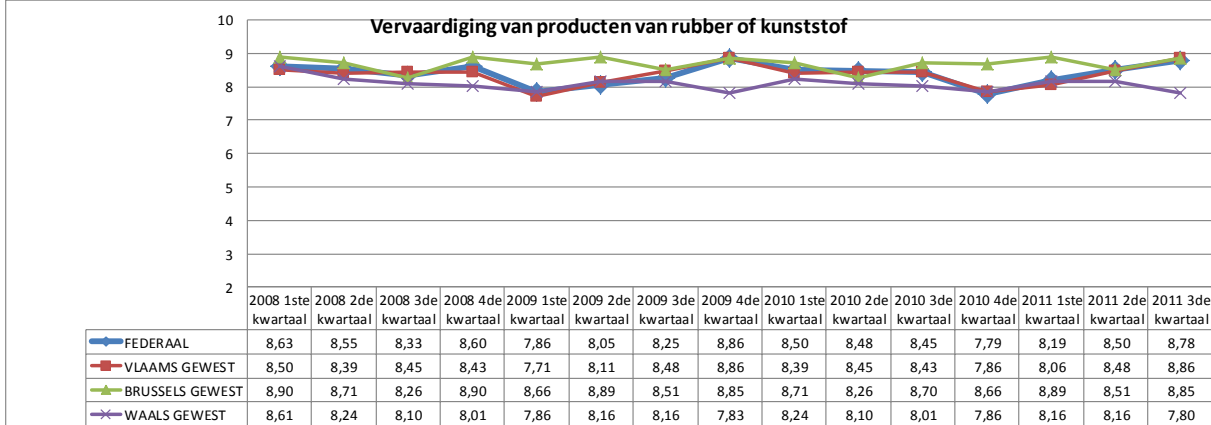
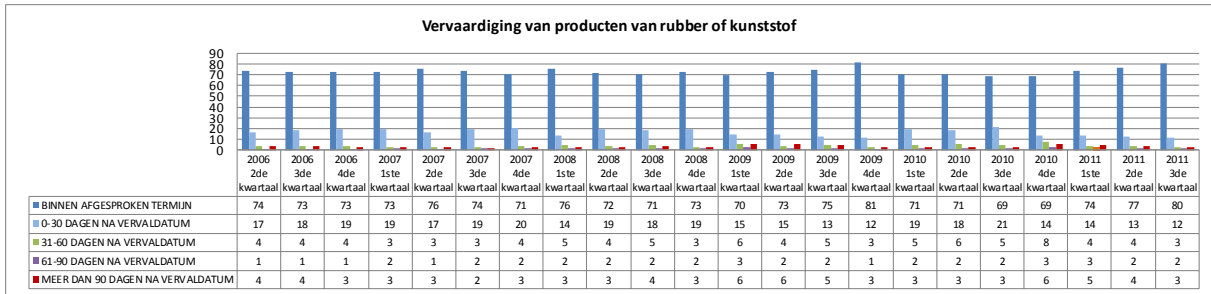

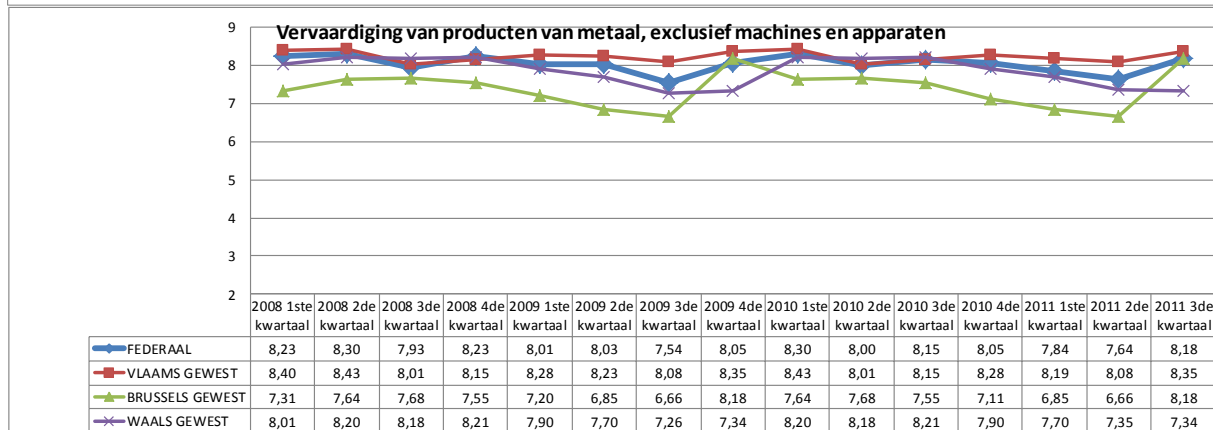
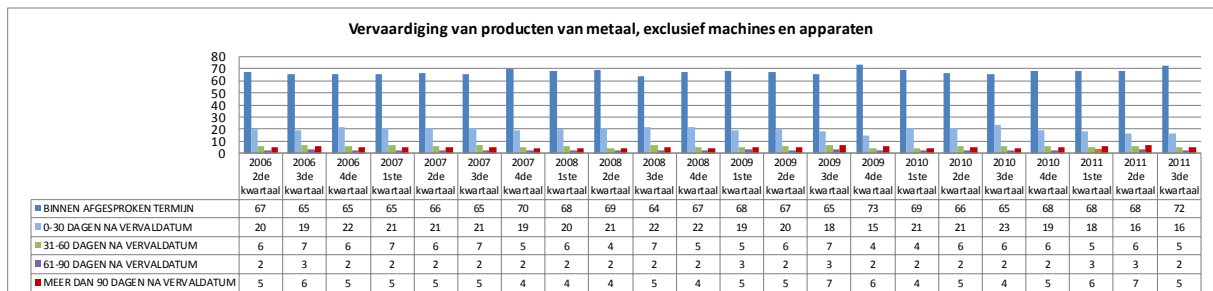
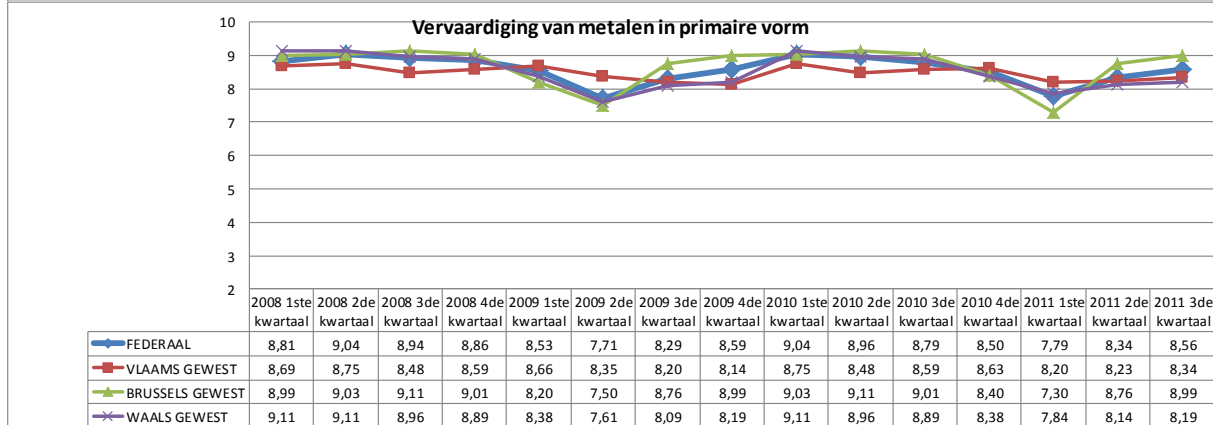
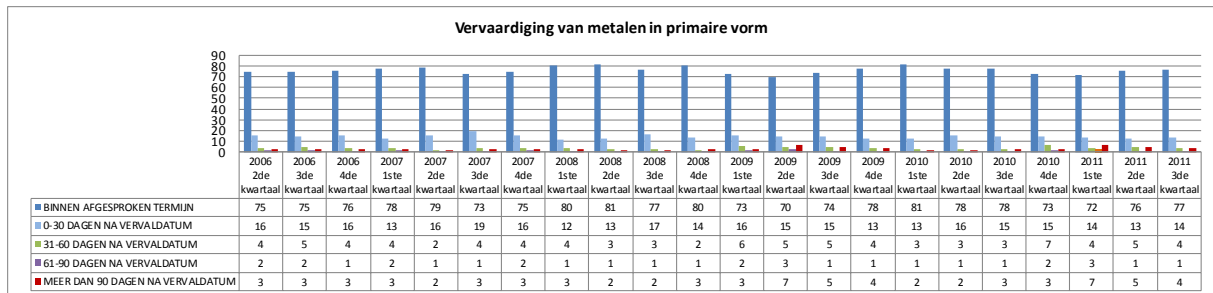

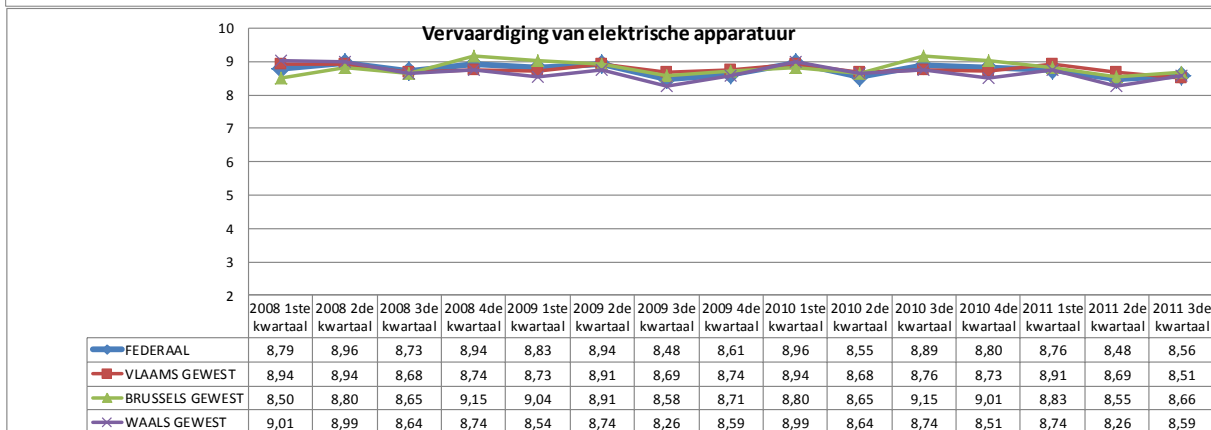
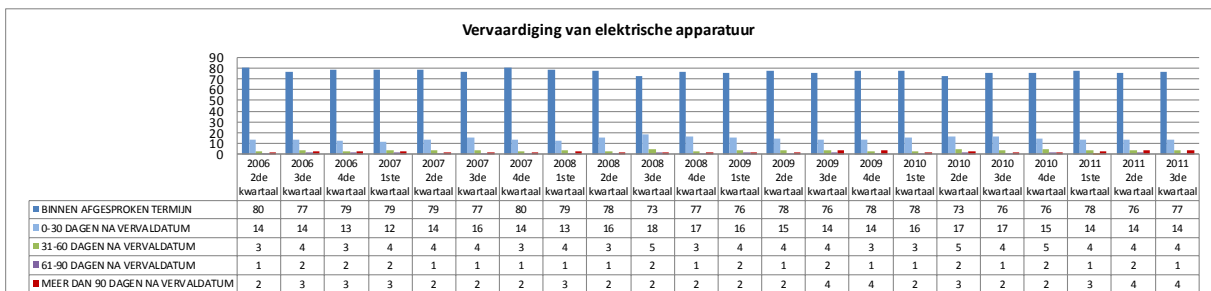
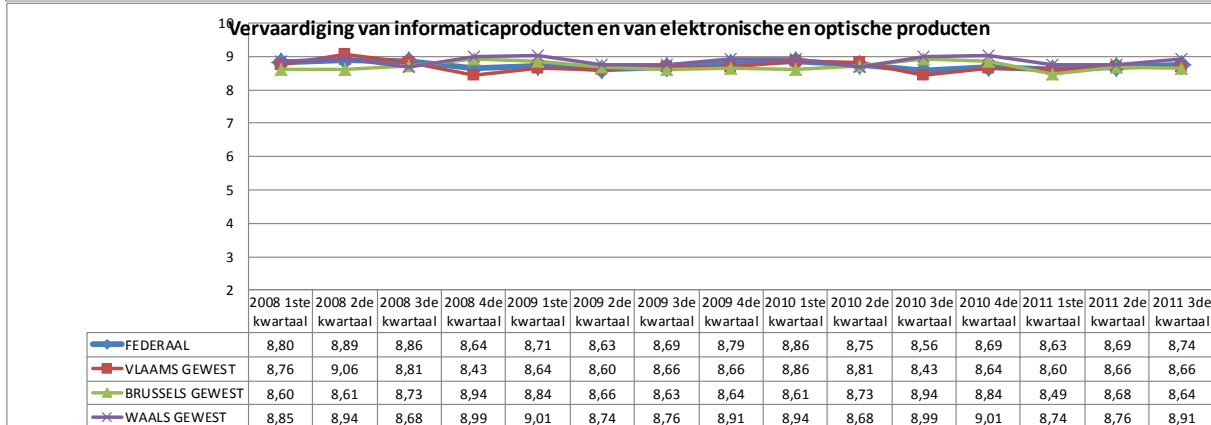
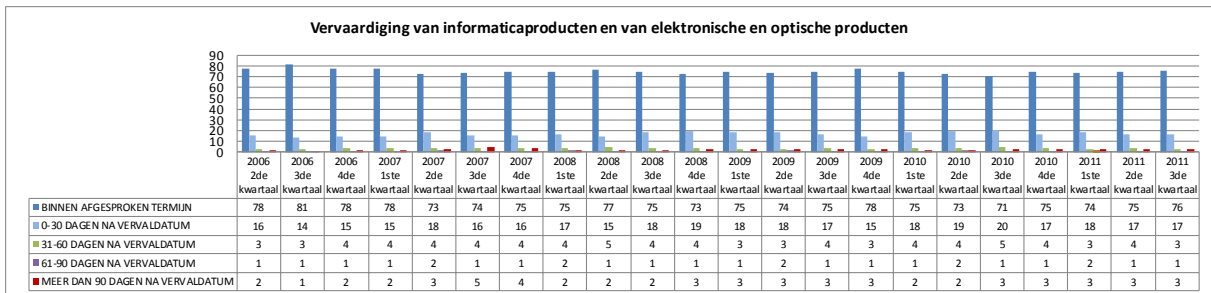

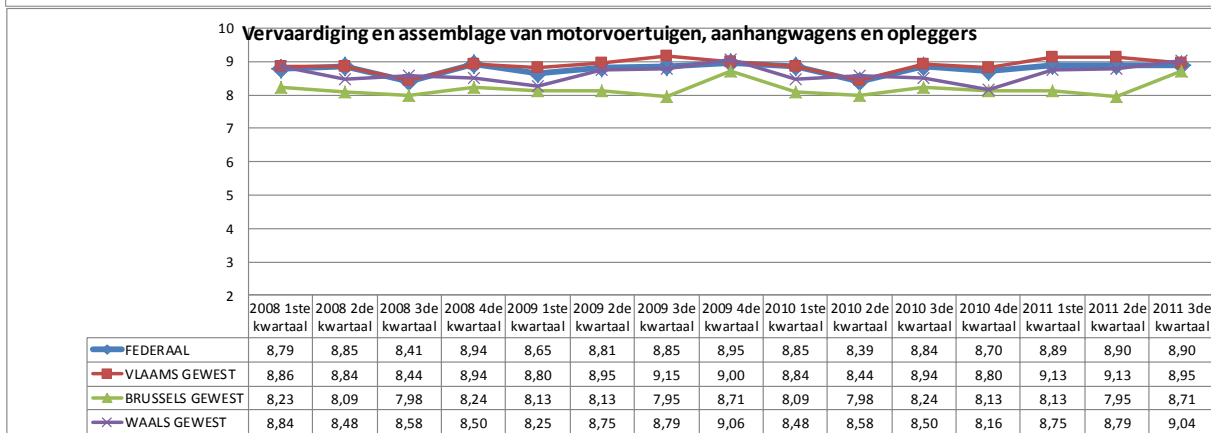
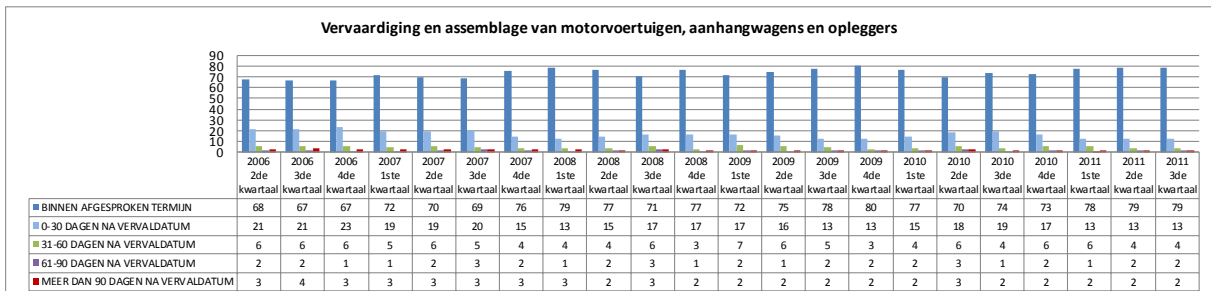
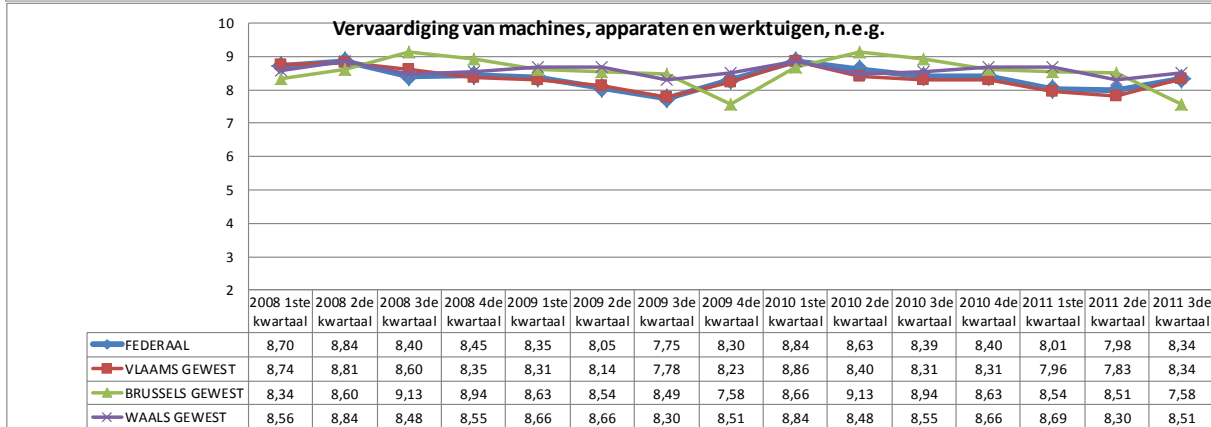
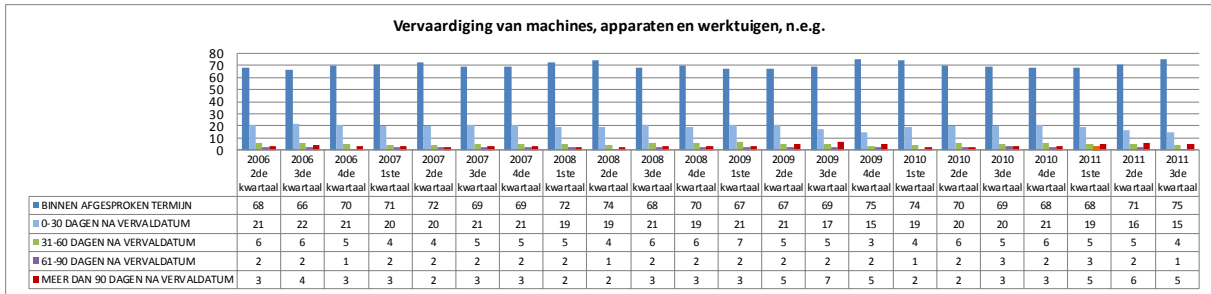

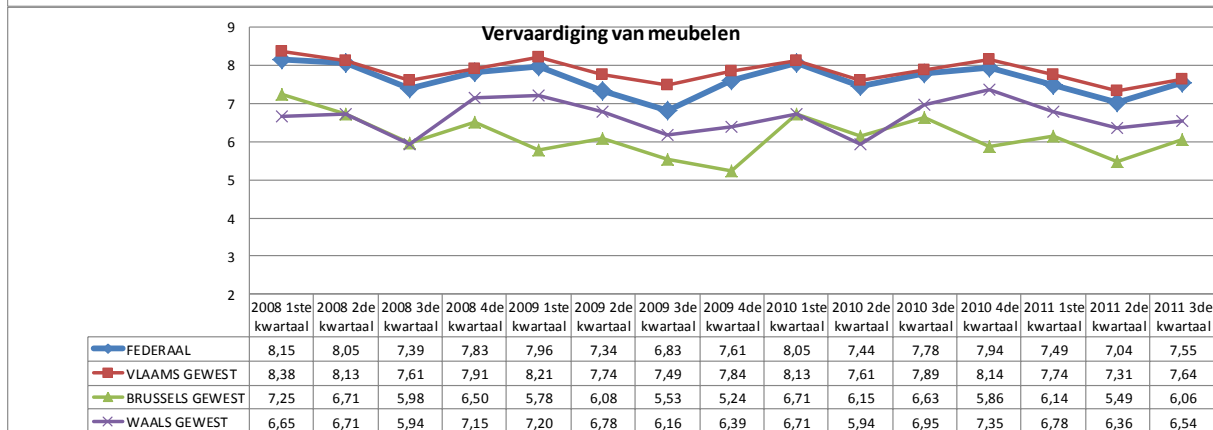
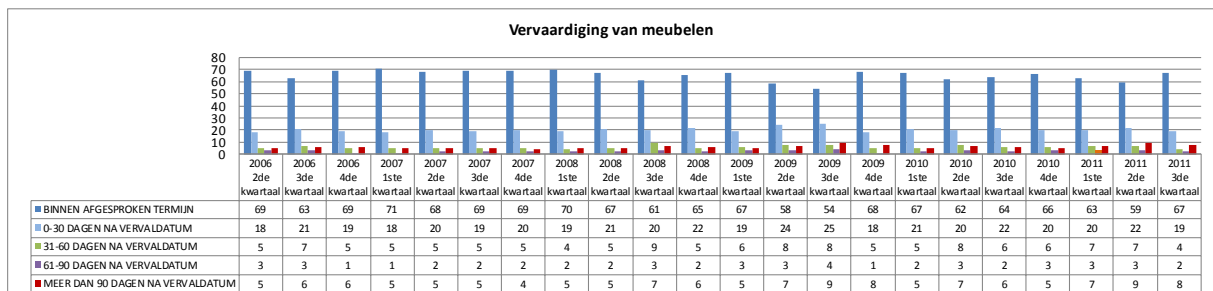
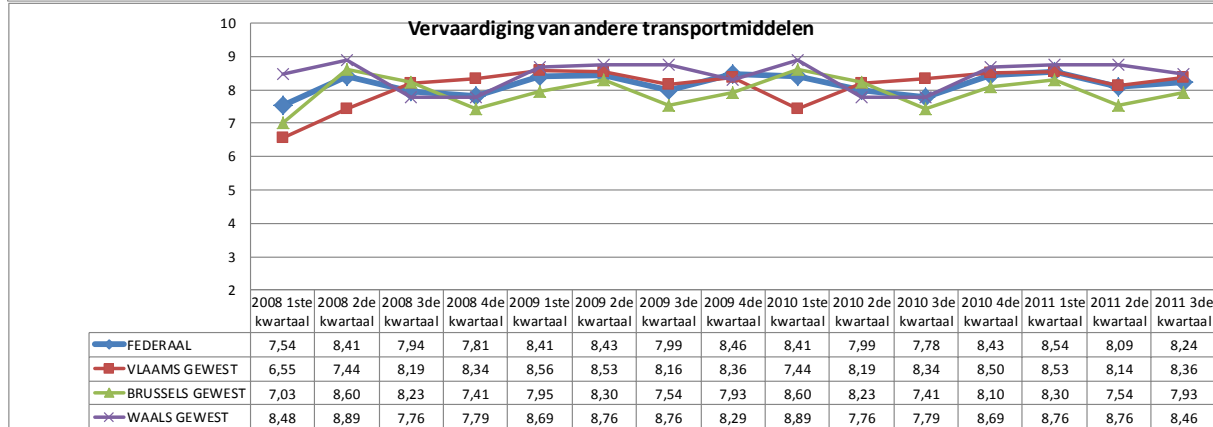
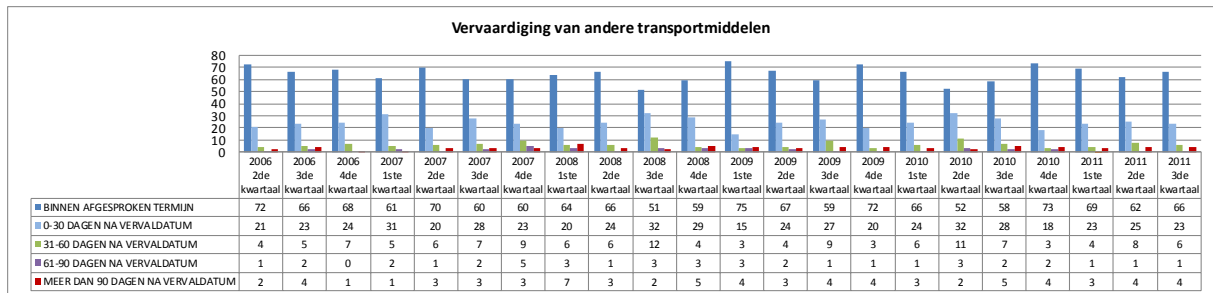

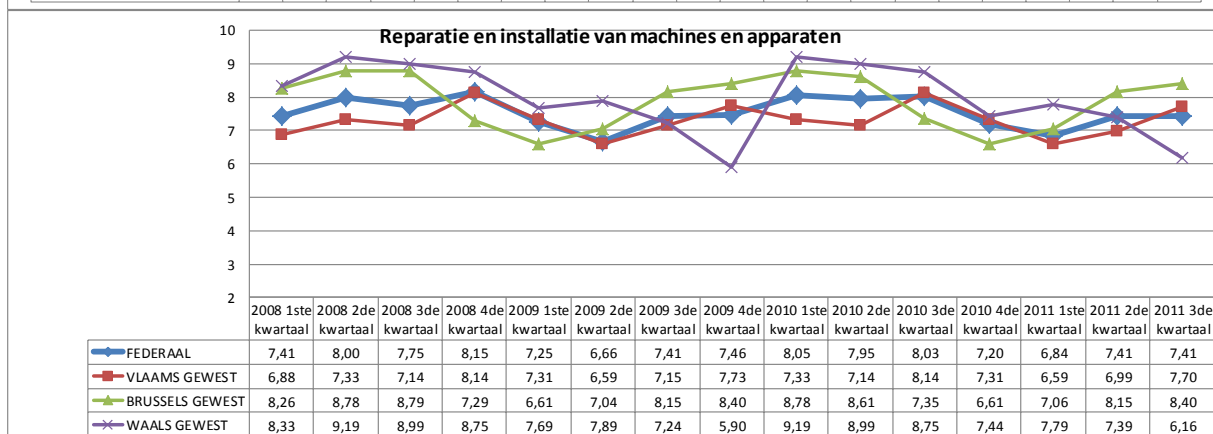
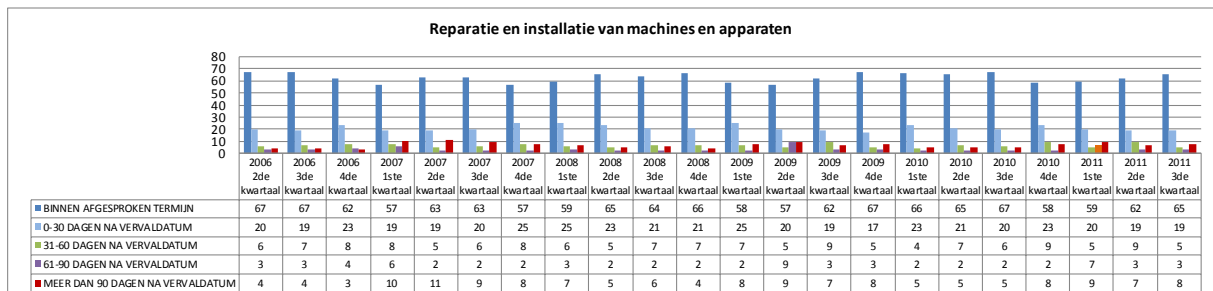
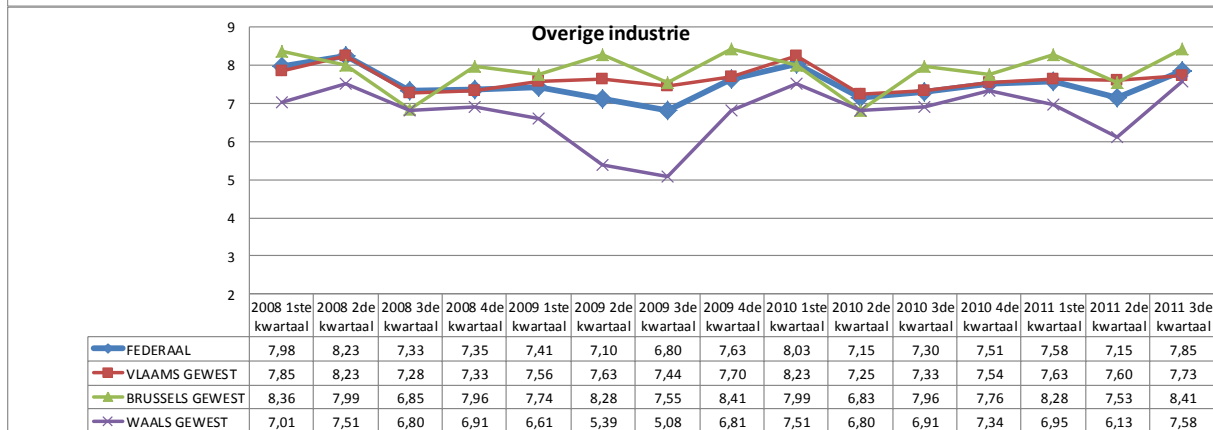
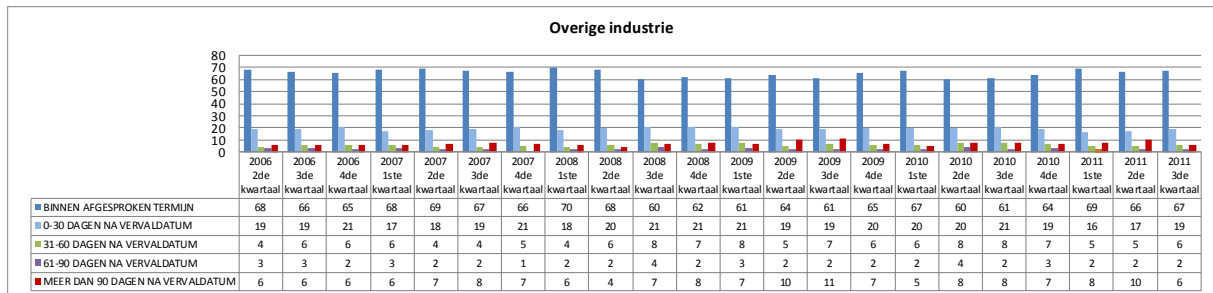

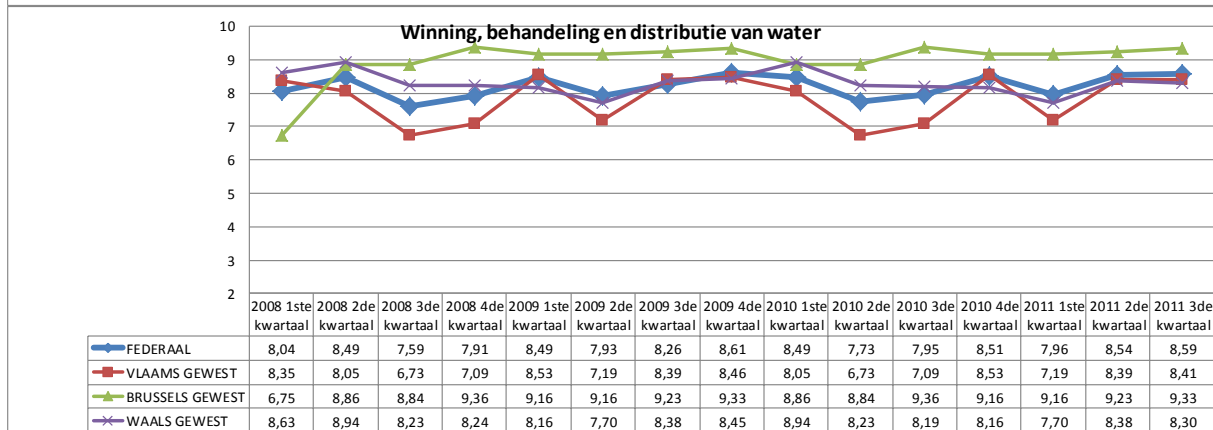
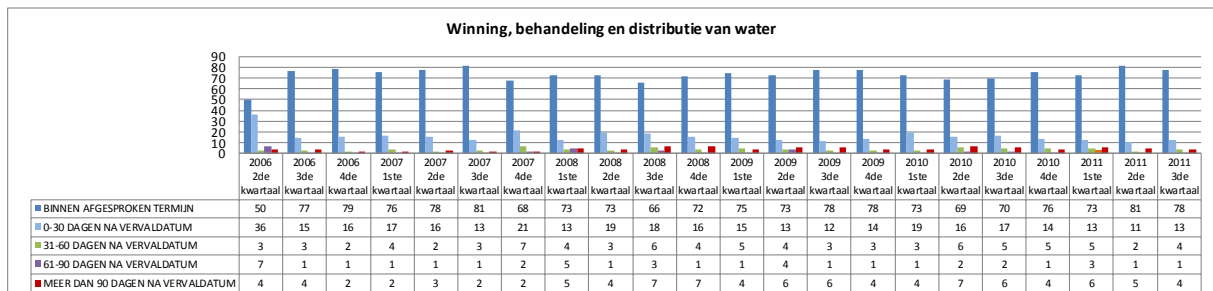
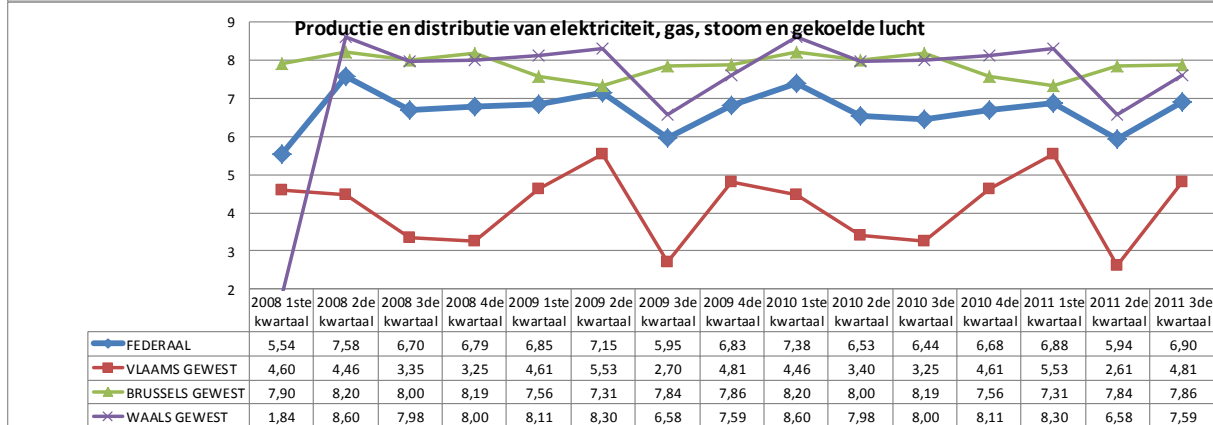
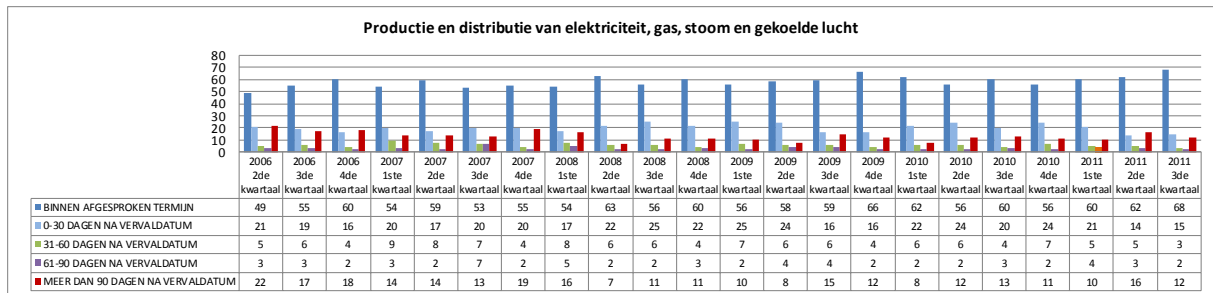

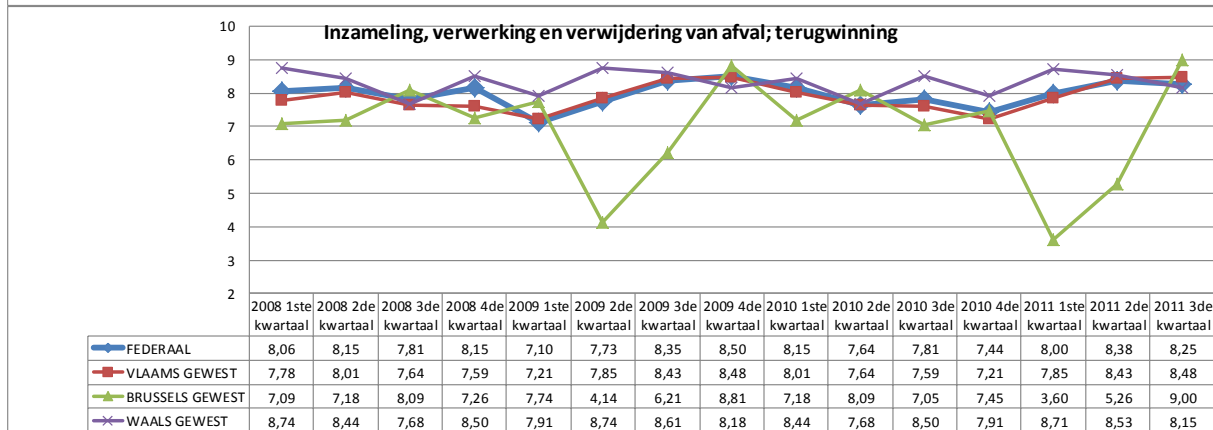
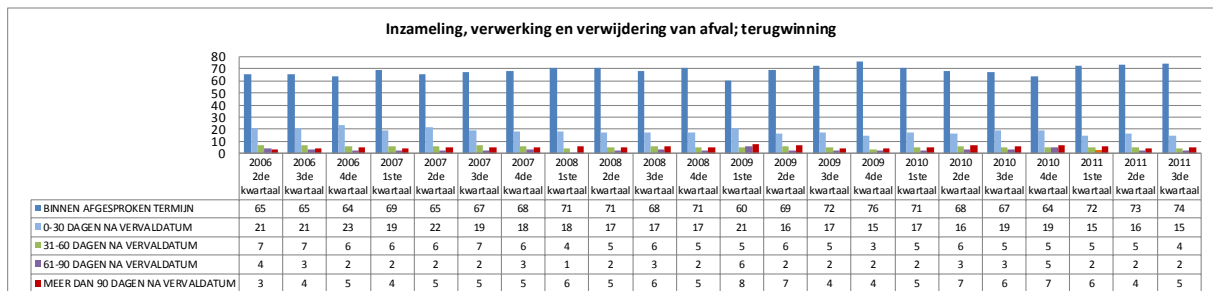
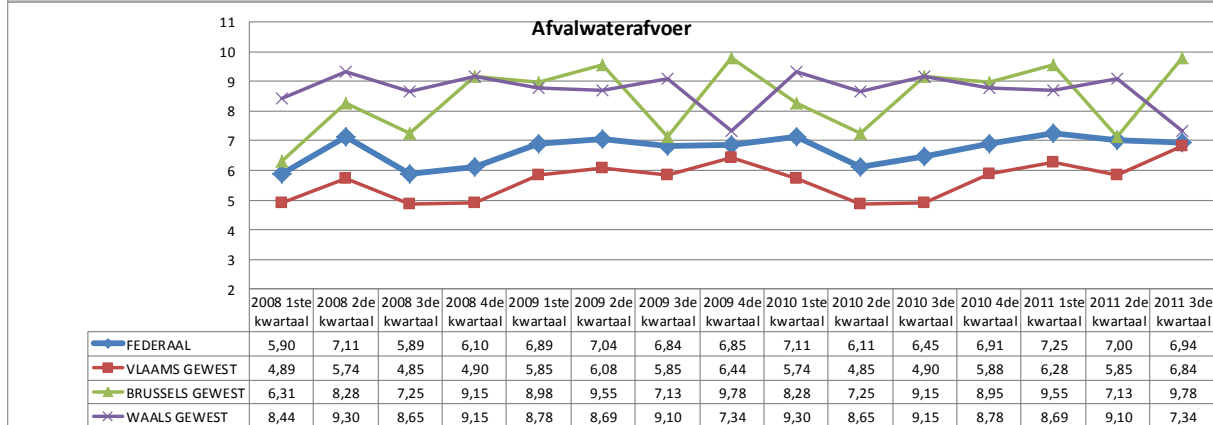
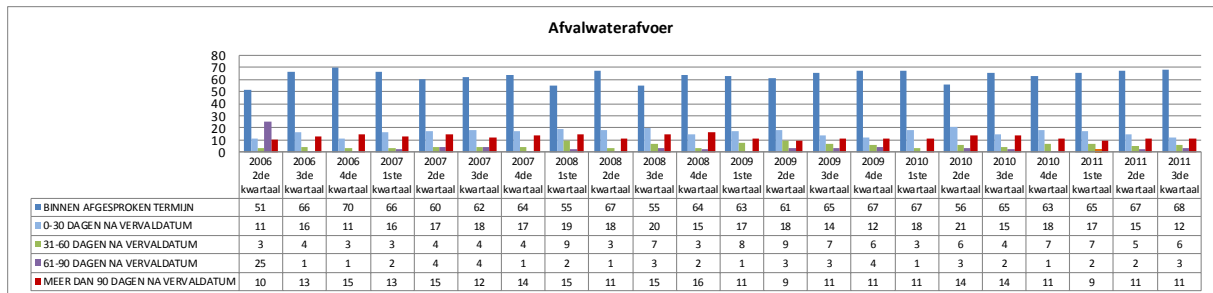

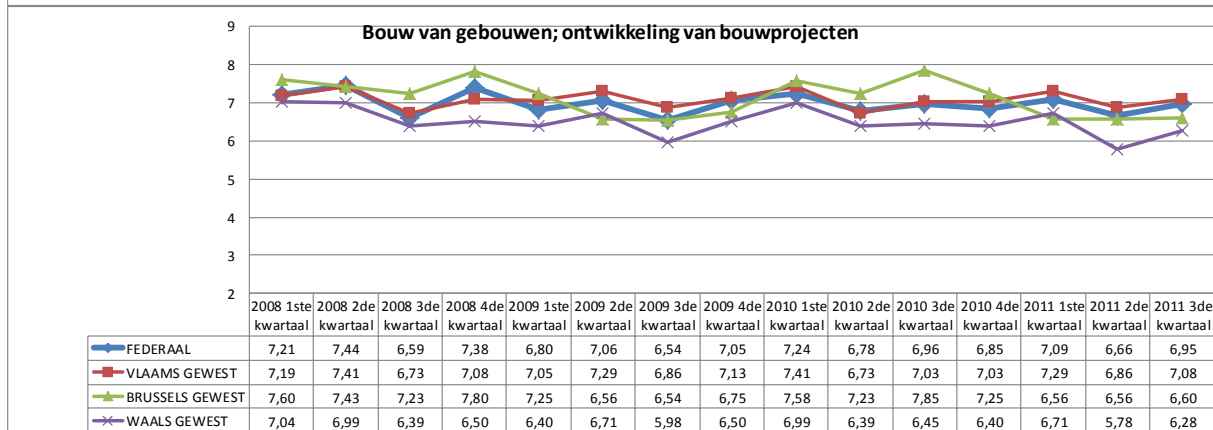
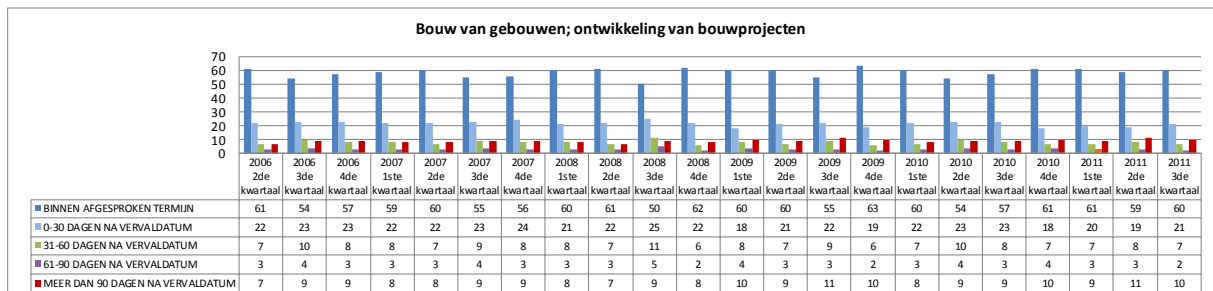
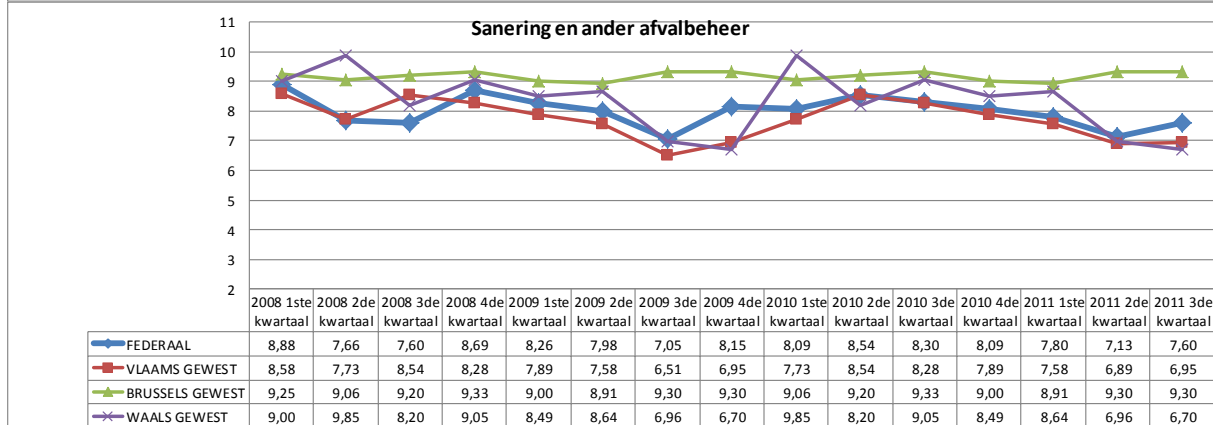
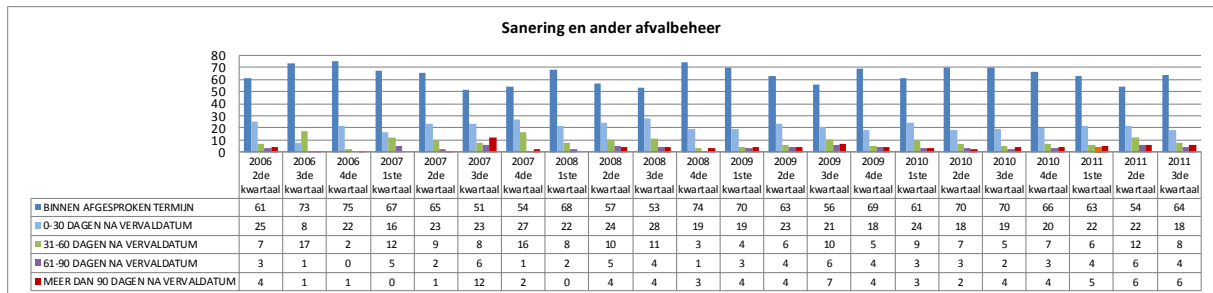

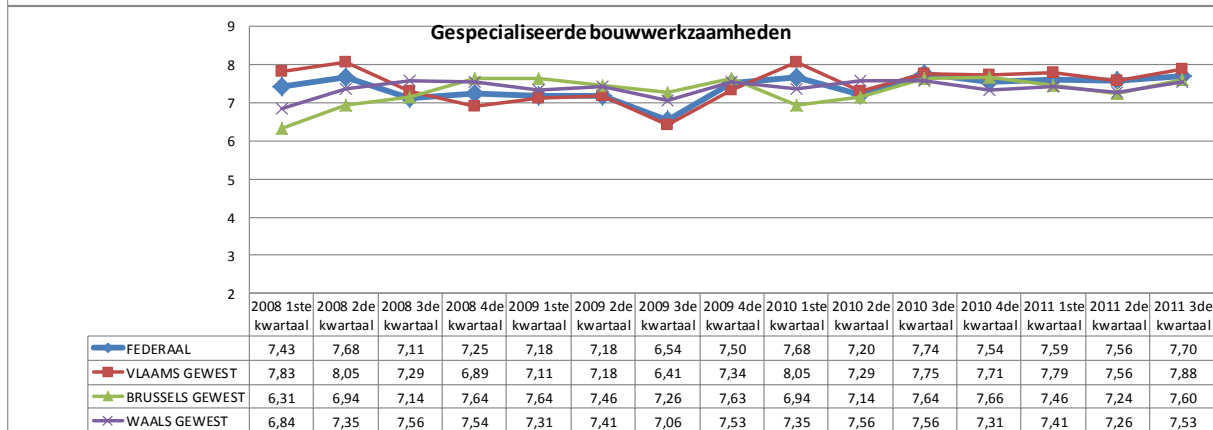
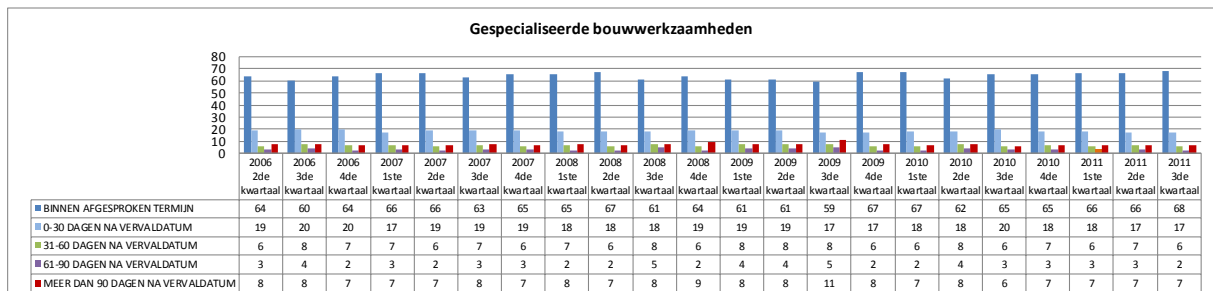
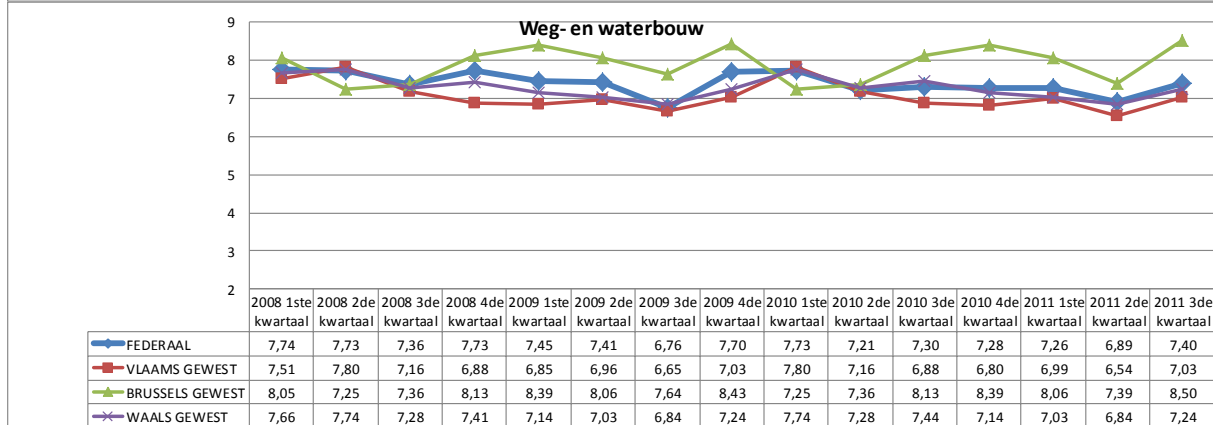
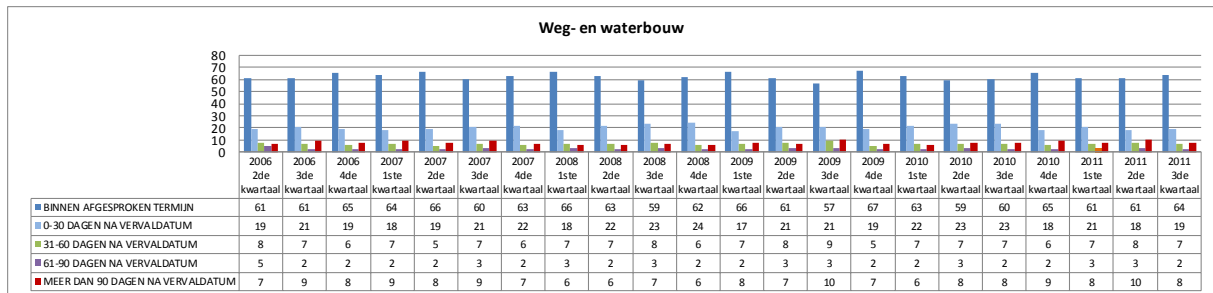

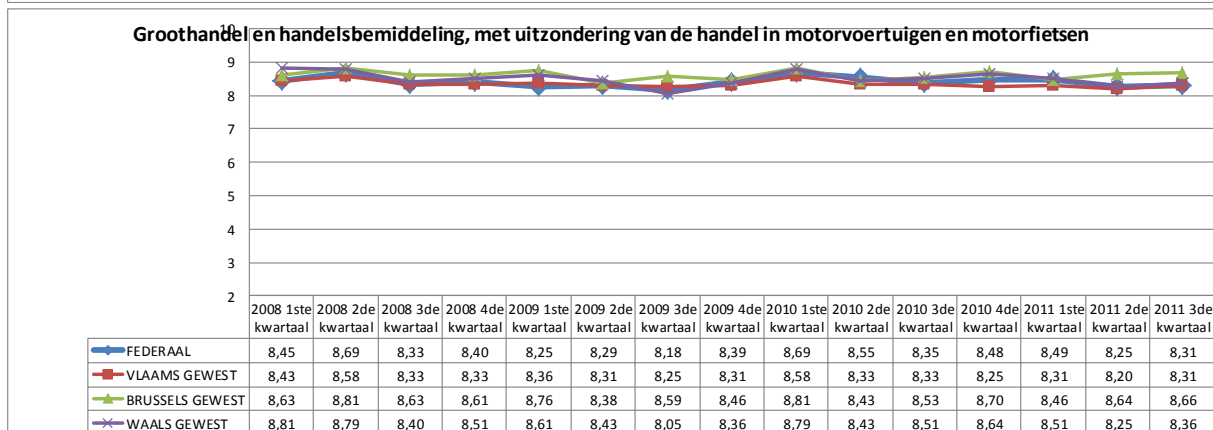
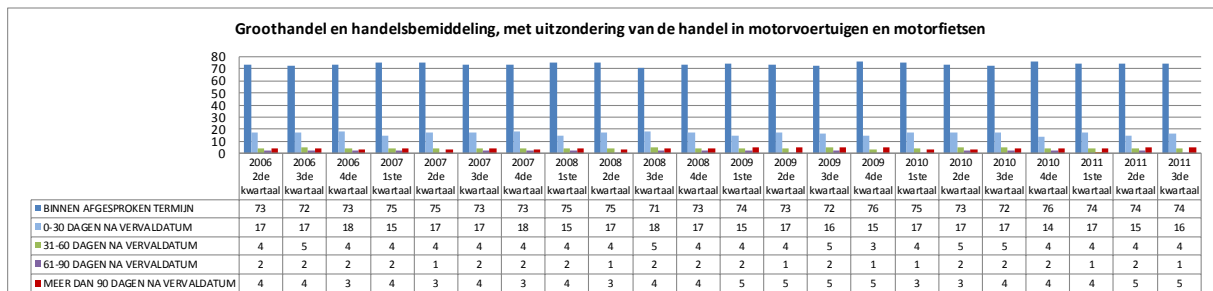
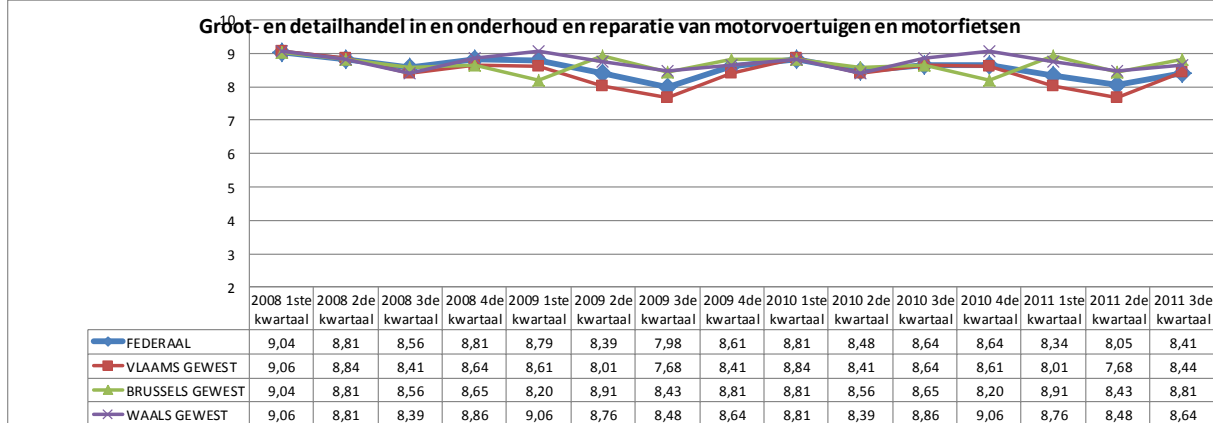
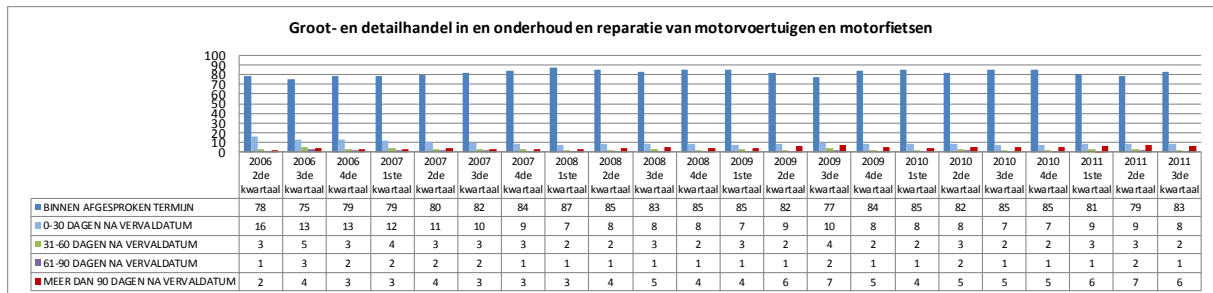

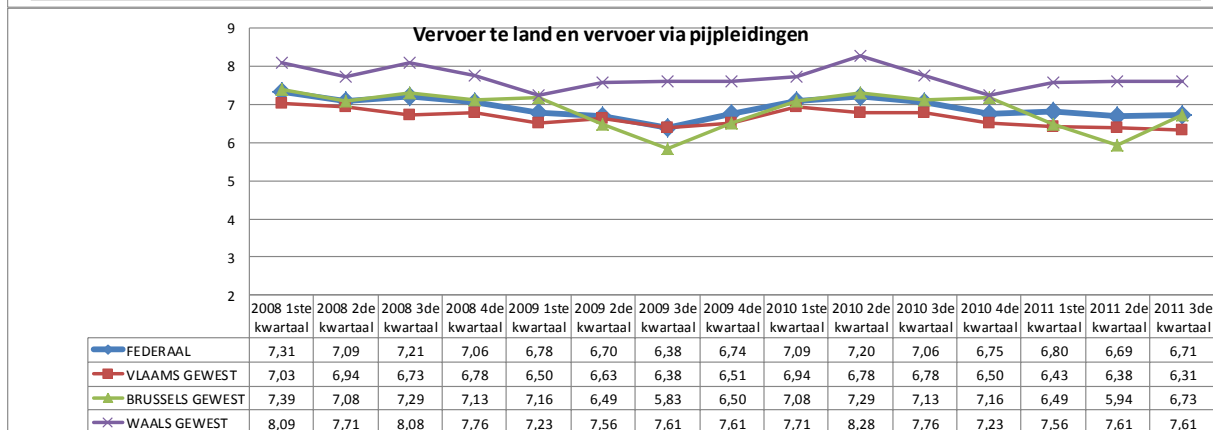
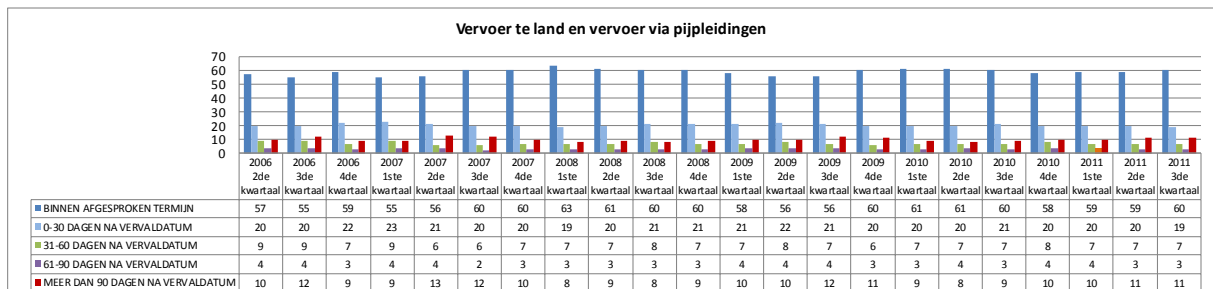
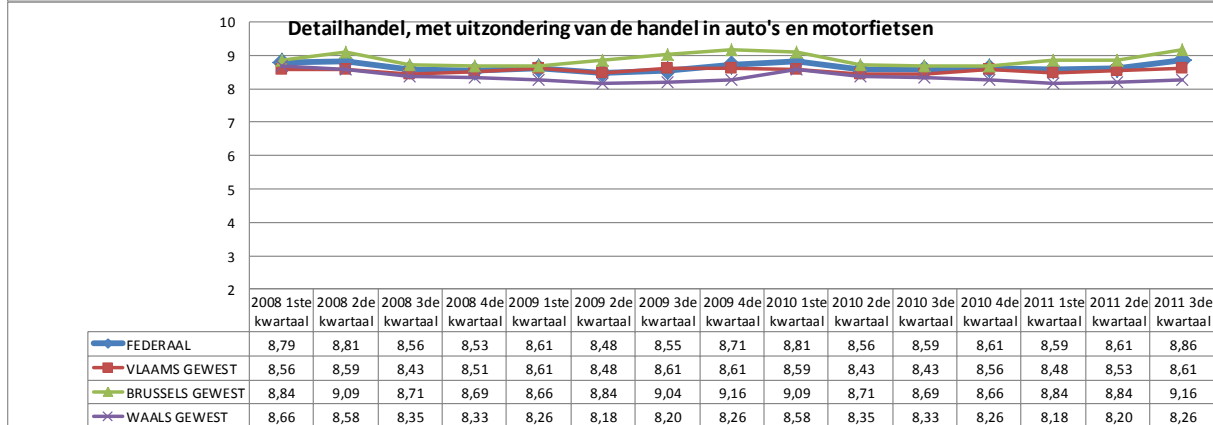
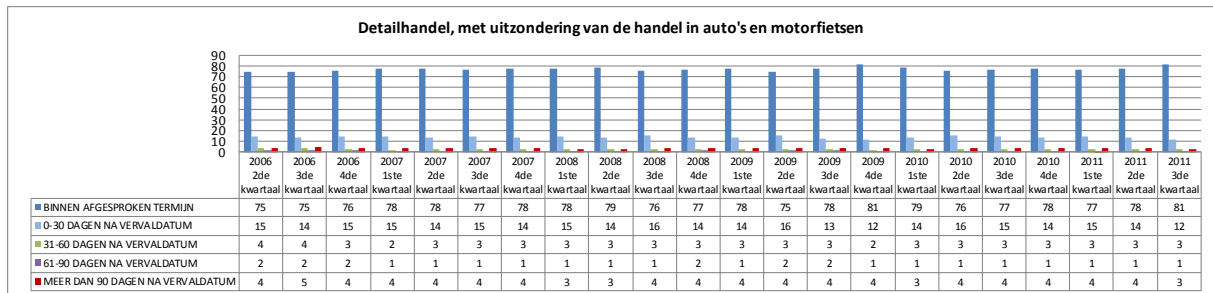

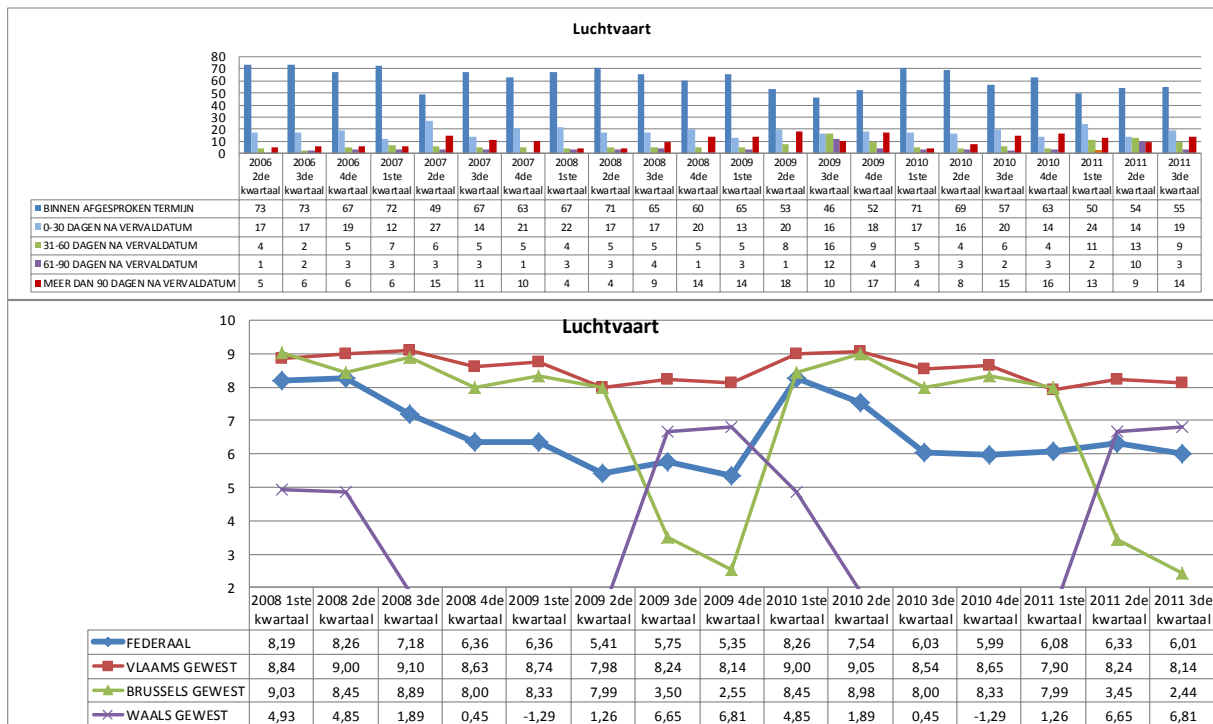
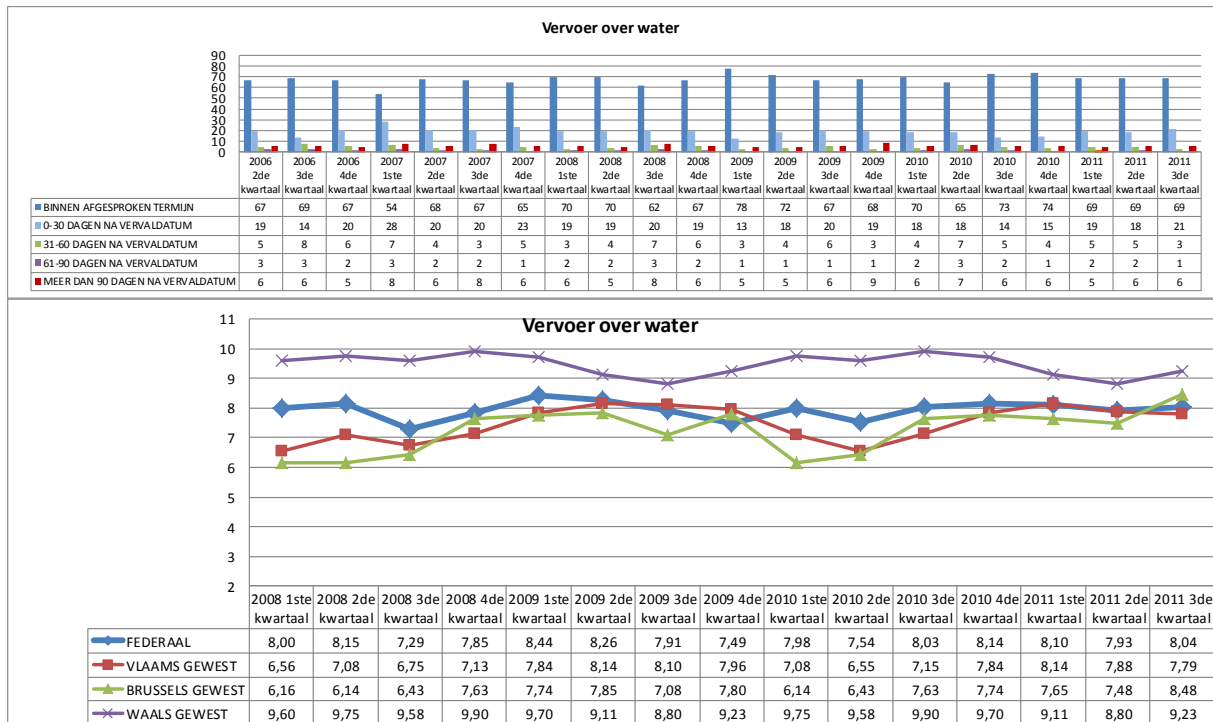

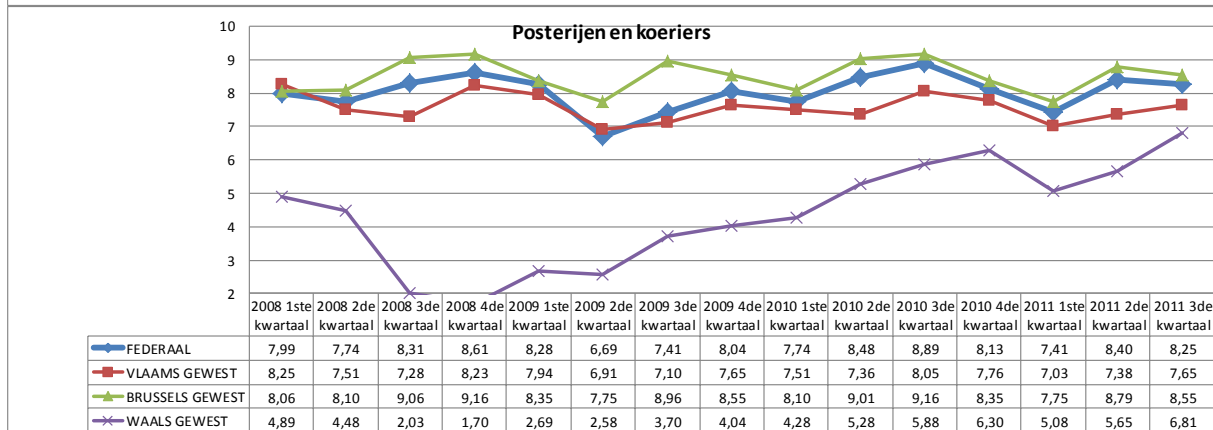
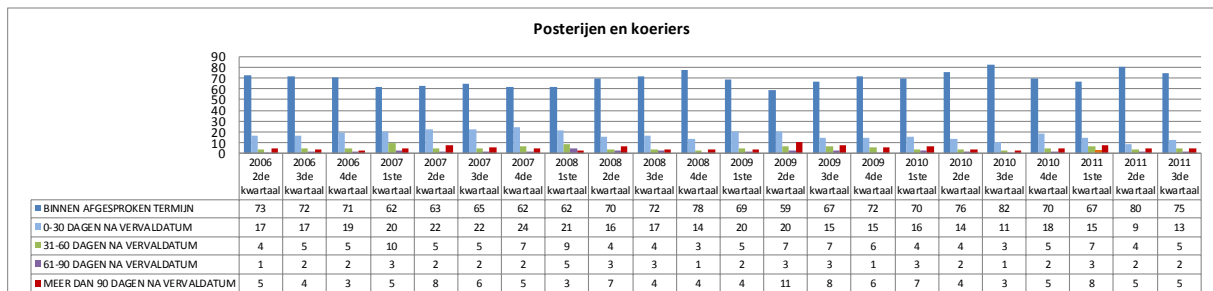
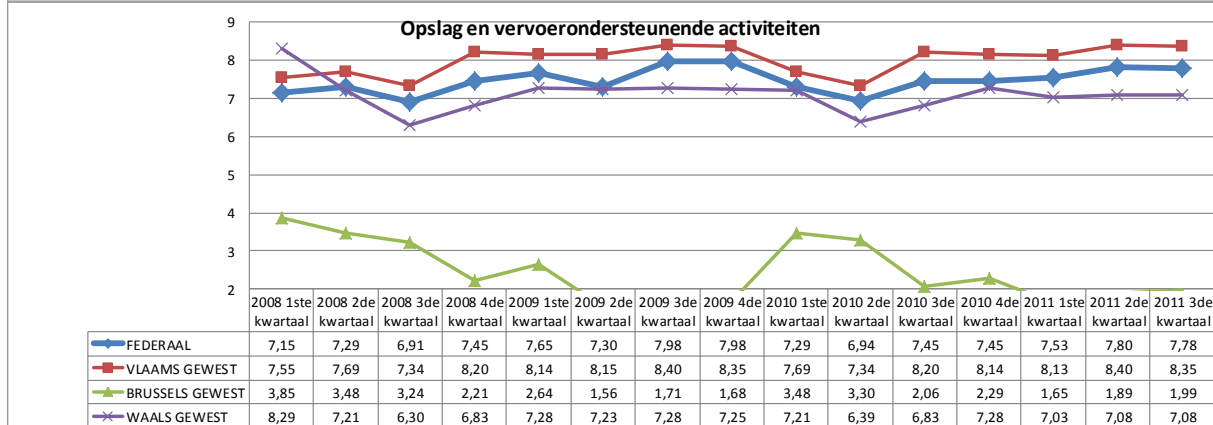
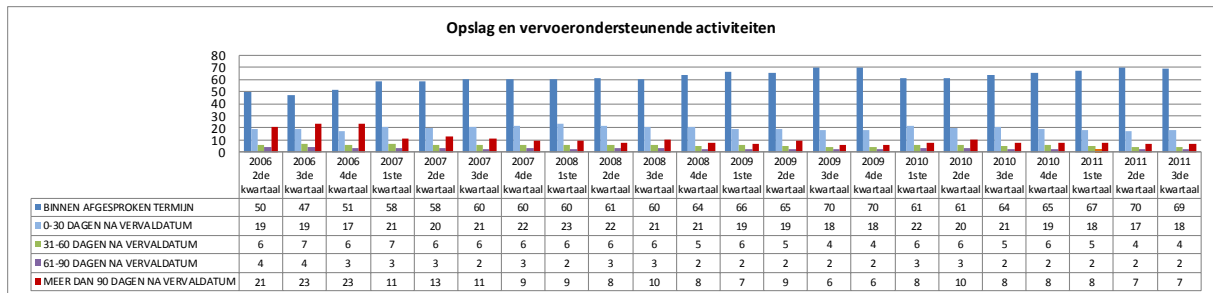

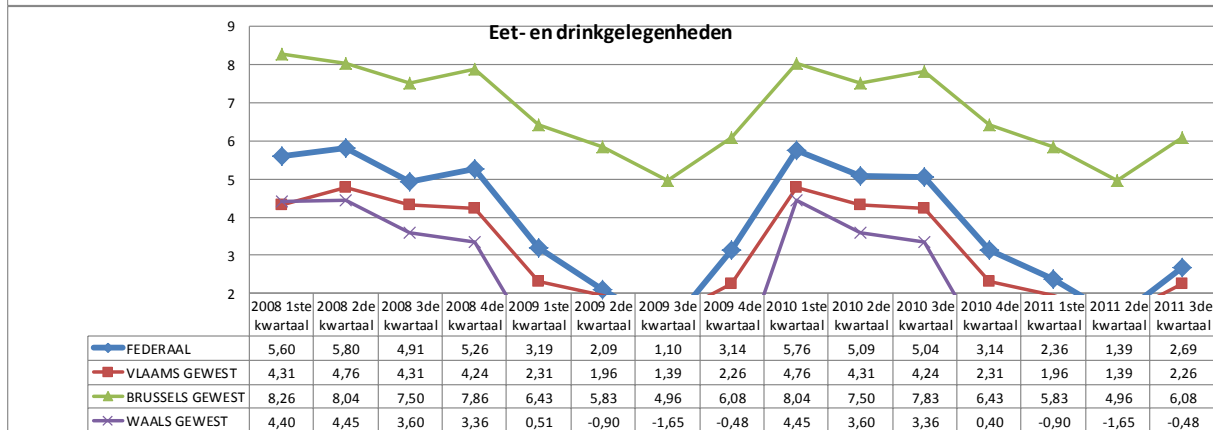
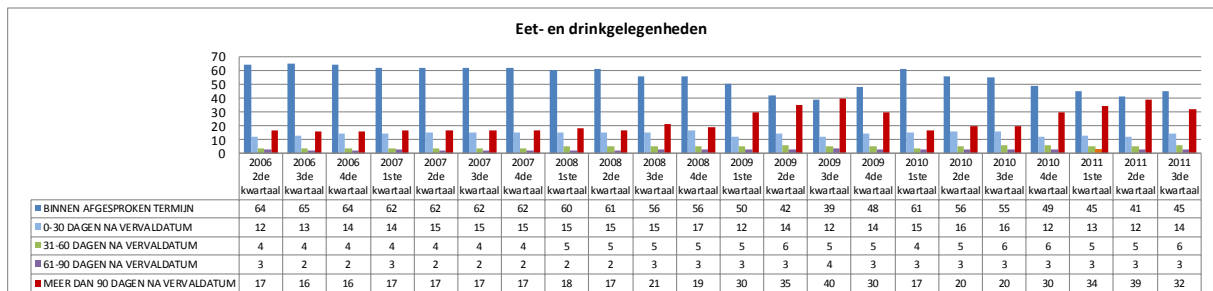
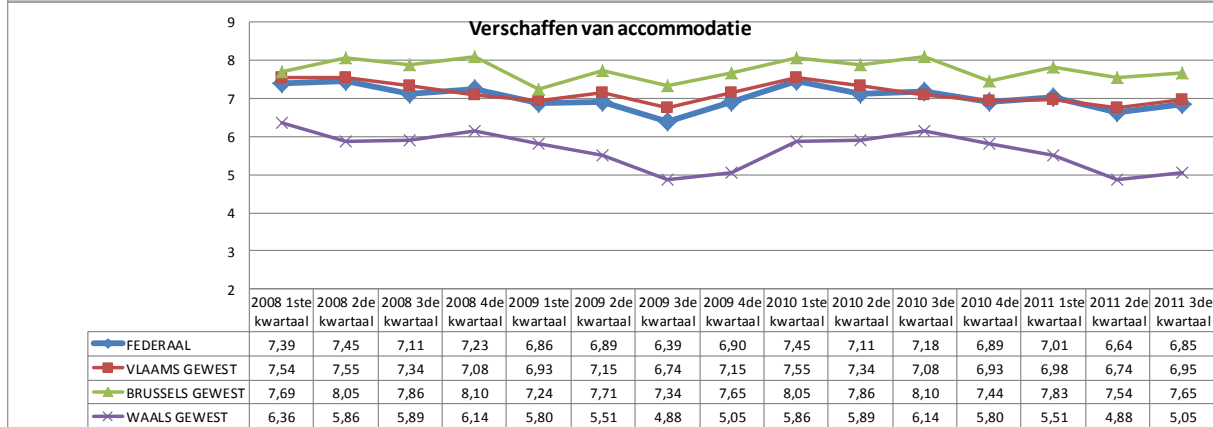
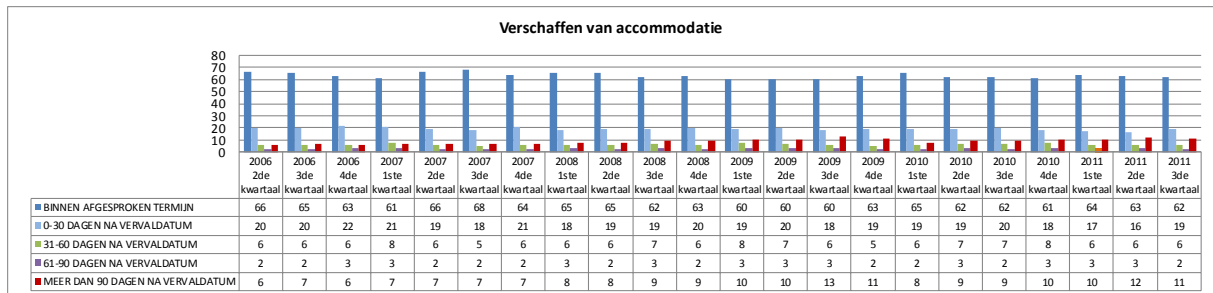

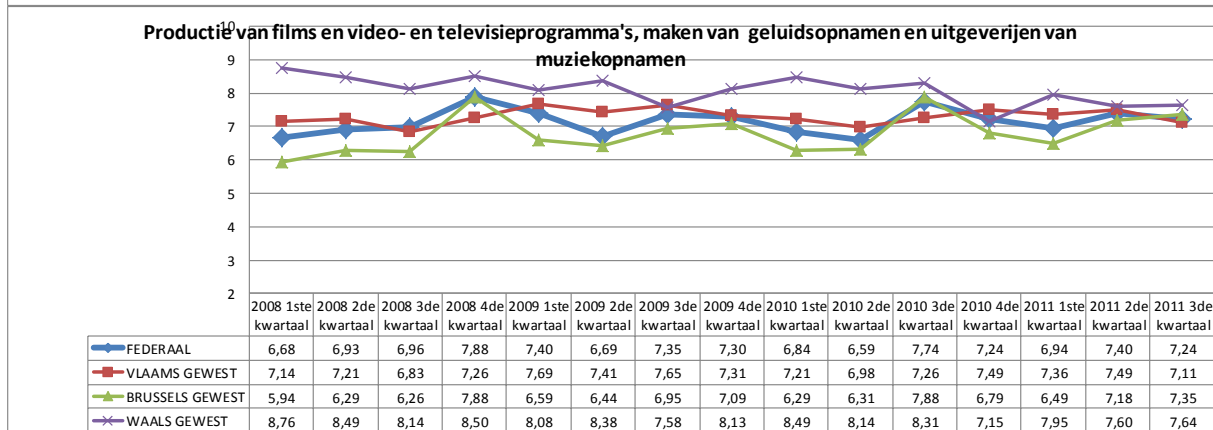
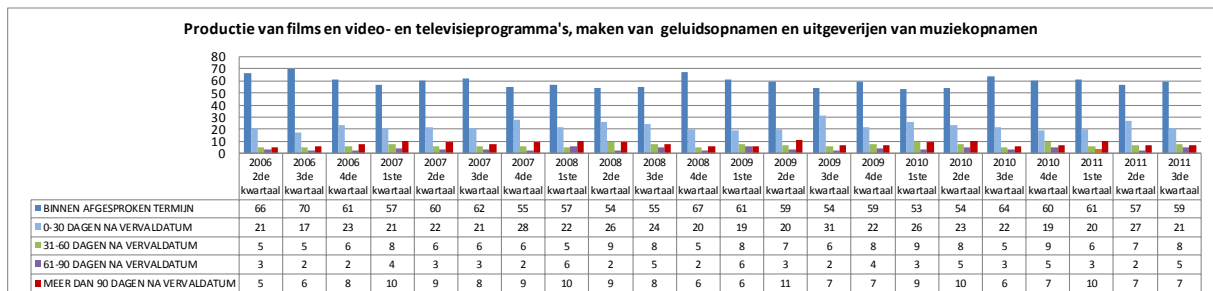
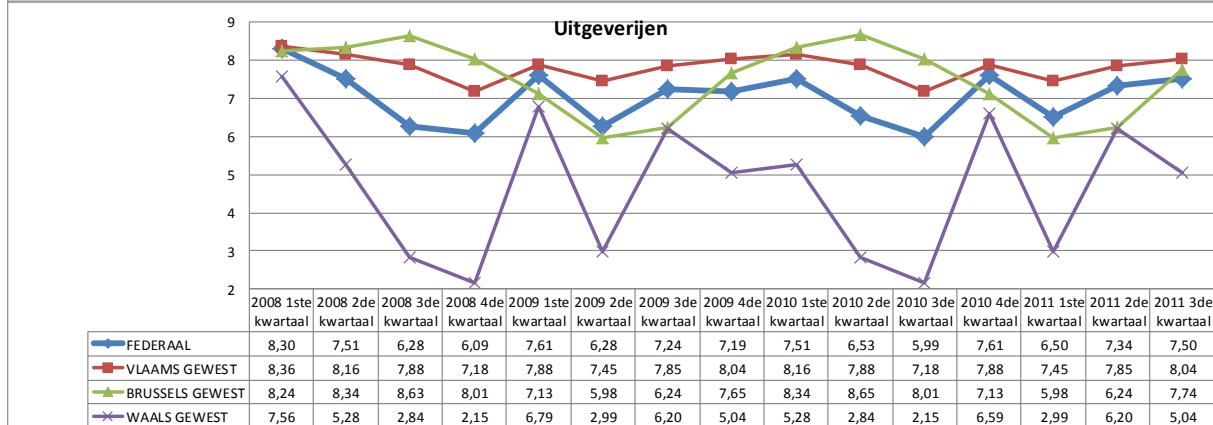
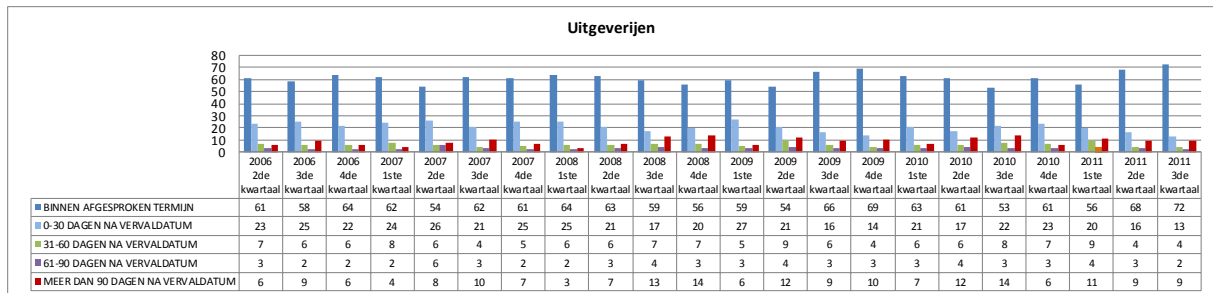

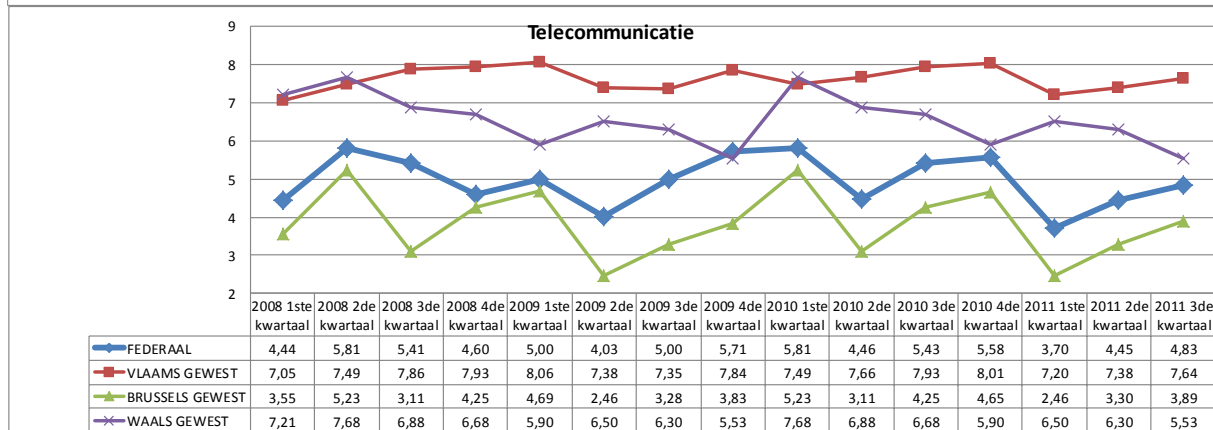
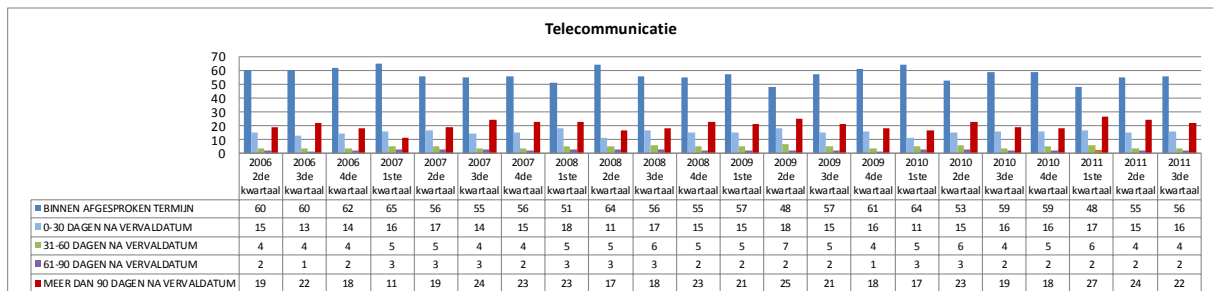
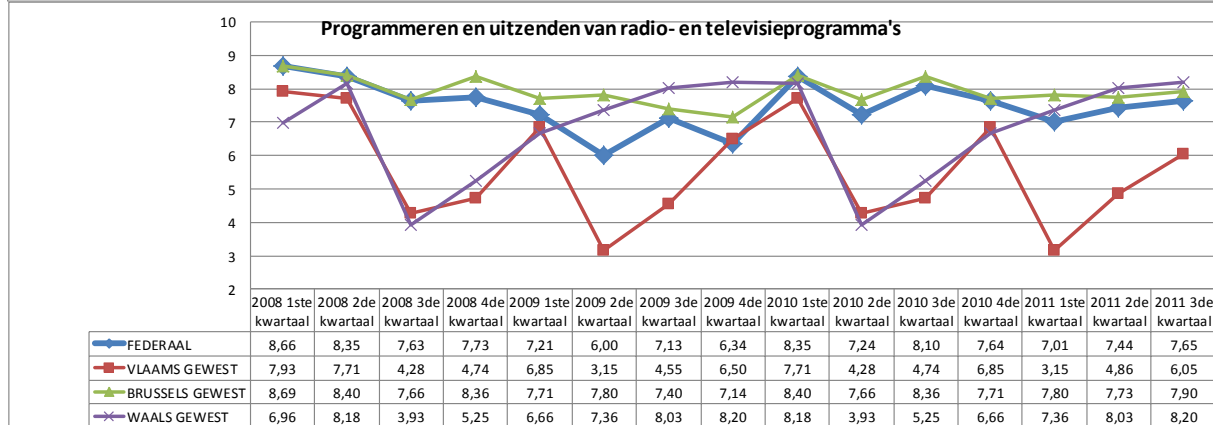
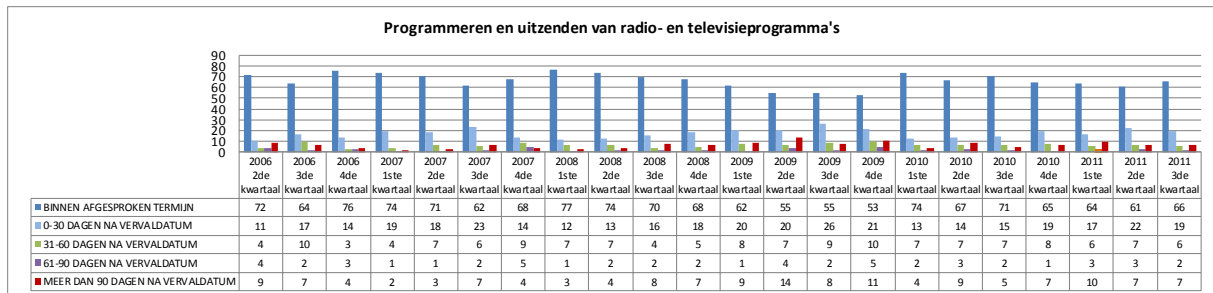

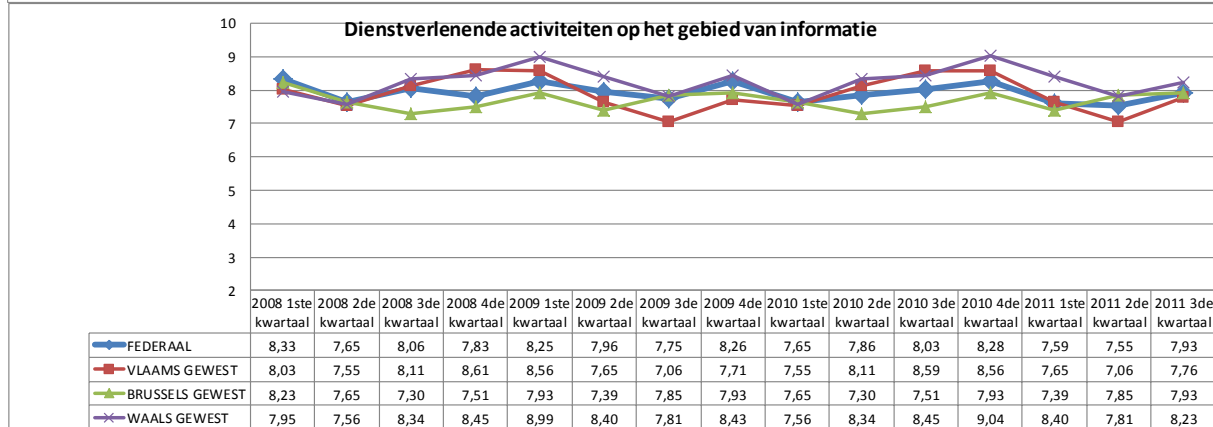
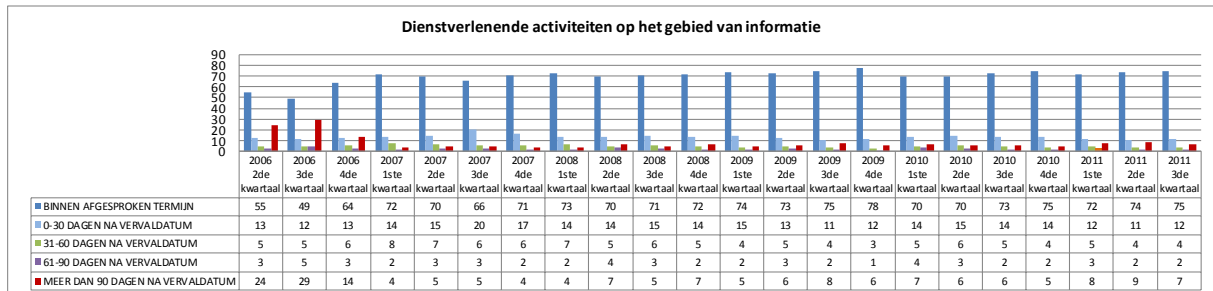
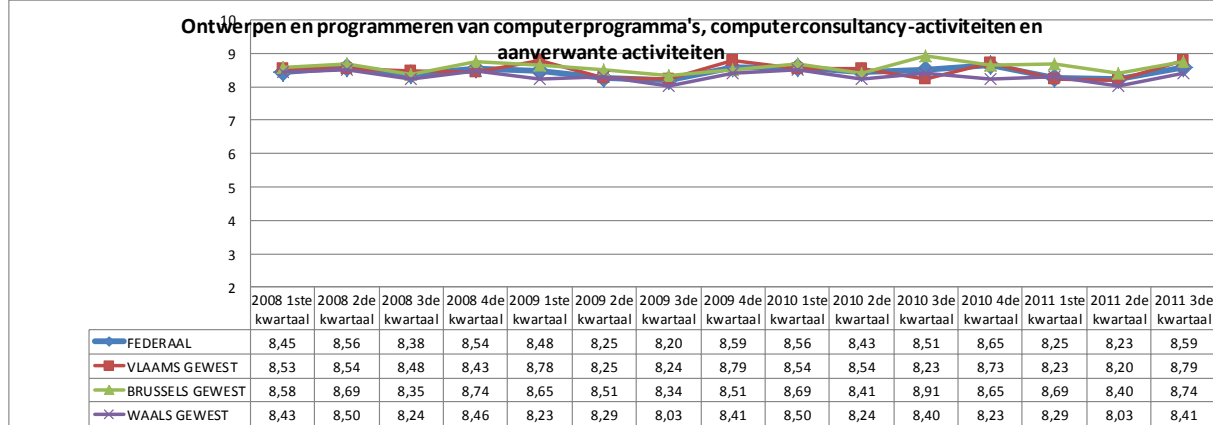
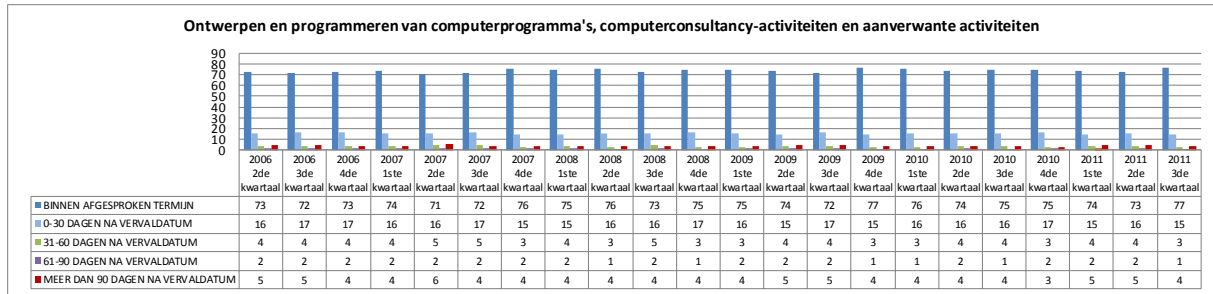

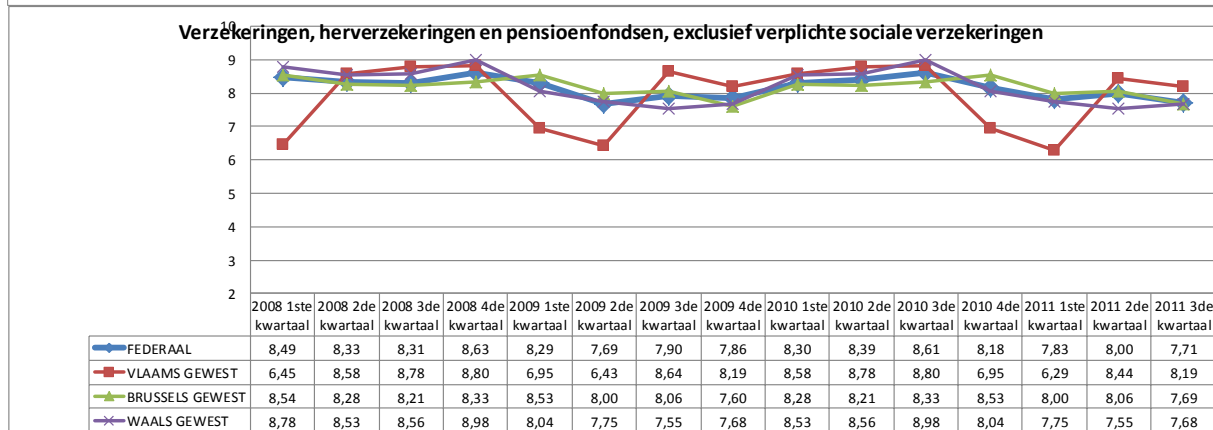
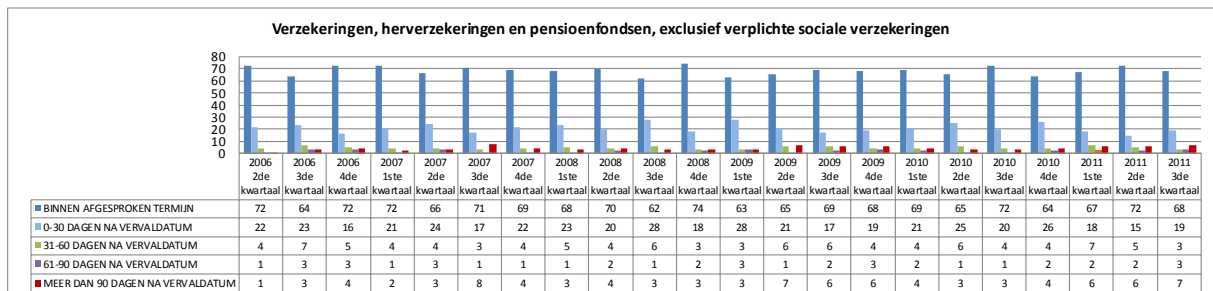
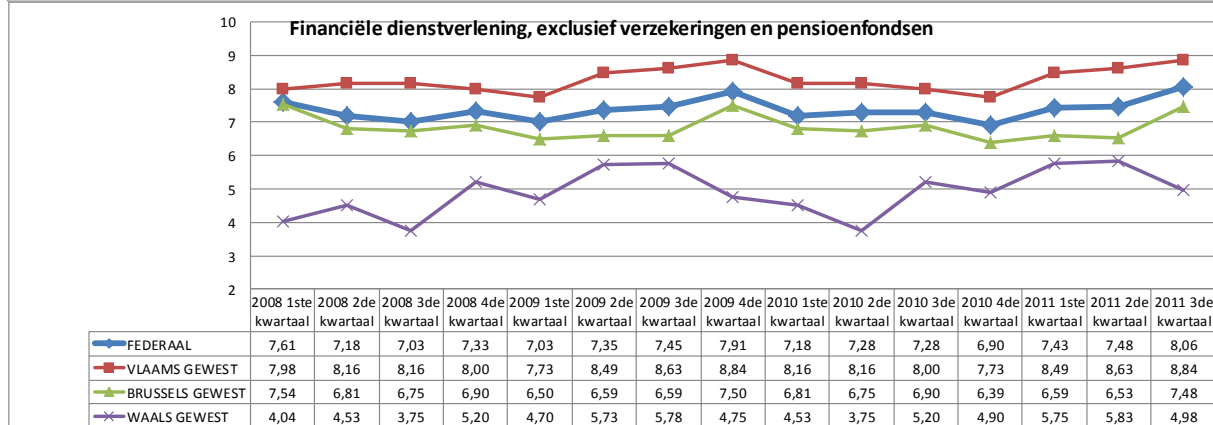
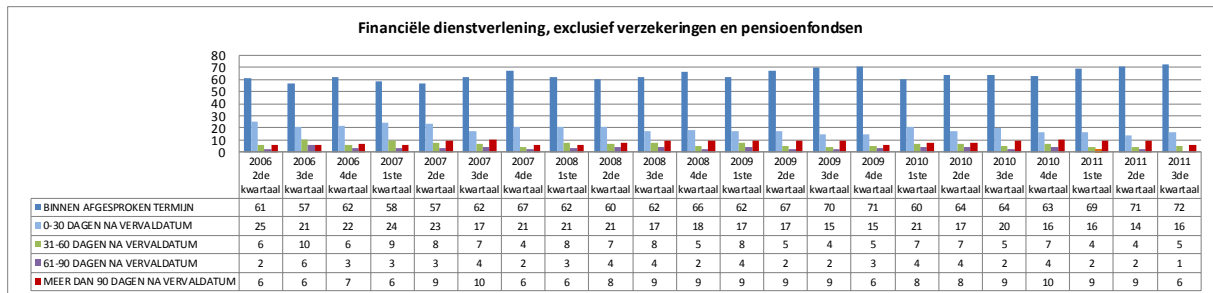

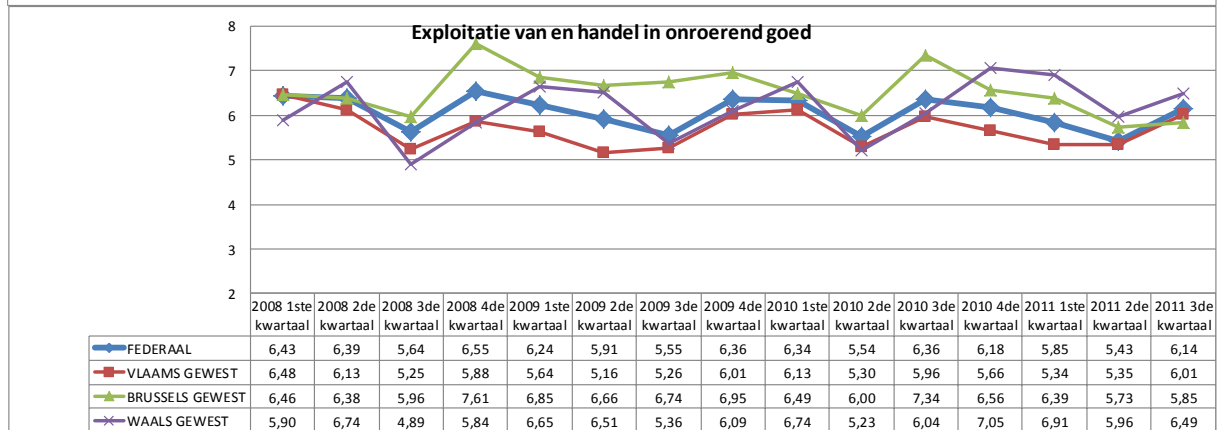
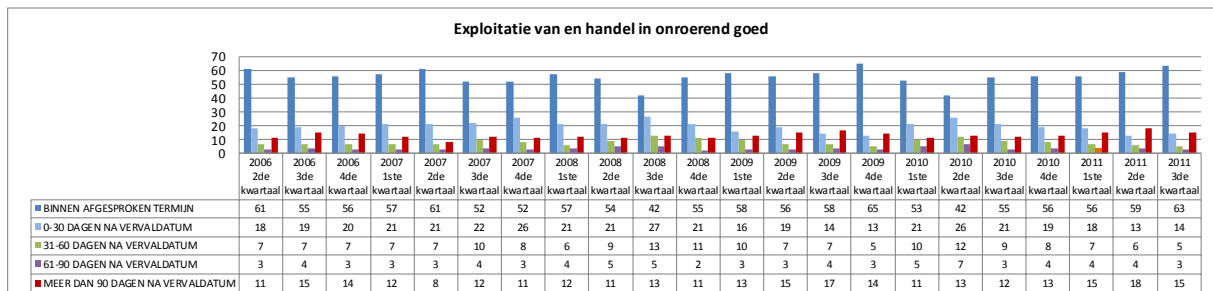
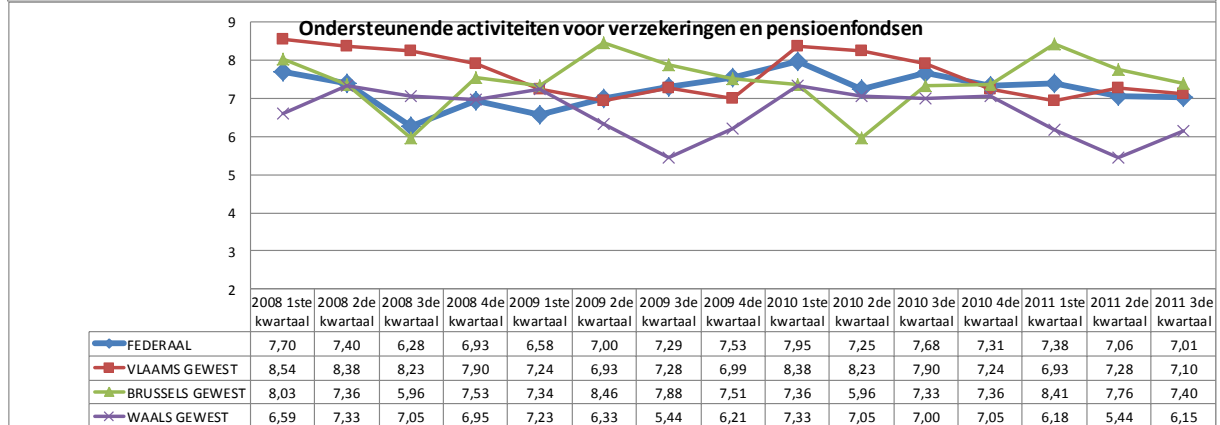
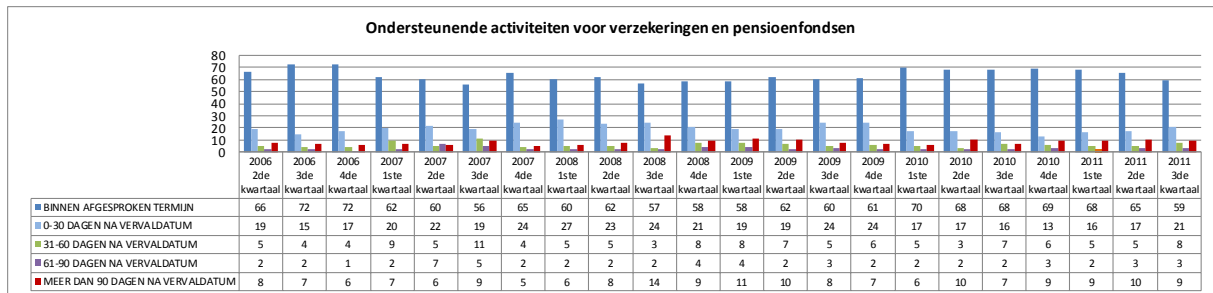

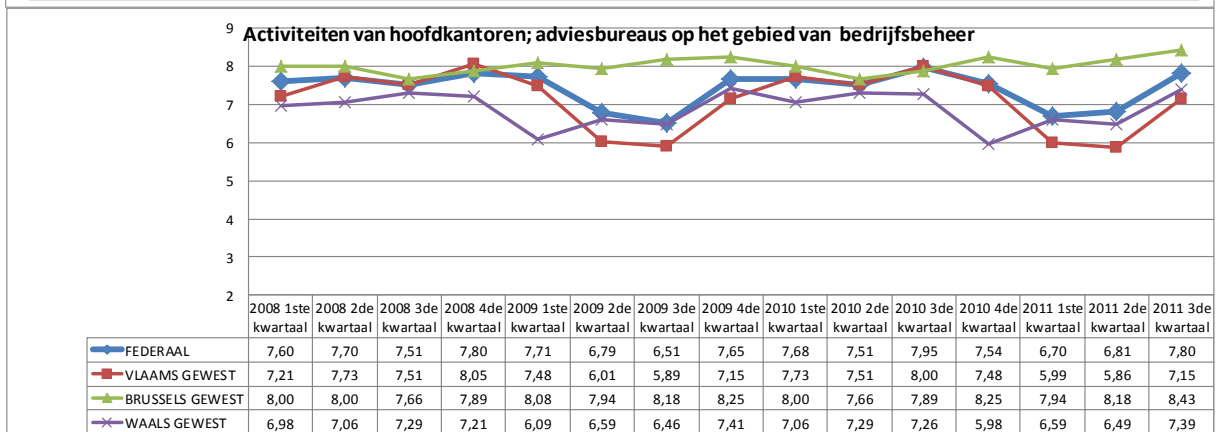
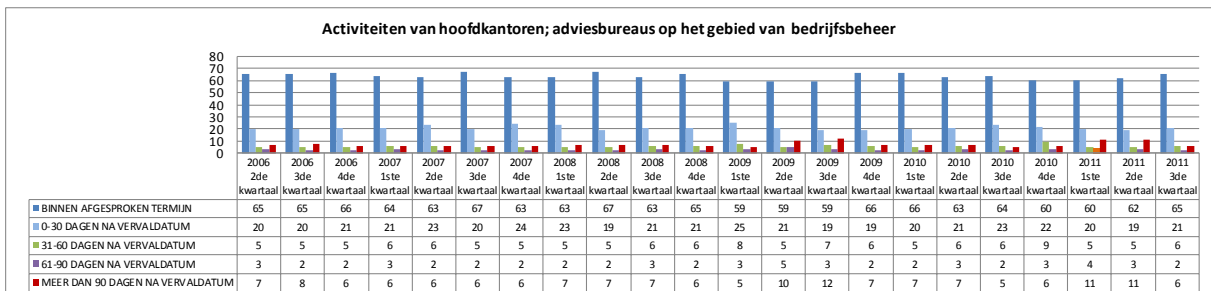
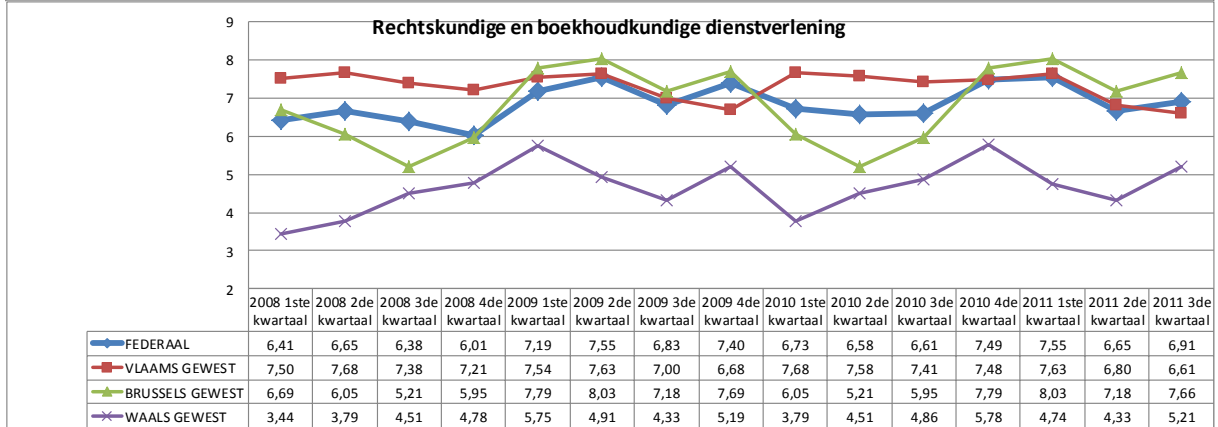
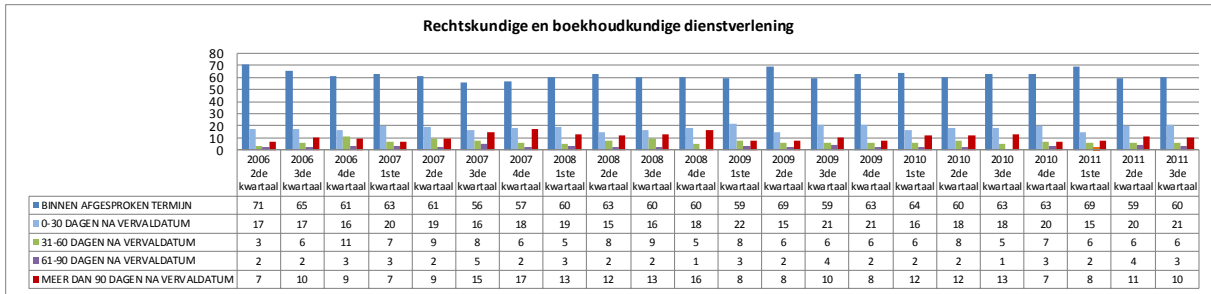

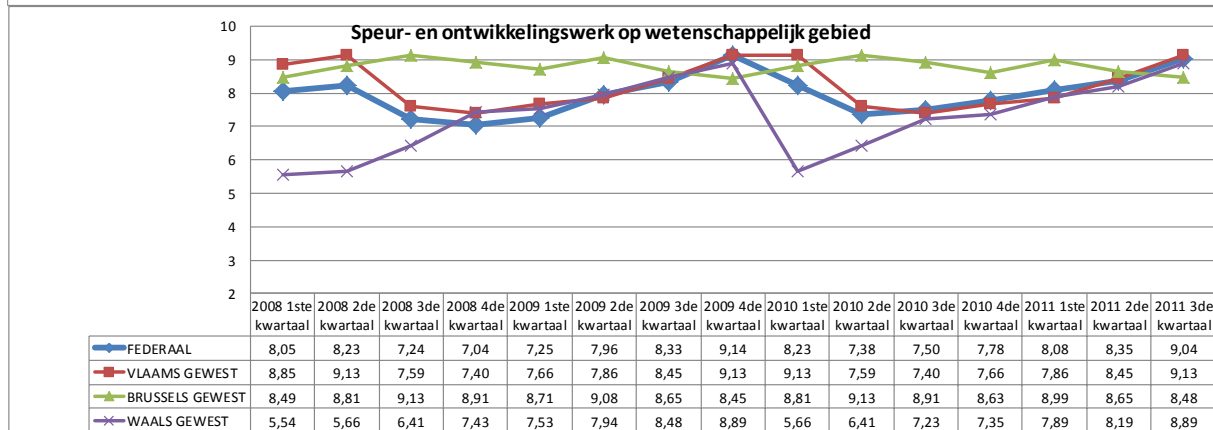
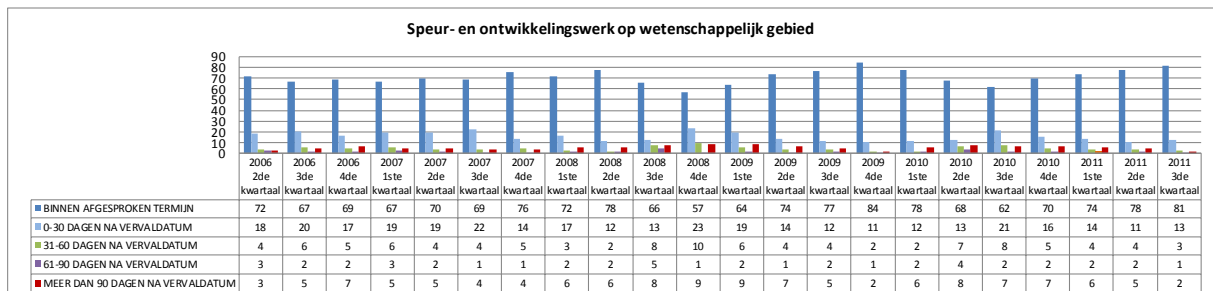
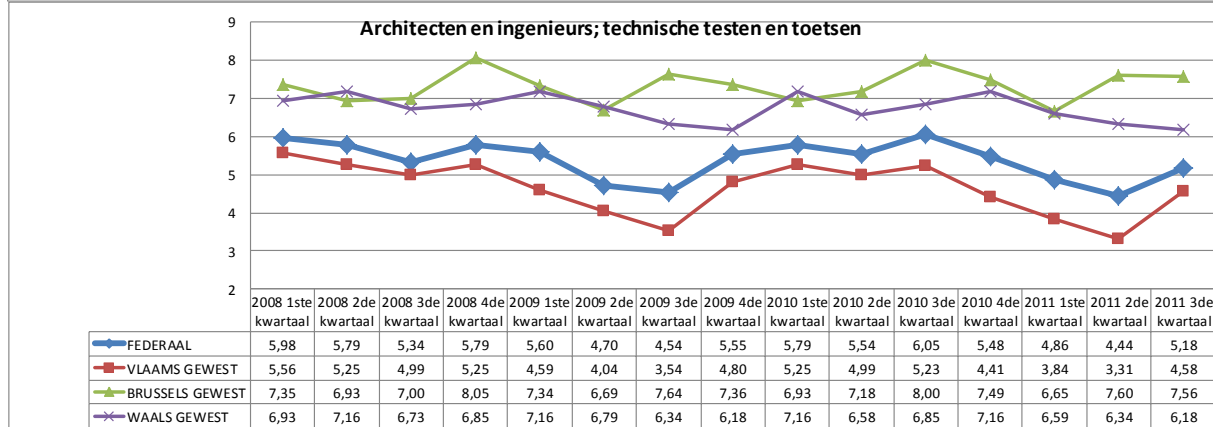
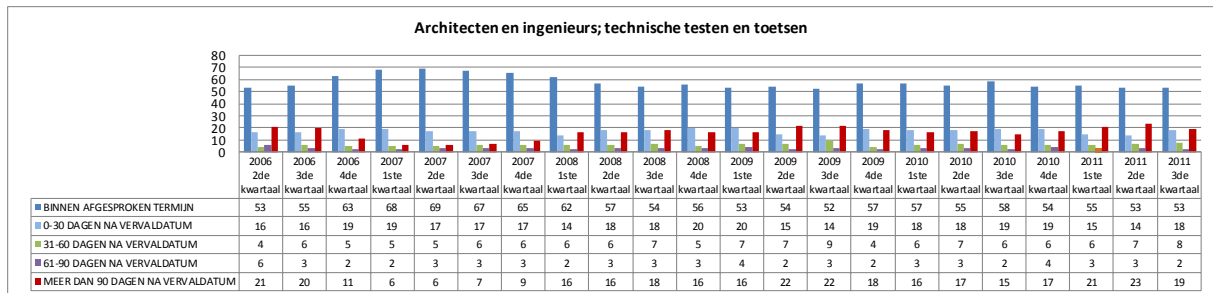

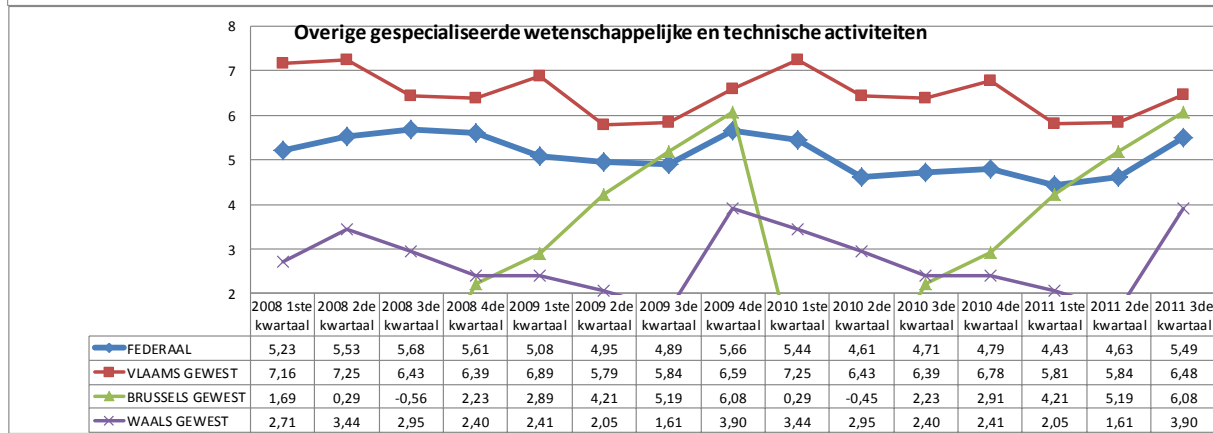
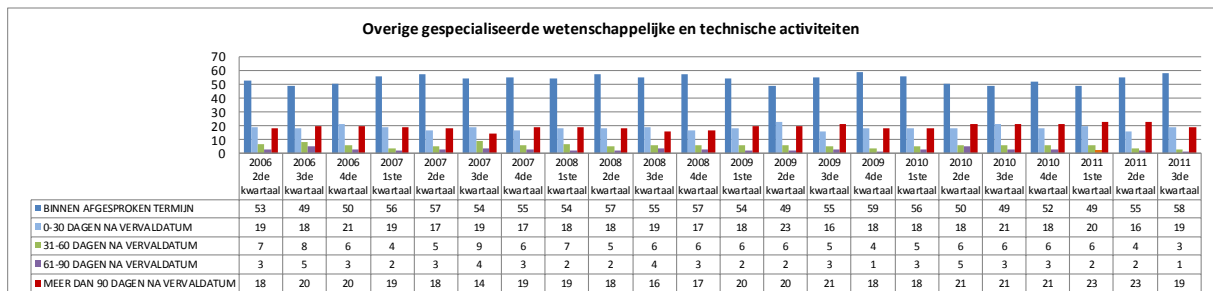
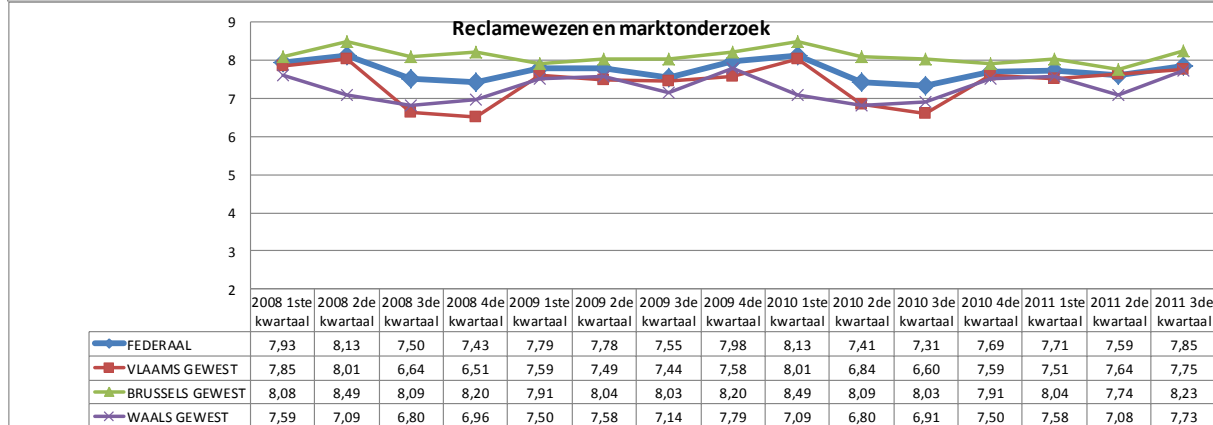
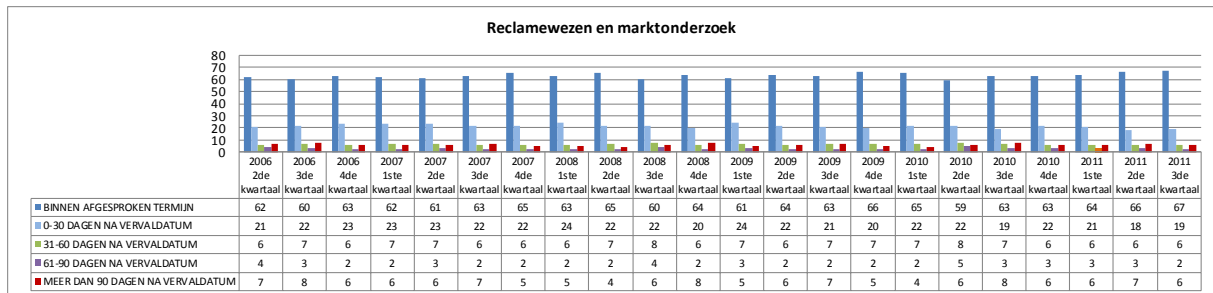

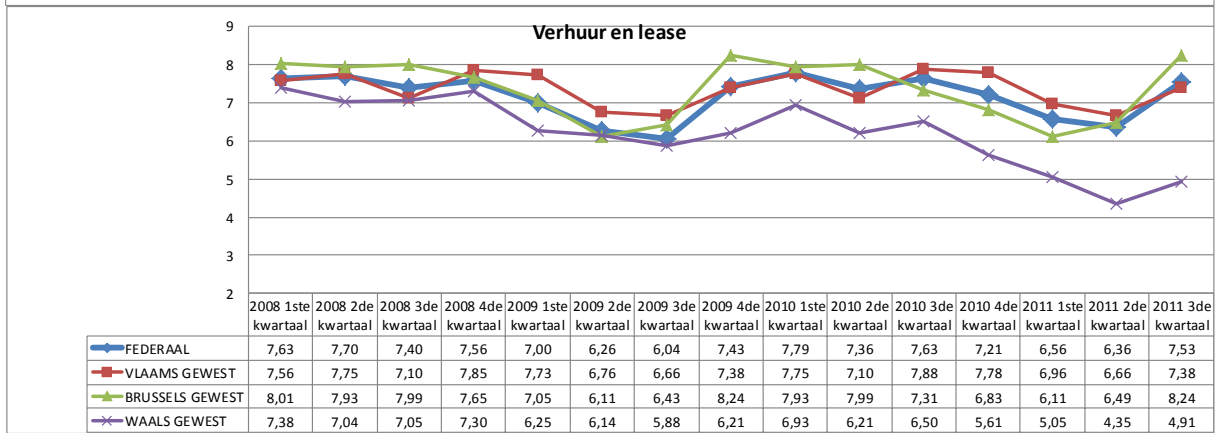
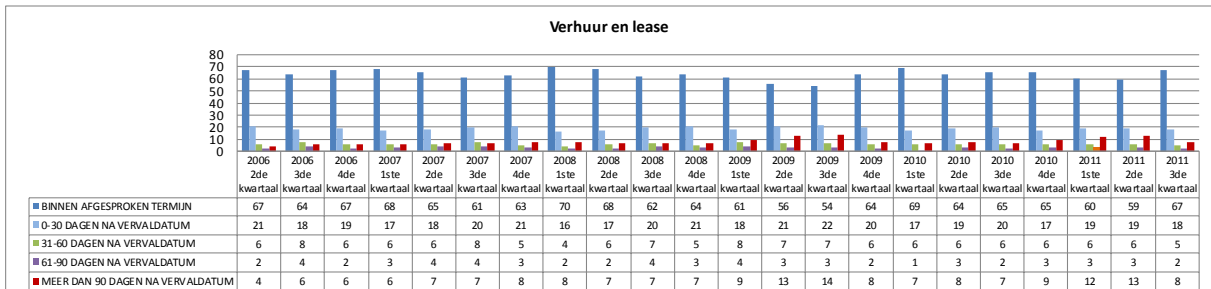
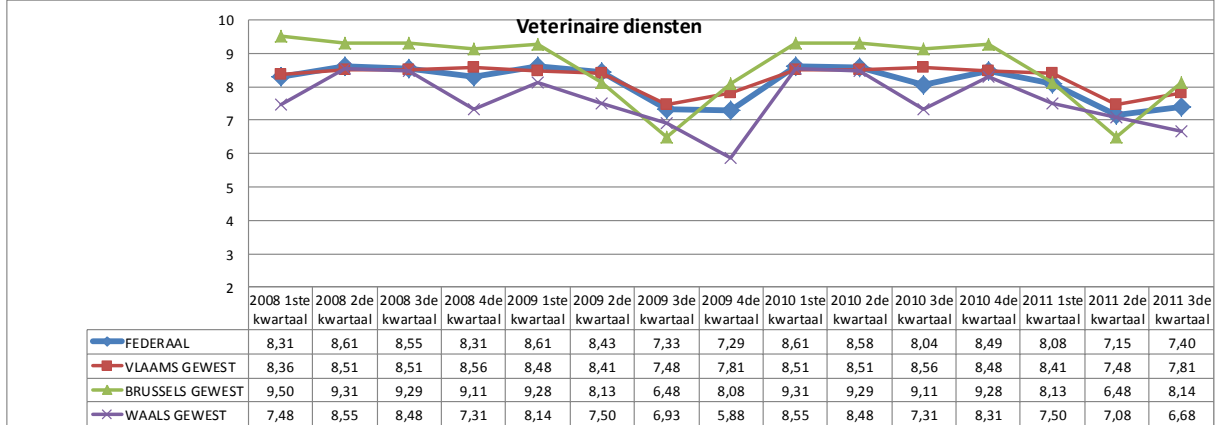
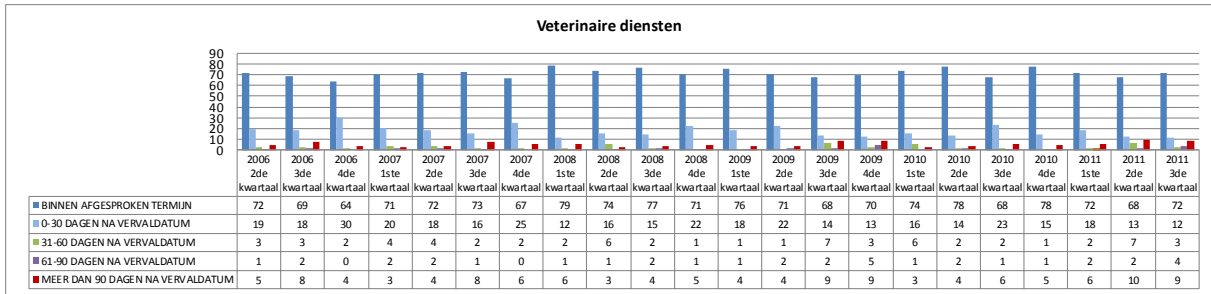

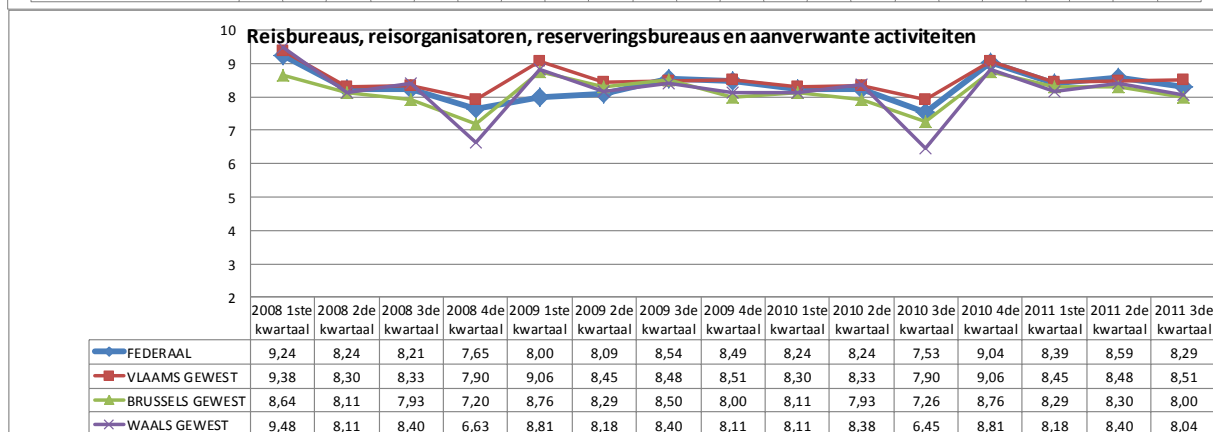
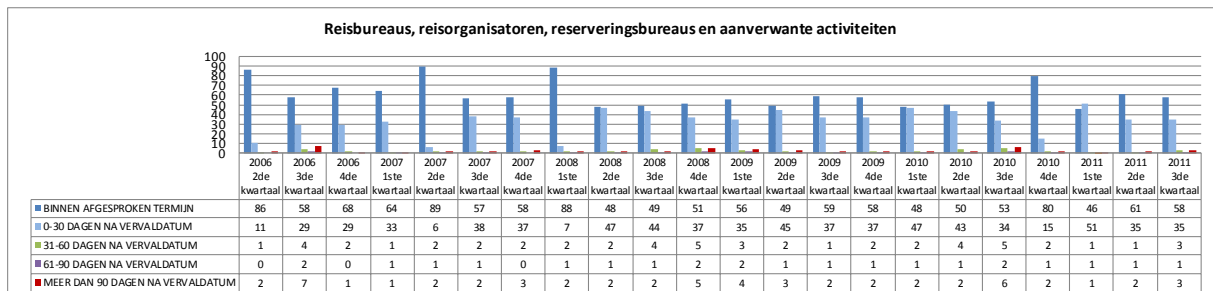
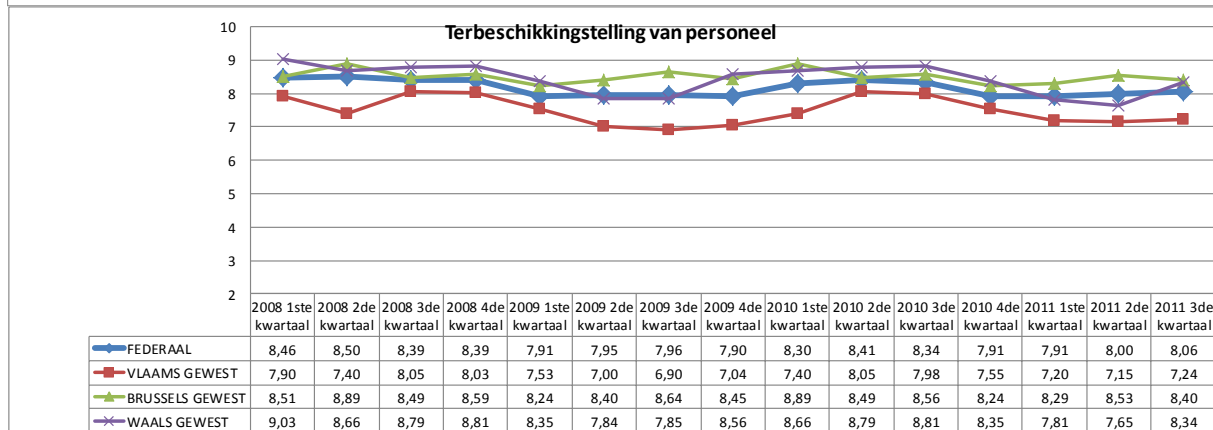
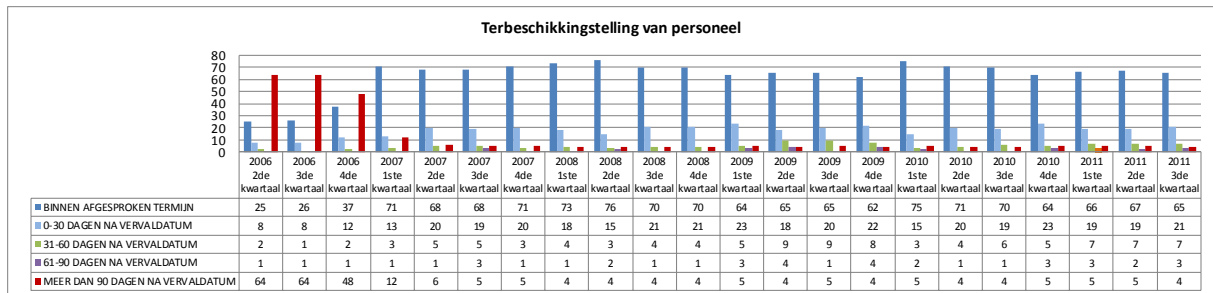

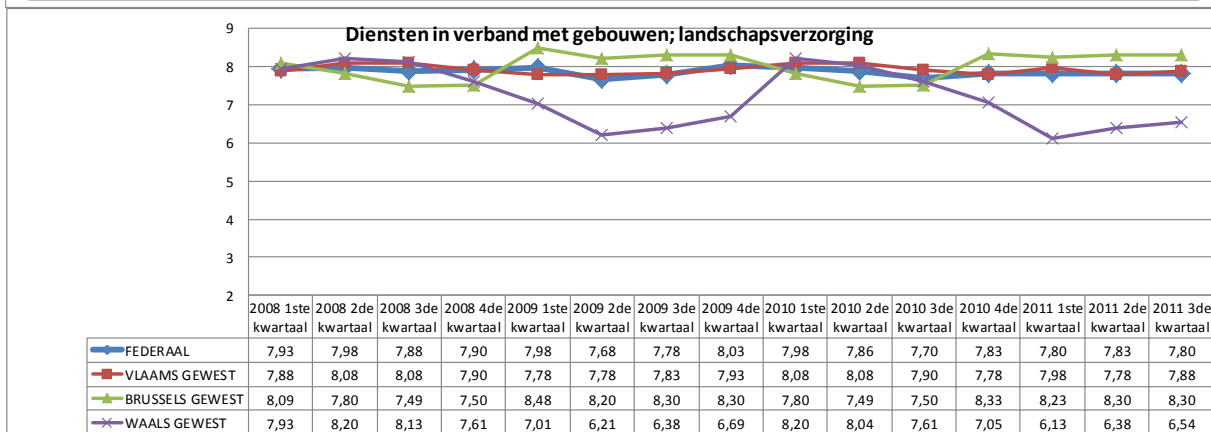
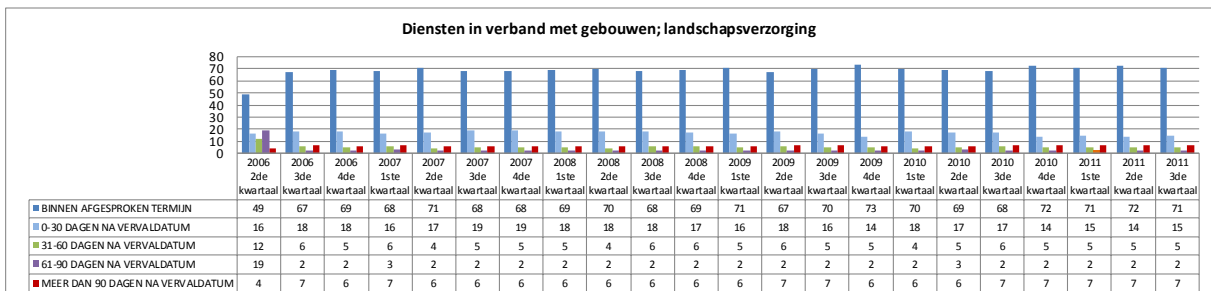
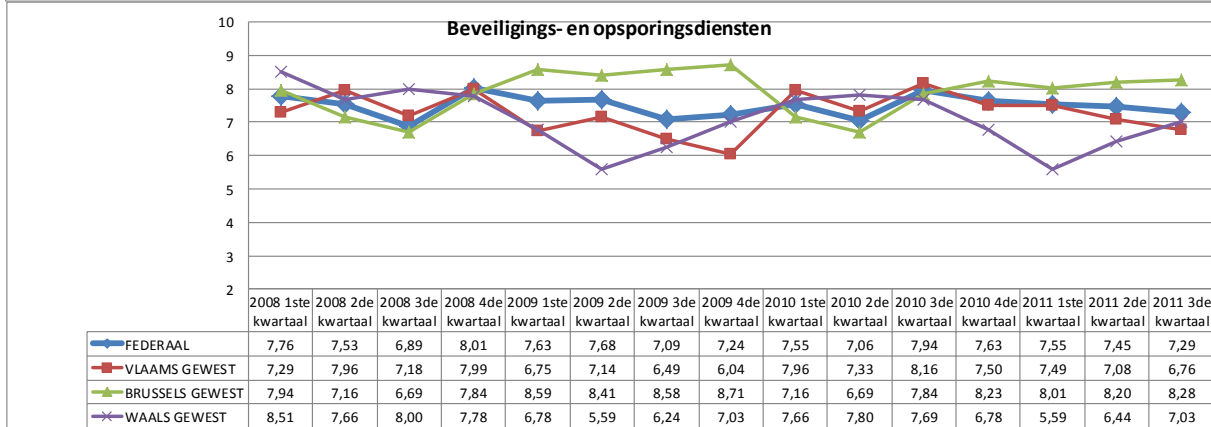
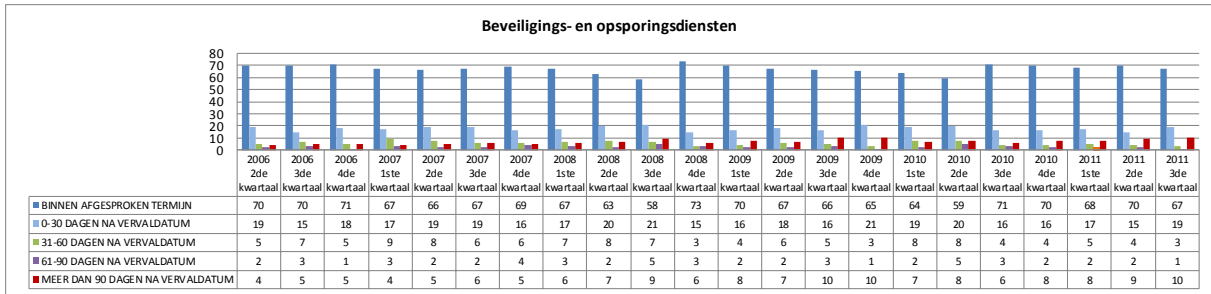

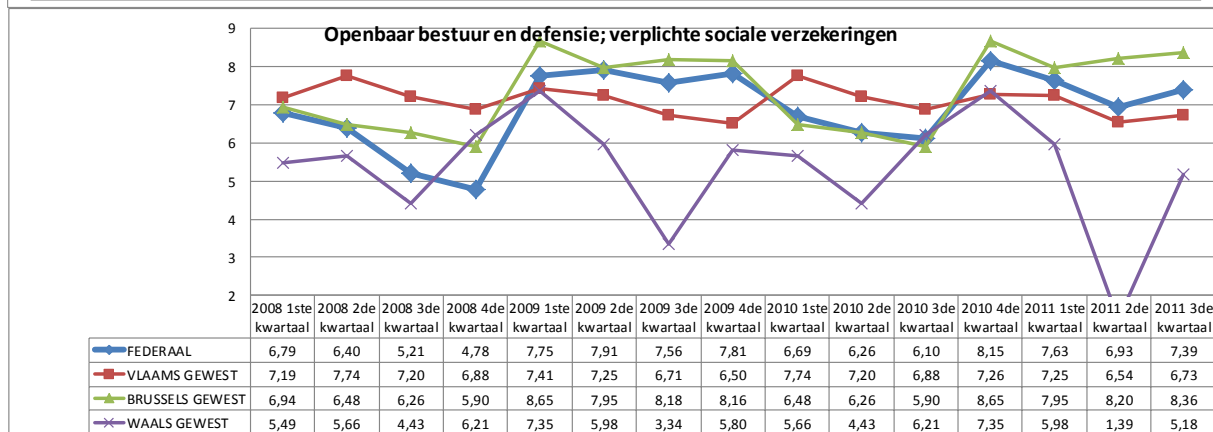
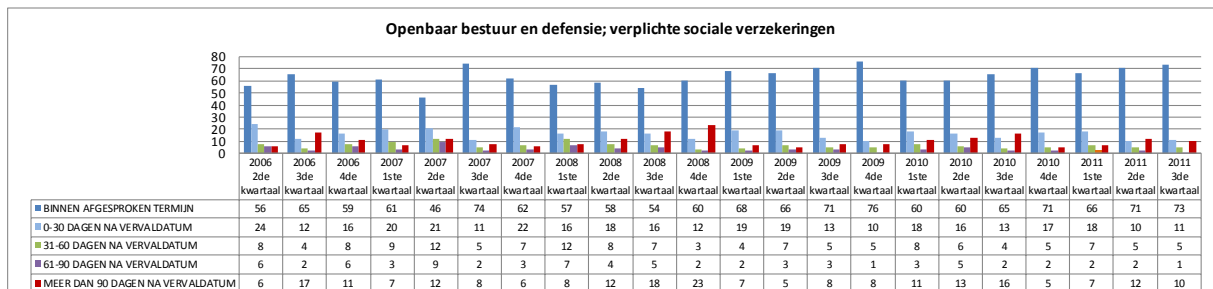
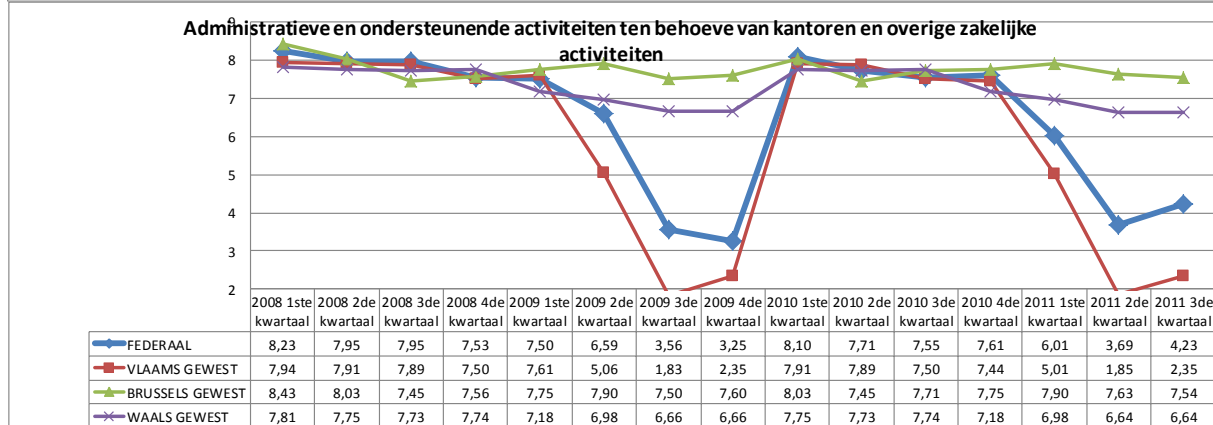
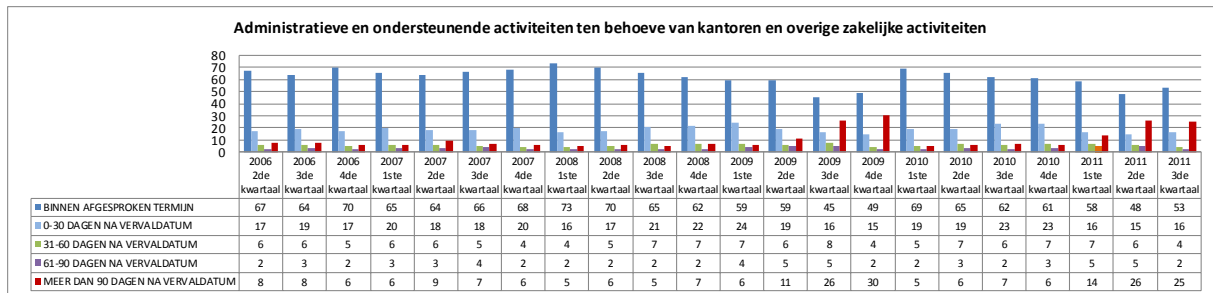

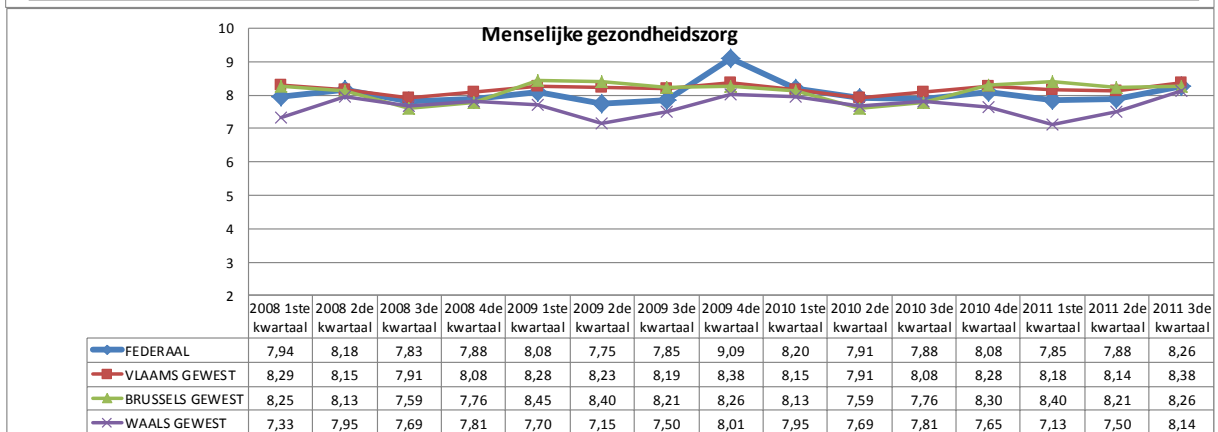
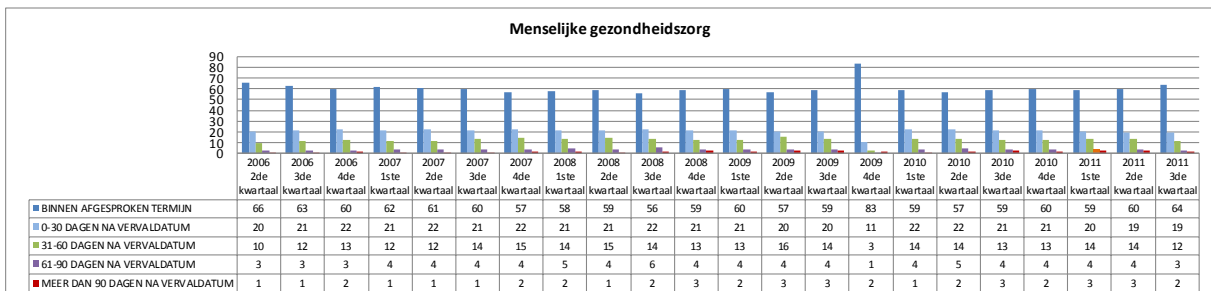
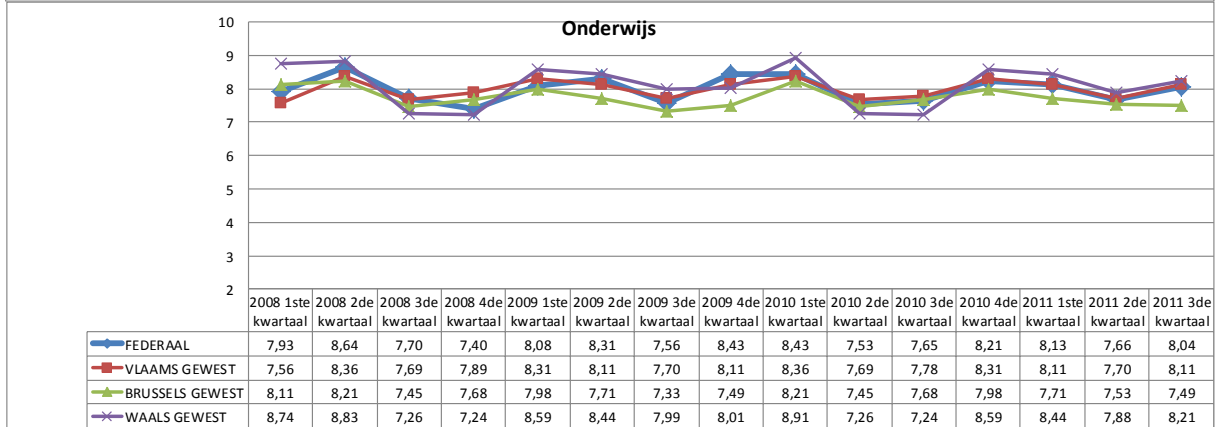
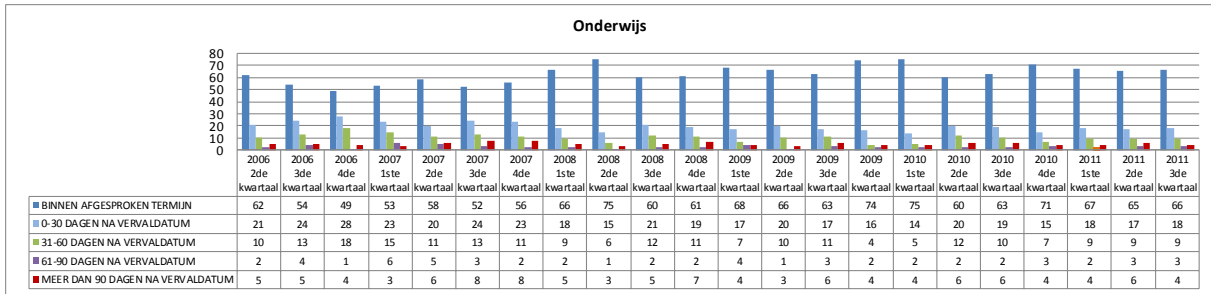

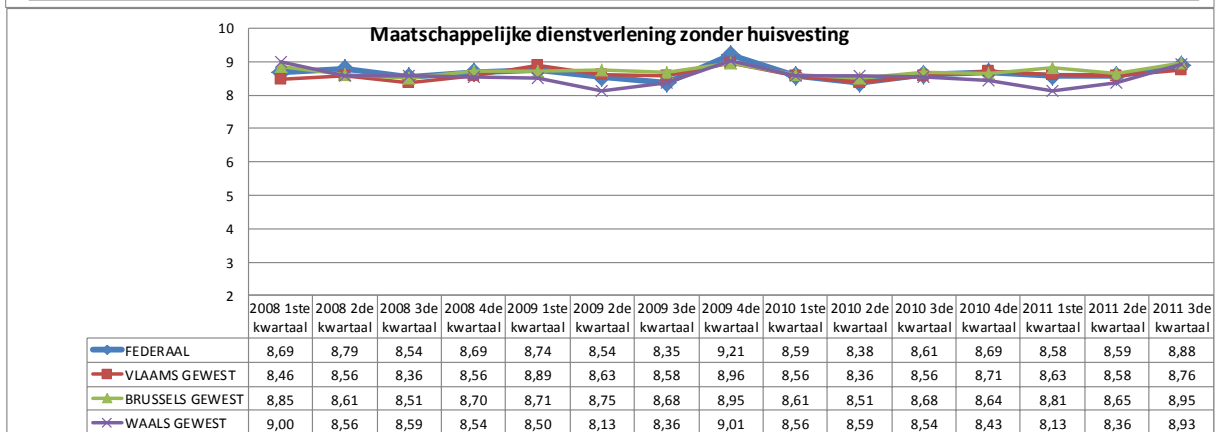
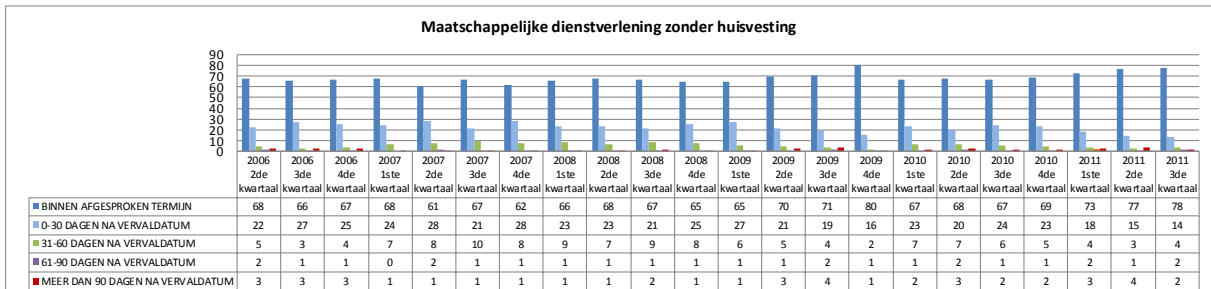
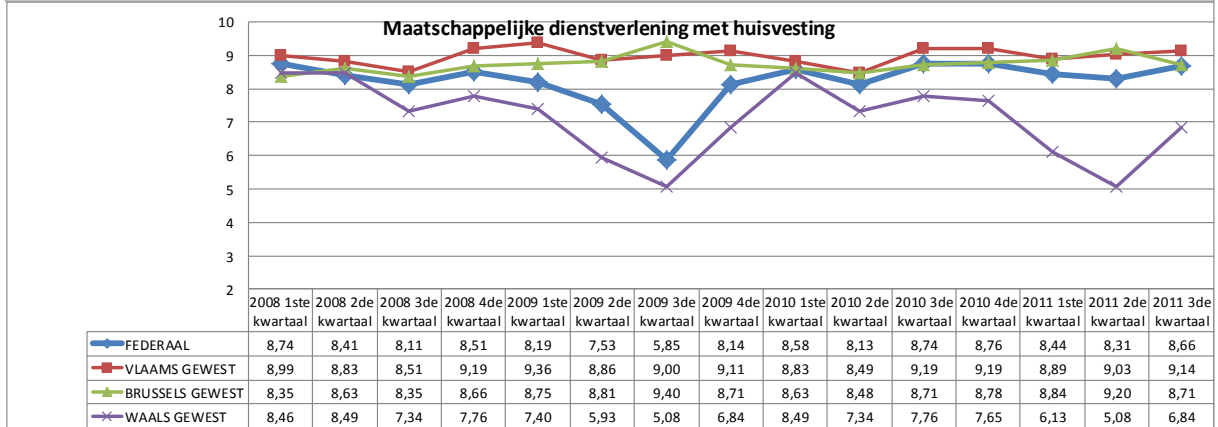
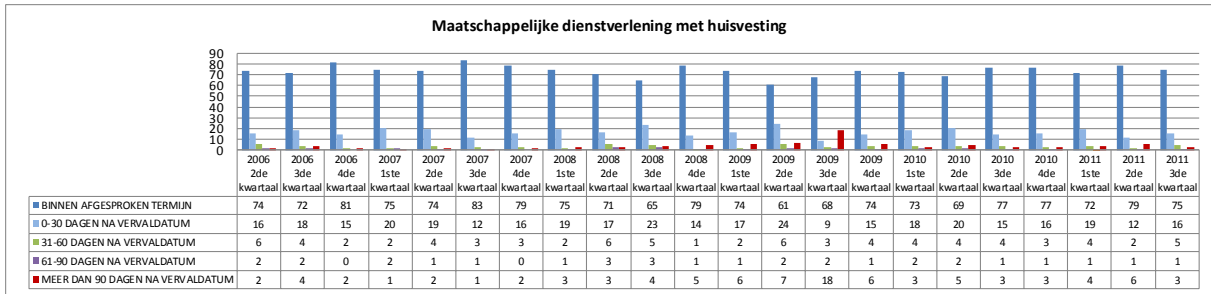

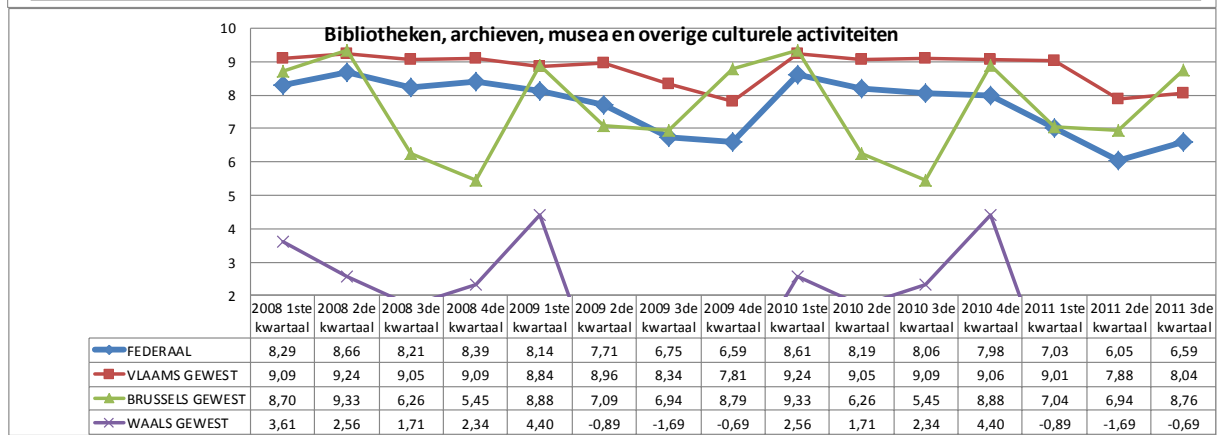
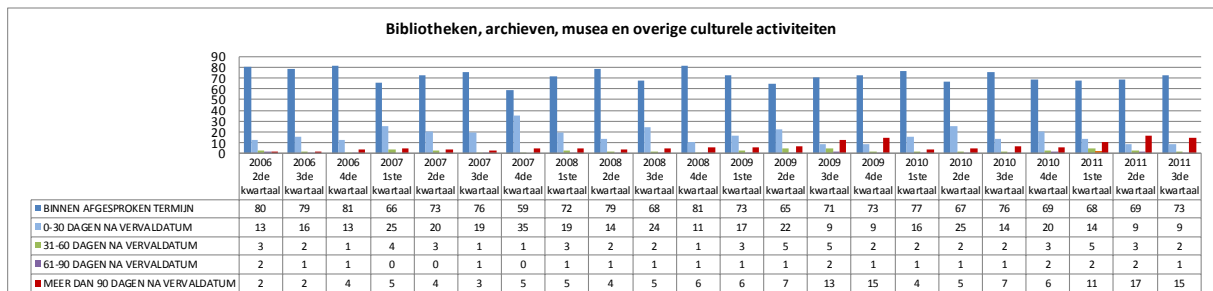
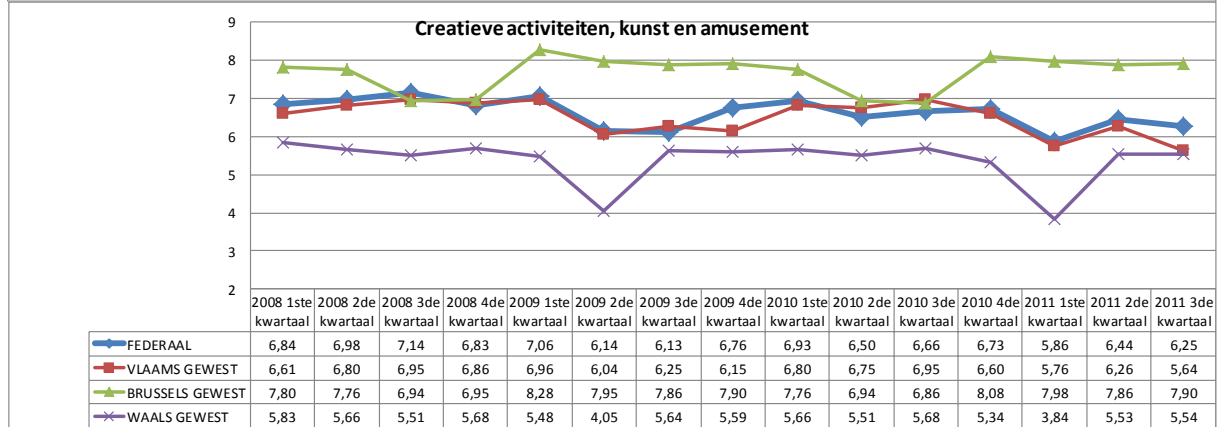
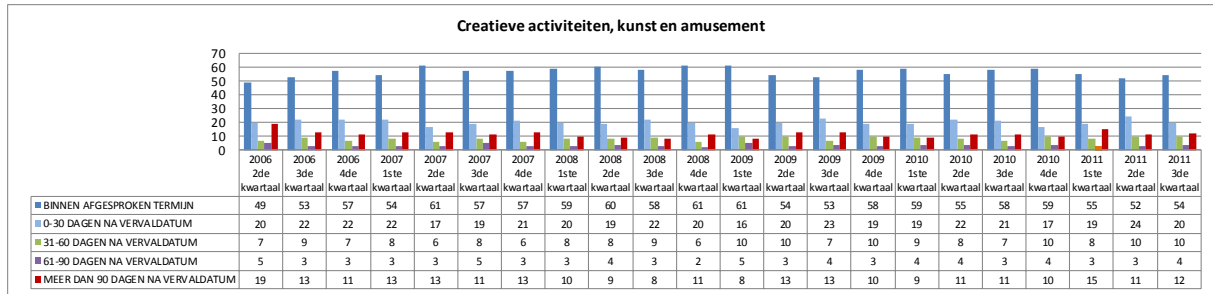

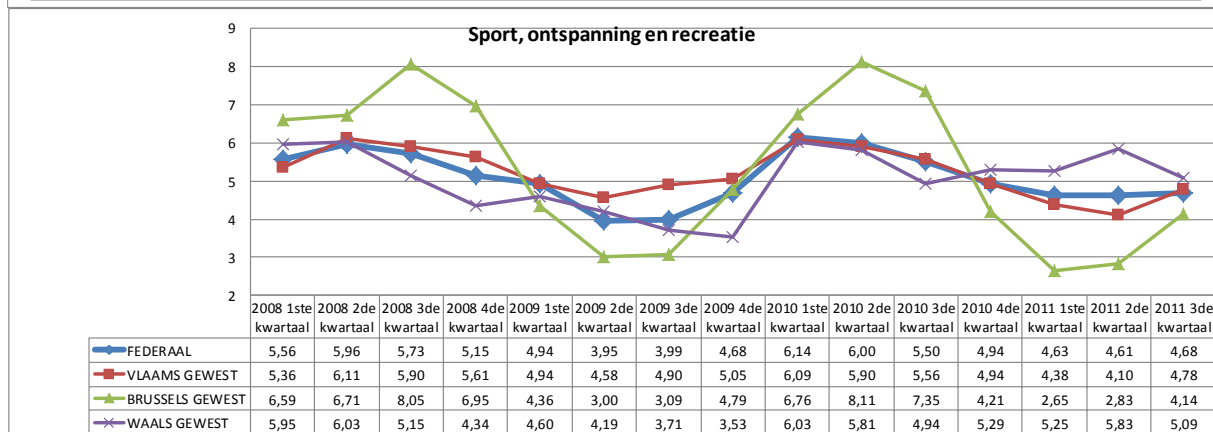
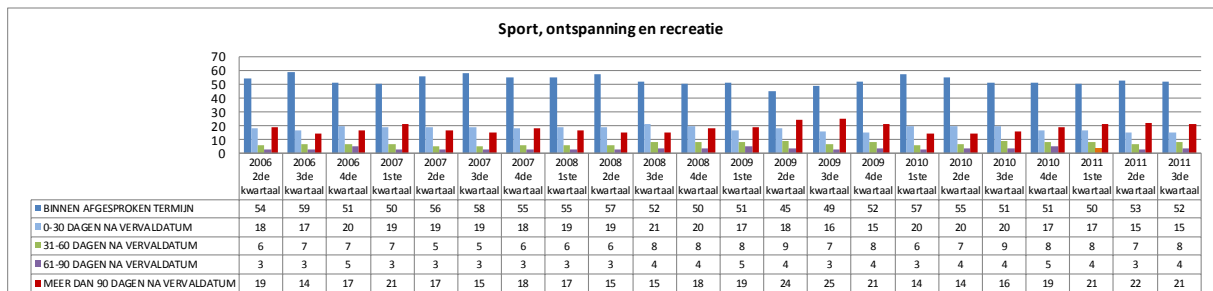
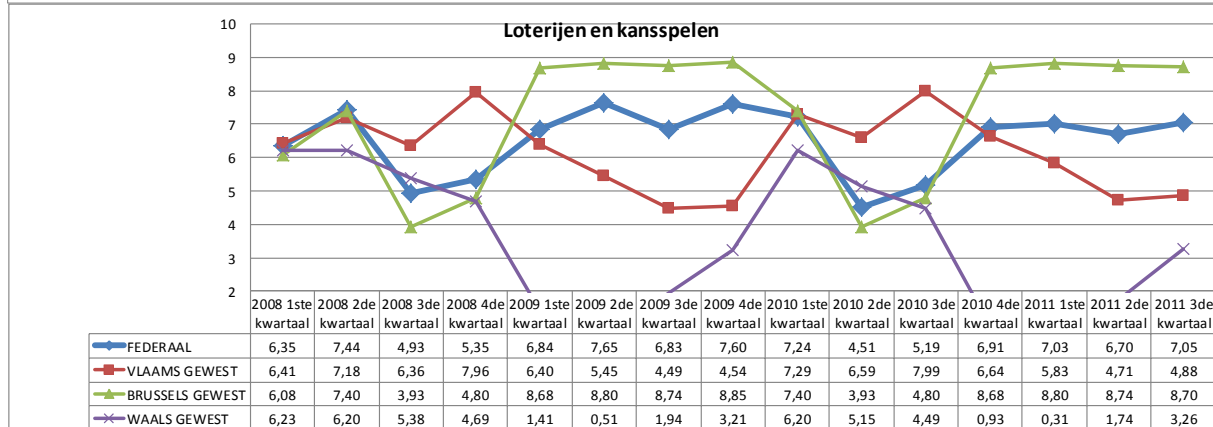
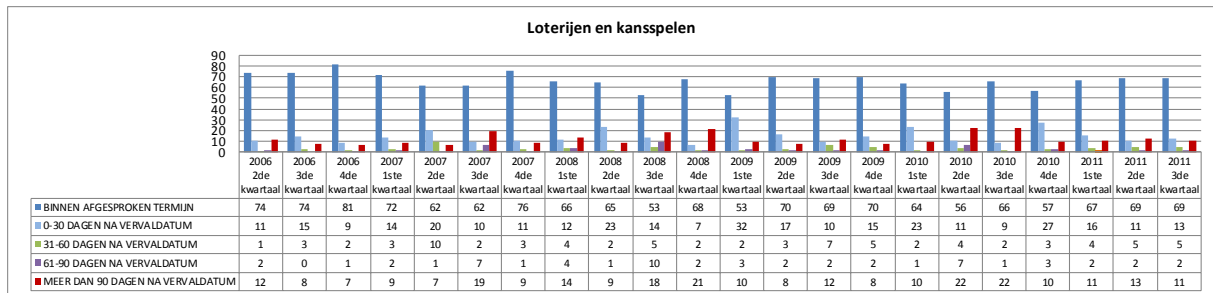

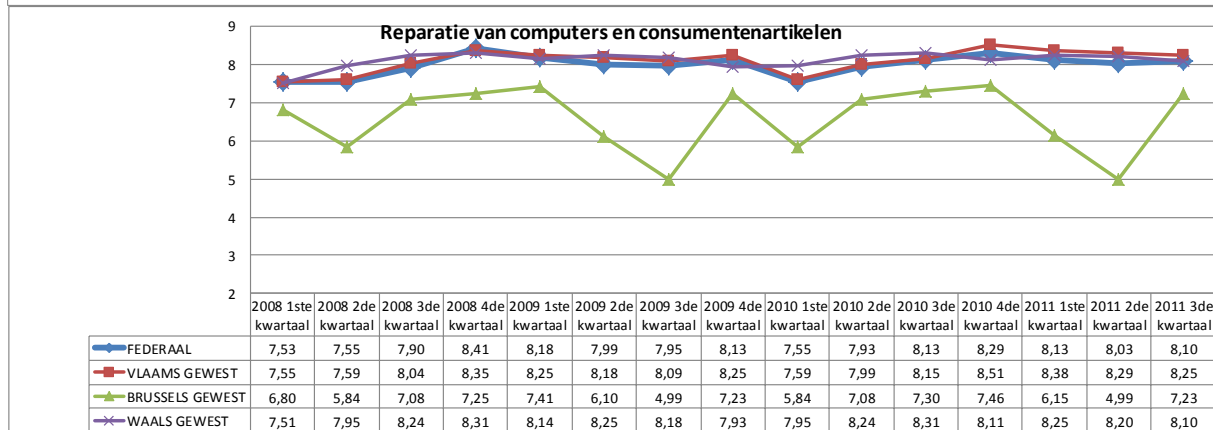
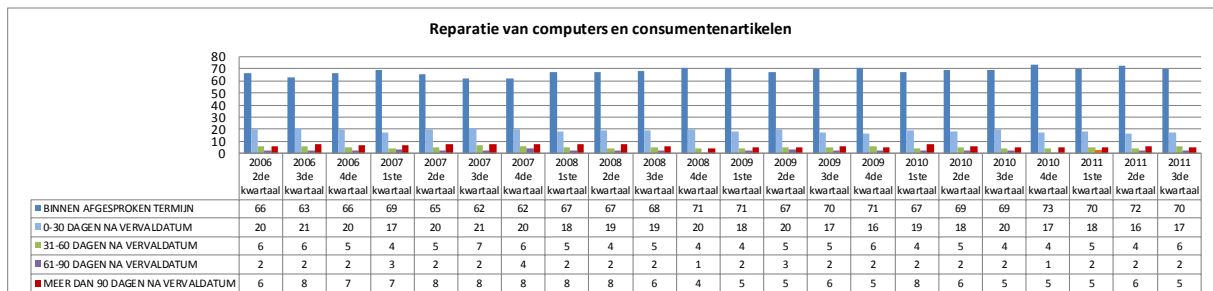
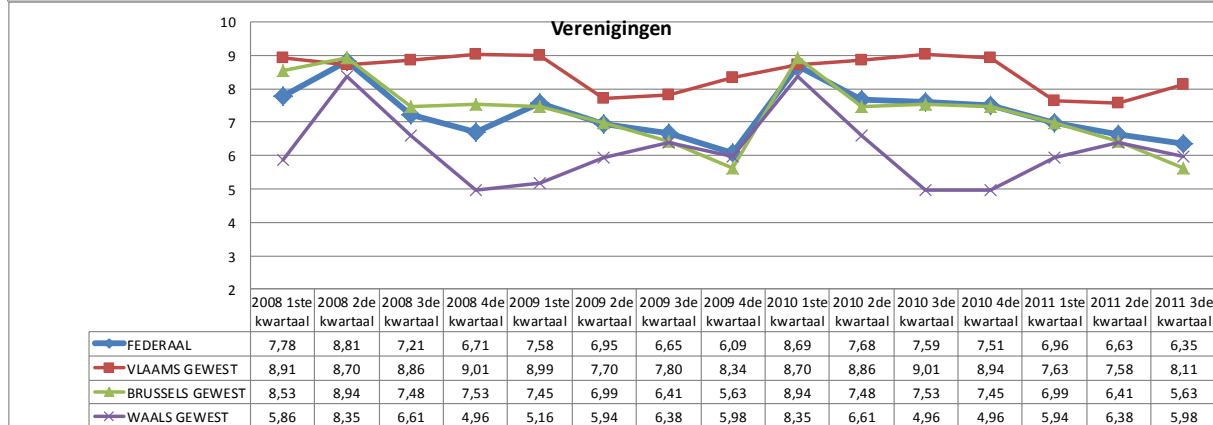
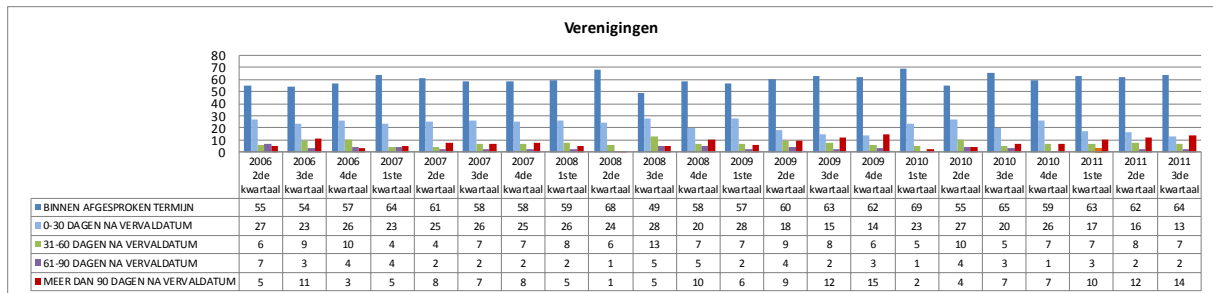

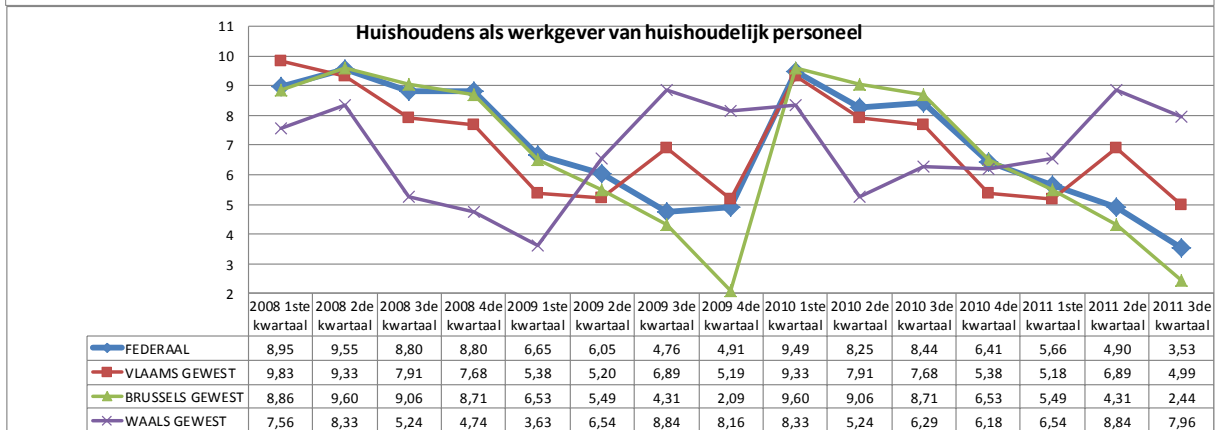
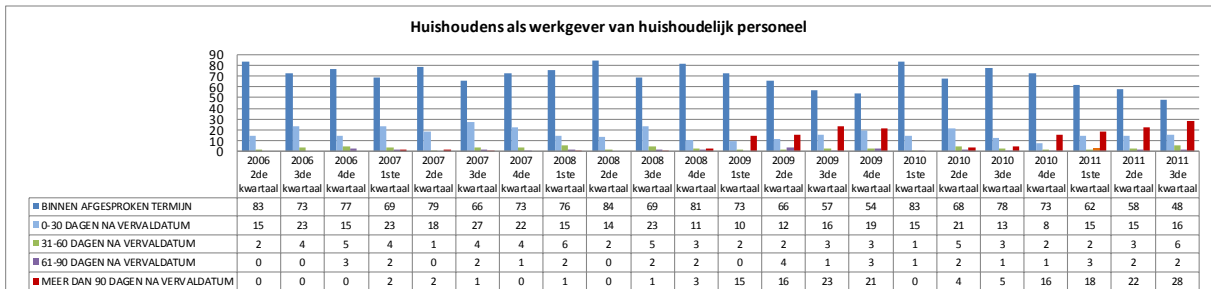
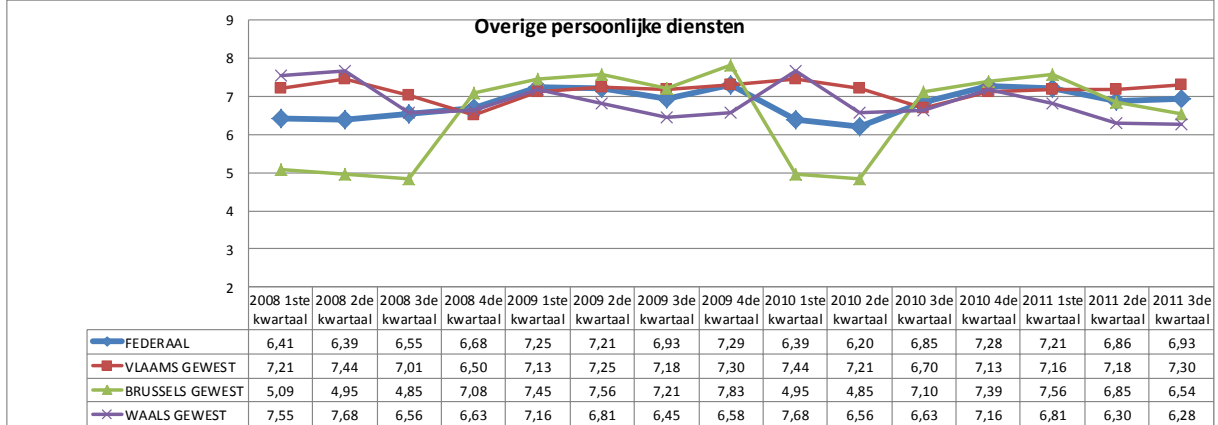
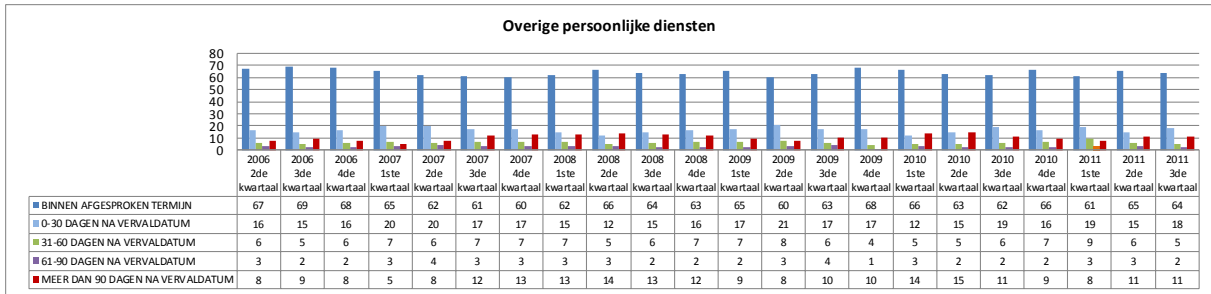

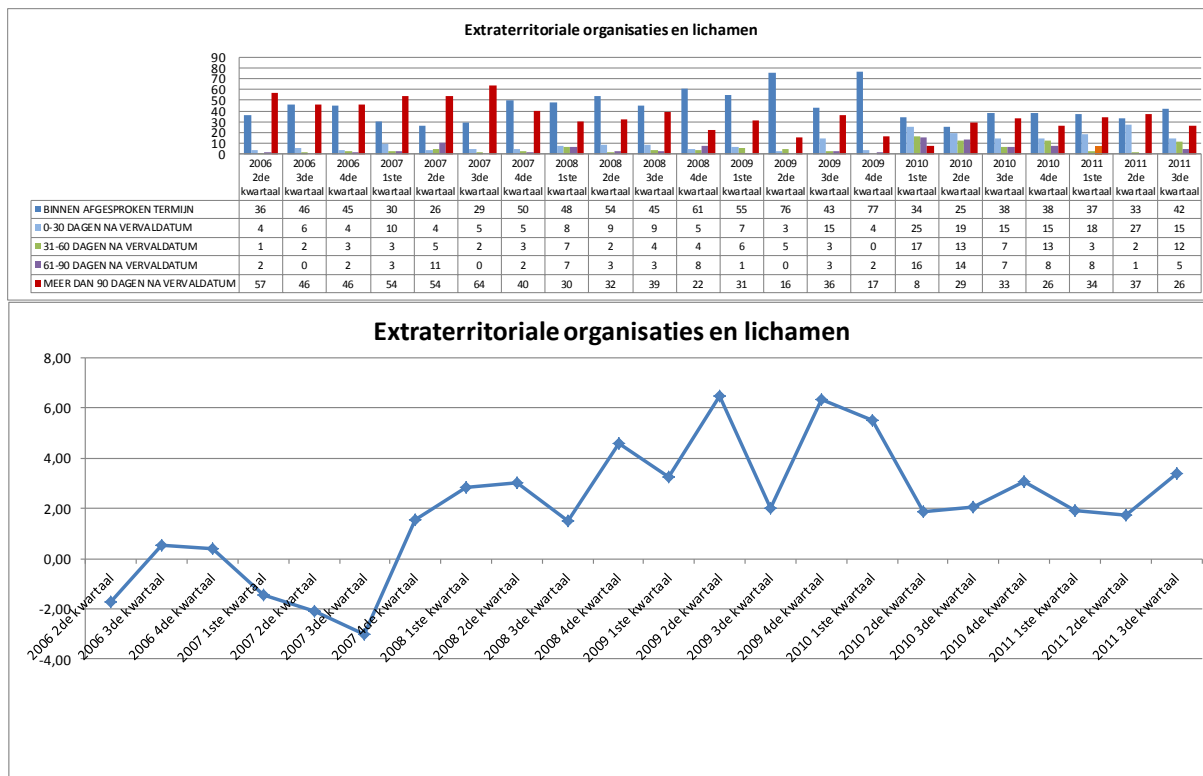

(*)

Op 7 augustus 2002 werd de Belgische wet van kracht in navolging van de Europese richtlijn, die tot doel had betalingen vlotter te laten gebeuren.

Ter herinnering de belangrijkste elementen van die wet:

Indien tussen de zakenpartners niets is overeengekomen inzake betalingstermijnen dan geldt:

- *de standaardtermijn van betaling is 30 dagen na ontvangst van de factuur of na ontvangst van de goederen.*
- *vanaf vervaldag is intrest verschuldigd zonder officiële ingebrekestelling.*
- *alle relevante invorderingskosten moeten door de debiteur betaald worden, voor zover ze transparant zijn en in verhouding van de schuld.*

(**)

Alle percentages met betrekking tot de volledige populatie ondernemingen, houden door middel van wegingstechnieken rekening met zowel het economisch belang van de ondernemingen als het aantal ondernemingen binnen elke sector.

**Aarzel niet om ondergetekende te contacteren
indien u verdere vragen heeft.**

Eric Van den Broele

Tel: 03 280 88 55 - gsm: 0495 71 02 36